

**Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics**

**Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice**

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Diplomová práce

Preference atributů naučných stezek

v PP Novohradské hory

Vypracoval: Bc. Klára Cvachová

Vedoucí práce: Ing. Viktor Vojtko, Ph.D.

České Budějovice 2014

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby tutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. uveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

podpis autora

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce Ing. Viktoru Vojtkovi, Ph.D. za odborné vedení, ochotu a cenné připomínky v průběhu zpracování této diplomové práce.

Obsah

1 Úvod	9
2 Cíle a metody	11
2.1 Cíle a hypotézy	11
2.1.1 Hlavní cíl	11
2.1.2 Dílčí cíle	11
2.1.3 Hypotézy	11
2.2 Data a metody	12
2.2.1 Vymezení území	12
2.2.2 Sběr dat	12
2.2.3 Analýza nabídky	13
2.2.4 Analýza poptávky	15
2.2.5 Určení příležitostí	16
2.2.6 Projekt	17
3 Literární rešerše	18
3.1 Význam cestovního ruchu v rozvoji destinace	18
3.2 Destinační management a marketing	21
3.2.1 Destinační management	21
3.2.2 Destinační marketing	22
3.3 Trh cestovního ruchu	26
3.4 Tvorba projektů	28
3.4.1 Projekt	28
3.4.2 Projektový management	29
3.4.3 Postup při projektování	31
3.5 Způsoby financování projektů	35
3.6 Cestovní ruch v oblasti PP Novohradské hory	37
3.7 Turistické trasy	38

4	Vymezení zkoumané oblasti	42
4.1	Vnější faktory	42
4.1.1	Poloha a vymezení oblasti	42
4.1.2	STEP analýza	43
4.1.3	Současný stav cestovního ruchu v ČR	48
4.2	Vnitřní faktory	52
4.2.1	Lokalizační podmínky	52
4.2.2	Realizační podmínky	53
5	Výsledky	58
5.1	Analýza nabídky	58
5.2	Shrnutí nabídky naučných stezek ve sledovaném území	64
5.3	Analýza poptávky	66
5.3.1	Výsledky dotazníkové šetření	66
5.3.2	Identifikace rozdílů v odpovědích	74
5.3.3	Shrnutí preferencí atributů naučných stezek návštěvníky	83
5.4	Porovnání poptávky s nabídkou	86
5.4.1	Identifikace příležitostí	86
6	Projekt	89
6.1	Definice projektu	89
6.1.1	Cíle projektu	89
6.1.2	Název a zaměření projektu	90
6.1.3	Návaznost projektu na cíle a vize státní a regionální politiky cestovního ruchu	91
6.1.4	Lokalizace projektu	93
6.1.5	Cílové skupiny	93
6.1.6	Trasa nové naučné stezky s rozmístěním informačních panelů	94
6.1.7	Realizátoři projektu	102
6.1.8	Rozdělení projektu do jednotlivých fází	103
6.2	Analýza trhu a odhad poptávky	104
6.3	Přínosy navrhovaného projektu	105

6.4	Technické řešení projektu	106
6.4.1	Technické parametry naučné stezky	106
6.4.2	Technické vybavení trasy	109
6.5	Finanční plán a analýza projektu	112
6.5.1	Náklady projektu	112
6.5.2	Výnosy projektu	114
6.5.3	Možnosti financování projektu	114
6.6	Harmonogram projektu	116
6.7	Formulář žádosti projektu	116
6.8	Závěrečné hodnocení projektu	118
7	Závěr	119
8	Summary	122
9	Seznam pramenů a použité literatury	123
10	Seznam tabulek a obrázků	127
10.1	Seznam tabulek	127
10.2	Seznam obrázků	128
11	Přílohy	

1 Úvod

Oblast cestovního ruchu se stala jednou z nejvýznamnějších ekonomických, společenských a kulturních jevů dnešní společnosti. Významný rozvoj turismu označovaného jako "Golden Age" můžeme výrazně zaznamenat na počátku dvacátého století, kdy cestování expandovalo jako důsledek nárůstu bohatství společnosti, zvýšenému zájmu a přístupu otevírající nové rozměry, upřednostňování volného času před prací, v neposlední řadě také díky zlepšení v přepravě lidí. Zlepšení přepravy především v podobě budování železnic dovolovalo lidem přemísťovat se rychleji, masově a v delších vzdálenostech. Cestovní ruch jako oblast volnočasových aktivit však můžeme zaznamenat již dávno před tímto masovým rozvojem turismu. Lidé cestovali od nepaměti za různými účely: poutníci jako cestovatelé za účelem hledání svatého místa nebo odpovědi na své otázky, výpravy Marca Pola ve třináctém století, "grand tour" anglické aristokracie za účelem objevování kultury a umění v Evropě v osmnáctém století nebo cesta Davida Livingstona přes Afriku v devatenáctém století, to vše jsou příklady začínajícího cestovního ruchu. Jako zakladatel moderního turismu je označován Thomas Cook, který zavedl první organizovaný zájezd z Loughborough do Leicesteru. V současné době se cestovní ruch stává nejdynamičtěji se rozvíjející odvětví světového hospodářství díky globalizaci a internacionalizaci.

Česká republika nabízí mnoho pozoruhodných lokalit, které jsou významné svými přírodními úkazy i kulturními a historickými památkami, a proto se stávají objektem cestovního ruchu. Potenciál cestovního ruchu v ČR je vysoký, je zde téměř 80% území vhodného pro rekreační účely. V zemi se nachází množství historických, kulturních a technických památek. Existuje hustá a dobře značená síť vzájemně propojených turistických stezek a tras. Na cestovním trhu ČR vzniká nabídka nových produktů jako městské, kongresové a incentivní turistiky, sportovní turistiky a cykloturistiky, kulturní turistiky, venkovní turistiky a rozvoj tradičního lázeňství.

Jižní Čechy jsou bezesporu řazeny mezi turisticky nejatraktivnější a nejnavštěvovanější regiony ČR. Právě v tomto regionu se nachází území přírodního parku Novohradské hory. Tato oblast nabízí návštěvníkům ideální podmínky pro turistiku po celý rok.

Toto cenné přírodní území se značnou koncentrací přírodních zajímavostí (Terčino údolí, Žofínský prales, Hojná Voda, atd.) a současně oblast, která byla dosud málo zasažená činností člověka, je velkým lákadlem pro milovníky přírody. Jedná se o území, ve kterém byl

do nedávné doby velmi omezen pohyb návštěvníků, protože většina ležela v tzv. hraničním pásmu, do něhož neměli turisté povolený vstup. Tato skutečnost měla na zdejší krajinu velmi pozitivní dopad, který zachoval přírodní bohatství téměř neporušené, a díky tomu zde byl v r. 1999 vyhlášen Přírodní park Novohradské hory.

Úkolem mé práce je zhodnocení současného stavu nabídky a poptávky naučných stezek právě v oblasti Novohradských hor, vytvořit zde porovnání mezi poptávkou a nabídkou, na jehož základě budou identifikovány příležitosti na trhu cestovního ruchu ve vybrané oblasti. Práce zahrnuje zmapování a dokumentaci naučných stezek na tomto území. Objasňuje vztah návštěvníků k naučným stezkám a snaží se odhalit preference atributů účastníků cestovního ruchu naučných cest v této oblasti. Práce analyzuje spokojenost návštěvníků se stávající podobou naučných stezek, odhaluje příležitosti pro návrh zcela nové, chybějící naučné trasy takovým způsobem, aby nabídka z pohledu návštěvníka byla co nejvíce komplexní a odpovídající jeho představám. Výstupem mé práce bude návrh nové trasy v tomto území, která bude navržena způsobem odrážejícím poptávku a uceleně zpracována v podobě optimalizačního projektu.

2 Cíle a metody

2.1 Cíle a hypotézy

2.1.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem diplomové práce je vypracování optimalizačního projektu naučných stezek na základě analýzy nabídky naučných stezek ve sledovaném území a analýzy preferencí návštěvníků ve vztahu k naučným stezkám a vzájemném porovnání těchto informací, a to za účelem rozvoje cestovního ruchu v oblasti Novohradských hor.

2.1.2 Dílčí cíle

- C1:** Analýza nabídky naučných stezek ve vybraném území.
- C2:** Analýza preferencí návštěvníků dle jednotlivých atributů naučným stezkám.
- C3:** Identifikace příležitostí na trhu cestovního ruchu týkajícího se naučných stezek ve sledovaném území na základě porovnání dvou zmíněných analýz.
- C4:** Využití potenciálu naučných a cyklistických stezek k rozvoji cestovního ruchu v oblasti Novohradska.
- C5:** Sestavení optimalizačního projektu, určení jeho technického a finančního zajištění.

2.1.3 Hypotézy

- H1:** V nabídce naučných stezek ve vybraném území existují nedostatky.
- H2:** Existují zde příležitosti pro rozvoj cestovního ruchu v oblasti naučných stezek.
- H3:** Ve vybraném území existuje možnost realizace optimalizačního projektu.

2.2 Data a metody

Tato diplomová práce částečně navazuje na bakalářskou práci s názvem „Naučné stezky v cestovním ruchu Novohradských hor“, v níž bylo hlavním cílem zhodnotit využití naučných stezek v této oblasti a dílčími cíli vytvořit dokumentaci naučných stezek, zhodnotit vztah návštěvníků k naučným stezkám a navrhnout optimalizaci využití naučných stezek.

V bakalářské práci bylo provedeno dotazníkové šetření, které bude částečně pro využito pro tuto diplomovou práci.

Zpracování diplomové práce zahrnuje několik na sebe navazujících částí.

2.2.1 Vymezení území

Pro tuto práci byla zvolena oblast Novohradských hor rozprostírajících se na území ČR v jihočeském kraji. Na základně sběru sekundárních dat a informací získaných v terénu jsem vymezila pro sledované území předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, lokalizační a realizační podmínky pro cestovní ruch v dané oblasti a zhodnotila vnější prostředí pomocí STEP analýzy. Ve sledované oblasti se v rámci rozboru nabídky daného území věnuji těmto naučným stezkám: NS Terezino údolí, Lesnická NS v Terčíně údolí, NS Sokolí hnízdo, NS Hojná Voda, NS Brána do Novohradských hor, NS Krajinou humanity a NS Červené Blato - tato stezka byla do sledovaného území vybrána i přesto, že svou polohou již nezasahuje do Novohradských hor. Zařazena byla z důvodu její přímé návaznosti na systém turistických cest v tomto území.

2.2.2 Sběr dat

Primární data byla pořízena prostřednictvím dotazníkového šetření v předem určených lokalitách a terénního průzkumu, který proběhl na všech řešených naučných stezkách. Data tohoto charakteru sbíráme dle aktuálnosti, abychom došli k závěru, pro který byl tento sběr zorganizován.

Sekundární data byla již někým vytvořena v minulosti, a zpravidla za jiným účelem. Za pomoci těchto dat byla vytvořena literární rešerše, která slouží jako úvod do teorie dané problematiky. Materiály byly na základě četby literatury získány v univerzitní knihovně

Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, ve vědecké knihovně v Českých Budějovicích a v informačním centru v Nových Hradech. Čerpáno bylo z odborných publikací, regionální literatury, map, průvodců a prospektů. Aktuální informace byly získány pomocí internetu.

Bibliografické záznamy, bibliografický soupis a citační odkazy na tištěné materiály a bibliografie elektronických materiálů se drží pravidel dle APA 6.

2.2.3 Analýza nabídky

V rámci rozboru nabídky naučných stezek nacházejících se na území Novohradských hor byly získány informace týkajících se jednotlivých atributů. Mapování těchto tras se uskutečnilo v terénu, kde byl zkoumán jejich stav, délka a značení, zaměření naučné stezky, možnosti absolvování této trasy a způsob jejího trasování. Získané informace o naučných stezkách byly zaneseny do systému GIS k dalšímu zpracování.

GIS je geografický informační systém, který kombinuje vizuální geografické informace, tedy mapy se sofistikovanými počítačovými aplikacemi, které nám dávají nástroje pro práci a analýzu těchto informací. Namísto konceptu běžných papírových map, které zobrazují informace pouze graficky, GIS uchovává podstatně více informací o mapových prvcích v oddělené databázi. Takže mapy v GISU nám dávají možnost přesně definovat požadavky při vyhledávání geografických informací.

V této práci jsem pracovala se systémem JANITOR (2.5.1.), který je určený k získávání, organizaci, správě a analýze dat. V tomto systému byly vytvořeny následující typy vlastních vektorových vrstev:

Bodová vrstva

Bod je definován souřadnicemi x , y . Pomocí této vrstvy byly do mapy přeneseny informace o rozmístění informačních panelů na jednotlivých trasách, kde každý bod představuje jeden informační panel. Jako podkladovou mapu pro vytvoření této vrstvy byla použita mapa s názvem Ortofoto 0.5 m z nabídky CENIA Web Services a vlastní liniová vrstva s trasami naučných stezek, která byla vytvořena za tímto účelem.

Liniová vrstva

Linie je definována souborem bodů o souřadnicích x, y. Pomocí této vrstvy byly do mapy transformovány trasy jednotlivých naučných stezek. Jako podkladová mapa posloužila pro vytvoření této vrstvy mapa s názvem Ortofoto 0.5 m z nabídky CENIA Web Services.

Polygonová vrstva

Polygon je tvořen liniemi uzavírajícími část. Pomocí této vrstvy byly vytvořeny polygony, kterými trasy NS procházejí, a podle podkladové vrstvy s názvem cenia_corine z nabídky CENIA Web Services bylo určeno využití území naučných stezek právě podle těchto polygonů.

V systému JANITOR jsem také zjišťovala v jaké geomorfologické jednotce a klimatické oblasti se NS vyskytují.

Dohledání konkrétní geomorfologické jednotky bylo provedeno podle podkladu, který je v nabídce CENIA Web Services pod názvem cenia_geomorf.

Na základě všech těchto informací byl o každé naučné stezce vytvořen krátký popis pro nás stěžejních charakteristik, který se zaměřuje na zkoumané atributy jednotlivých tras tak, aby je bylo možné následně porovnat s preferencemi atributů návštěvníků.

2.2.4 Analýza poptávky

Dotazníkové šetření

K naplnění dílčího cíle C2 bylo použito primárních dat nashromážděných pomocí kvantitativního výzkumu (je zaměřen na rozsah, počet výskytu jevů, tj. věcné údaje, zjišťuje fakta, data o chování zákazníků, měřitelné souvislosti) metodou dotazníkového šetření.

Takto zvolený marketingový výzkum probíhal od června do září roku 2013 v oblasti regionu NUTS II Jihozápad. Sběr dotazníků proběhl na předem vybraných naučných stezkách v Novohradských horách. Stezky vhodné pro sběr byly vybrány podle jejich návštěvnosti, což zajistilo příznivé podmínky pro získání dostatečného množství dat a ušetření času a nákladů na opětovnou dopravu na stezky. Pro tento účel byly zvoleny NS Terčino údolí, NS Sokolí hnízdo, a Lesnická NS v Terčině údolí. Výběr respondentů byl nahodilý, tištěné dotazníky byly předávány tazatelem přímo v terénu na určených naučných trasách. Zde tazatel oslovoval návštěvníky s žádostí o vyplnění dotazníku a zároveň seznamoval s jeho účelem.

Dotazníkové šetření bylo provedeno s cílem identifikovat preference návštěvníků k nejvýznamnějším atributům naučných stezek. Výsledky dotazníkového šetření odráží poptávku po naučných stezkách, respektive potřeby účastníků cestovního ruchu v této oblasti ve vztahu ke zkoumaným dílčím charakteristikám naučných stezek.

Dotazník se skládal celkem z 11 otázek, na každou z nich byla možná pouze jedna odpověď.

Celkem bylo vybráno 350 dotazníků v uvedených třech lokalitách.

Vyhodnocení dotazníkového šetření

Výsledky získané z dotazníkového šetření byly četnostně zpracovány. Obsah dotazníků byl přenesen do databáze programu MS Excel 2010, aby mohly být posléze pro lepší přehled a pro účely této práce promítnuty do grafické podoby. Na základě takto získaných výsledků bylo možné identifikovat difference v preferencích návštěvníků

atributů naučných stezek. V tomto programu byly odpovědi na jednotlivé otázky zakódovány dle předem určeného kódovacího rámce, a to pro další statistické zpracování.

Abych určila případné rozdíly v odpovědích dle jednotlivých segmentačních kritérií (věková struktura a pohlaví respondentů), použila jsem chí-kvadrát test, který je používán k posouzení závislosti dvou kategorizovaných proměnných X a Y. Pro tyto účely jsem pracovala se statistickým programem PSPP.

Výchozí statistické hypotézy vztahu mezi proměnnými byly určeny takto:

- H0: Mezi proměnnými X a Y neexistuje závislost.
- H1: Mezi proměnnými X a Y existuje závislost.

Byly formulovány tyto dvě hypotézy o situaci v základním souboru: nulová hypotéza H0 a k ní opačná alternativní hypotéza H1. Nulová hypotéza vychází z toho, že proměnné na sobě v populaci nezávisí, nebo-li že mezi skupinami v populaci nejsou rozdíly. Alternativní hypotéza nám oproti té nulové říká, že nějaký zobecnitelný rozdíl mezi sledovanými skupinami existuje. Vypočtením testové statistiky (α) a na základě porovnání s hladinou významnosti, v našem případě 5% (α^*), nulovou hypotézu zamítáme nebo přijímáme. Pro zamítnutí nulové hypotézy (tedy přijetí alternativní hypotézy) je požadováno, aby vypočtená hodnota testu byla nižší než tato hladina významnosti. Pokud toto nastane, nulová hypotéza pro základní soubor nejspíš neplatí, protože získat náš výběr z takového základního souboru je velmi nepravděpodobné.

- $\alpha > \alpha^*$, nezamítáme H0 ve prospěch H1,
- $\alpha \leq \alpha^*$, zamítáme H0 ve prospěch H1.

2.2.5 Určení příležitostí

Porovnání poptávky a nabídky nám pomáhá odhalit příležitosti na trhu v cestovním ruchu v námi vybrané oblasti. Aktuální poptávka byla zjištěna pomocí sběru dotazníků, který byl následně vyhodnocen. Na základě sběru dat v terénu a promítnutím těchto dat do map prostřednictvím systému GIS, byla sestavena nabídka, která sledovala stejné

atributy, na které bylo dotazováno v dotazníkovém šetření. Porovnáním těchto rozdílných informací byly zjištěny jisté nedostatky v současné podobě nabídky naučných stezek, a tím odhaleny nové příležitosti pro rozvoj cestovního ruchu se zaměřením na naučné stezky pro oblast Novohradských hor.

2.2.6 Projekt

Na podkladě získaných a zpracovaných informací byl vytvořen projekt, který reaguje na nedostatky v nabídce naučných stezek a optimalizuje tuto nabídku dle preferencí atributů naučných stezek z pohledu účastníků cestovního ruchu ve vybrané oblasti. Tento projekt představuje navržení zcela nové trasy naučné stezky. Tato trasa je navržena způsobem zohledňujícím preference atributů návštěvníků, reaguje tak na nedostačující podobu naučných stezek a využívá příležitosti k jejímu zlepšení. K analýze navržené trasy byl použit program Cyklotrasy verze 2.34, který poskytl informace typu nadmořská výška, typy povrchů po kterých je trasa vedena, převýšení, délky úseků, typy komunikací atd.

Účelem tohoto projektu je uspokojit potřeby účastníků cestovního ruchu na tomto území. Pomocí vybudování této nové naučné stezky, která bude dotvářet systém naučných tras dle aktuálních požadavků návštěvníků, bude nabídka ve vybrané oblasti ucelenější a ve větším míře odpovídající poptávce.

Optimalizační projekt se opírá o výsledky z analýzy poptávky a nabídky v rámci naučných stezek v Novohradsku. Na jejímž základě byly identifikovány tržní příležitosti, které představují podklad pro definici předmětu optimalizačního projektu. Projekt byl sestaven do jednotlivých realizačních aktivit, kterými se obecně řídíme při sestavování projektů. Byl vymezen technologický a finanční rámec projektu.

3 Literární rešerše

3.1 Význam cestovního ruchu v rozvoji destinace

Účastí na cestovním ruchu dochází k uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu, které souvisejí s cestováním. Turismus je postupně spojován s využitím volného času, rekreací a poznáváním dané lokality (Malá, 1999).

Mnozí lidé nepovažují cestovní ruch za samostatné odvětví, ale za činnost, která je výsledkem služeb jiných odvětví, jakou jsou ubytování, stravování a doprava (Horner & Swarbrooke, 2003).

Toto tvrzení však není zcela jednoznačné, podle Petruš a Holubové (Petruš & Holubová, 1994) lze cestovní ruch pokládat právě za samostatné národohospodářské odvětví, a to na základě toho, že splňuje určitá základní kritéria, kterými jsou: specializace ekonomických a ostatních společenských funkcí cestovního ruchu, speciální kvalifikační úroveň pracovníků cestovního ruchu, specifický charakter materiálně-technické základny cestovního ruchu.

Cestovní ruch řadíme do sektoru služeb, tzv. terciéru. Poskytování služeb tvoří u vyspělých států světa důležitou složku národního hospodářství, rovněž pro ekonomiku našeho státu je tato složka významným zdrojem příjmu. Za realizaci rozvojového potenciálu cestovního ruchu odpovídá v České republice Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které představuje metodický a koordinační orgán pro subjekty zahrnuté v oblasti cestovního ruchu.

Na jednu stranu hodnotíme cestovní ruch kladně jako významný zdroj ekonomického rozvoje pro dané území, má však i druhou stranu, která je spojena s negativními důsledky masového cestovního ruchu, které nesou značnou část viny na zničení ekologických systémů a ztrátě kulturního dědictví. V této souvislosti se dnes hovoří o trvale udržitelném rozvoji cestovního ruchu. Trvale udržitelný rozvoj má mnoho definic, ale jako východisko jej stačí chápat v podobě harmonizace ekonomického a sociálního rozvoje a ochrany životního prostředí s cílem naplňovat aktuální společenské potřeby, aniž by současně byly ohrožovány potřeby budoucích generací.

Pozitivní dopady turismu na dané prostředí z pohledu trvale udržitelného rozvoje vyplývají z tohoto vztahu „since tourism benefits from being located in good-quality

environments, those same environments ought to benefit widely from measures of protection aimed at maintaining their value as tourist resources“ (Stephen Williams,1998). Účelem je tedy zachovat spokojenost návštěvníků a zároveň chránit a zvyšovat přírodní možnosti dané lokality do budoucna.

Pojem destinace turismu můžeme popsat jako svazek různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti. Destinace je chápána jako geografický prostor (stát, region, místo), který si návštěvník vybírá jako cíl své cesty. Destinace nabízejí turistovi odpovídající produkt a uspokojují jeho očekávání. Destinace tedy sama o sobě představuje "produkt" (Palátková, 2012).

Produkt cestovního ruchu tak můžeme chápat na úrovni destinace jako balíček složený z ubytování, cestování, stravování, aktivit atd. Destinace je vlastně jakousi směsicí produktů cestovního ruchu nabízející propojené zážitky spotřebitelům, respektive účastníkům cestovního ruchu, a to ve většině případů pod nějakou značkou (Navrátil, 2012).

Postavení územního celku v cestovním ruchu je dáno především přírodními, kulturně historickými a ostatními atraktivitami, v neposlední řadě vybaveností materiálně technickou základnou – infrastrukturou poskytující služby účastníkům cestovního ruchu (Malá & kolektiv, 2002).

Pokud se podíváme na destinaci z pohledu marketingu a managementu pomocí relativního a kognitivního konceptu, pak dle Buhalise (Buhalis, 2000) je možno rozdělit destinaci přístupem pomocí šesti „A“:

- Attractions (atraktivita – přírodní, umělé, dědictví, akce),
- Accessibility (dostupnost – kompletní transportní systém),
- Amenities (vybavenost – služby ubytovacích a stravovacích podniků, maloobchodu a dalších podniků cestovního ruchu),
- Available packages (nabídka zájezdů – připravovaných zprostředkovateli),
- Activities (aktivity – vykonávané návštěvníky během návštěvy a v destinaci nabízené),

- Ancillary services (doplňkové služby – bankovní, telekomunikační, poštovní, informační, zdravotnické atd.).

Důvodem proč mezinárodní, evropské i české společenství podporuje aktivity cestovního ruchu je jeho nezanedbatelný ekonomický rozměr. Význam cestovního ruchu můžeme rozdělit na přímé zdroje – výdaje domácích a zahraničních turistů v oblasti, a na zdroje nepřímé – vytváření pracovních míst, daně a poplatky plynoucí z cestovního ruchu jako příjem veřejného rozpočtu (Návrátil, 2012).

Při kvalitním řízení se může cestovní ruchu stát přínosem pro region především v oblasti ochrany životního prostředí a v sociálně-kulturní a ekonomické oblasti. V oblasti ochrany životního prostředí se stává přínosem především, když příjmy ze vstupného jsou investovány do ochrany přírody, když přispívá k uznání důležitosti ochrany životního prostředí veřejností a k výchově místních obyvatel k jeho ochraně, a když napomáhá regulovat počty návštěvníků v chráněných oblastech. Pozitivní působení cestovního ruchu v sociálně-kulturní oblasti se projevuje vytvářením pracovních míst, přerodělováním důchodů, zmírňováním chudoby, sbližováním kultur, kdy se lidé vnitřně obohacují a ztrácejí předsudky, prostřednictvím záchrany kulturních tradic a historie pro využití v cestovním ruchu, zvyšováním životního standardu místních obyvatel, kteří mohou profitovat z používání zařízení primárně vybudovaných pro návštěvníky regionu. V oblasti ekonomické je přínos zřetelný především ve zlepšení platební bilance, prostřednictvím příjmů státu v podobě daní a poplatků, v oblasti podpory malého a středního podnikání, ve zvyšování zaměstnanosti a v investování do infrastruktury (www.mmr.cz).

Výdaje turistů zvyšují také příjmy podnikatelům mimo sektor cestovního ruchu, pomocí tzv. multiplikačního efektu investic, kde příjmy z cestovního ruchu jsou v destinaci přeměněny ve výdaje za jiné zboží či služby (Harwath, 1981).

Cestovní ruch vlastně ekonomicky zhodnocuje přírodně a kulturně historický potenciál daných míst, který by bez něj zůstával v převážně míře nevyužit (Malá & kolektiv, 2002).

3.2 Destinační management a marketing

3.2.1 Destinační management

Význam cestovního ruchu je v poslední době stále více spojován s přímým rozvojem regionů. Jednou z nových disciplín, které mohou nastartovat regionální rozvoj, je aplikace destinačního managementu a marketingu (Hesková & kolektiv, 2006).

V době globalizace, která je spojená se zvyšováním konkurenčního boje a rostoucími nároky návštěvníků, ob stojí pouze systémově řízené a na trh orientované destinace. Proto se v současné době stává trendem, že turisticky významné destinace přijímají a realizují různé programy podporující rozvoj podmínek pro cestování a pro přilákání resp. udržení návštěvníků. Jedním z prostředků je uplatňování nových, moderních forem řízení cestovního ruchu a marketingu a to i v rámci menších regionů. Zejména v turisticky vyspělých zemích reagují poskytovatelé služeb cestovního ruchu na zvyšující se konkurenci snahami o sjednocení a organizaci poskytovatelů služeb, která by zajistila efektivnější řízení nabídky a poptávky v příslušné turistické destinaci.

Destinaci můžeme vysvětlit dle výkladového slovníku cestovního ruchu jako „cílovou oblast v daném regionu, pro kterou je typická významná nabídka atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu v širším slova smyslu země, regiony, lidská sídla a další oblasti, typické velkou koncentrací atraktivit cestovního ruchu, rozvinutými službami a další infrastrukturou cestovního ruchu, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků“ (Pásková & Zelenka, 2002).

Podle World Tourism Organisation je definována jako místo s vhodnými atraktivitami ve spojitosti se zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník cestovního ruchu zvolil pro svou návštěvu.

“The term ‘destination’ refers broadly to an area where tourism is relatively important and where the economy may be significantly influenced by tourism activity” (www.tourismexcellence.com).

Destinace existují na různých geografických úrovních, které jsou spolu ve vzájemných vztazích. Turisté mohou např. v rámci Evropy považovat celý kontinent za

destinaci, jiný hovoří o určité zemi jako o destinaci, také regiony slouží jako destinace, například jezerní oblasti Lake District ve Velké Británii, údolí Loiry ve Francii nebo Toskánsko v Itálii (Susan horner & John Swarbrooke, 2003).

Na základě výše vysvětleného pojmu „destinace“ můžeme „destinační management“ definovat jako „soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci cestovního ruchu v dané destinaci“ (Pásková & Zelenka, 2002).

Podle Heskové (Hesková & kolektiv, 2006) destinační management představuje soubor činností na jednotlivých úrovních řízení a koordinace, strategické plánování, různé formy spolupráce na úrovni mikroregionů a regionů a využívání podpůrných fondů.

Jedním z klíčových principů destinačního managementu je spolupráce subjektů, protože kooperováním vznikají synergické efekty – tedy k efektivnějšímu využívání prostředků, implementaci inovací, zavádění nových metod řízení a řízení kvality atd.

Organizace a koncepční řízení cestovního ruchu v turistických destinacích patří k základním rozvojovým problémům tohoto odvětví v ČR. Pokud srovnáme formy řízení cestovního ruchu s vyspělými turistickými destinacemi typu Rakouska nebo Švýcarska zjistíme, že v Česku je tato oblast nevyvinutá a zhruba odpovídá vývojové fázi, kterou prošly nejvyspělejší destinace v 50. – 70. letech, kdy tato fáze byla charakteristická jednoduchými kooperačními aktivitami, jež byly zaměřené především na propagační aktivity.

Destinace představuje vlastní produkt v cestovním ruchu a vlastní konkurenční jednotku, z toho vyplývá, že musí být odpovídajícím způsobem strategicky řízena.

3.2.2 Destinační marketing

Obecně marketing můžeme popsat jako proces, v němž jednotlivci a skupiny získávají prostřednictvím tvorby a směny produktů a hodnot to, co poptávají. Obsahem tohoto procesu je poznání, předvídání, stimulování a fáze uspokojování potřeb zákazníka

tak, aby byly současně dosaženy i cíle organizace. Z toho jasně vyplývá, že zásadní je pro podnik uspokojení potřeb zákazníka (Boučková a kol., 2003).

Podle Kotlera (Kotler, 2003) pak není marketing uměním, jehož cílem je najít chytrý způsob, jak se zbavit toho, co vyrobíte. Marketing je uměním, jak vytvářet skutečnou hodnotu pro zákazníka.

Marketing v cestovním ruchu, neboli destinační marketing je dle Petřů (Petřů, 1999) typický svými charakteristikami, jakými jsou například:

- Nehmotný charakter služeb,
- místní a časová vázanost služeb,
- pomíjivost služeb,
- distribuční cesty,
- podmíněnost nákladů,
- vázanost služeb na jeho poskytovatele.

Dále odkazuje na to, že odlišnost destinačního marketingu vyplývá především ze zvláštností služeb cestovního ruchu, jako z (Petřů, 1999):

- Kratší expozitury služeb,
- výraznějšího vlivu psychiky a emocí na nákup služeb cestovního ruchu,
- většího významu vnější stránky poskytování služeb cestovního ruchu,
- většího důrazu na kvalitu a image,
- větší závislosti na dodavatelských firmách,
- možnosti snadnějšího kopírování služeb,
- většího důrazu na propagaci v období mimo hlavní sezónu.

V případě marketingu cestovního ruchu je potřeba se dokázat orientovat ve složité struktuře vztahů, vyplývajících z toho, že cestovní ruch se vždy váže k určitému místu, obci, městu, regionu nebo státu, jehož nabídka do značné míry souvisí s kvalitou a schopnostmi veřejné správy (Foret & Foretová, 2001).

V destinačním marketingu rozeznáváme marketingový mix v klasickém pojetí, jako soubor nástrojů pro získání konkurenceschopnosti, který je označován v marketingové literatuře jako „4P“: produkt (product), cena (price), místo (place) a propagace (promotion). V případě marketingu cestovního ruchu je potřeba tuto základní podobu marketingového mixu ještě rozšířit o další „4P“, a to: lidé (people), tvoření balíčků (packaging), tvorba projektů (programming) a spolupráce (partnership) (Foret & Foretová, 2001).

Za produkt se považuje to, co lze na trhu nabízet k pozornosti, k získání, k používání nebo ke spotřebě, co má schopnost uspokojit přání nebo potřebu druhých lidí. Produkt je cokoli hmotného i nehmotného, co prostřednictvím procesu směny uspokojí potřeby spotřebitele nebo firemního zákazníka (Jakubíková, 2009).

Z hlediska marketingu cestovního ruchu je základním produktem vždy určité konkrétní území (obec, město, kraj, stát). Jádrem tohoto produktu jsou vlastnosti (hodnoty), které poskytuje, které od něj obyvatelé a návštěvníci daného území očekávají. Vlastní produkt vychází z nabídky konkrétních služeb, které je území schopno nabídnout (Foret & Foretová, 2001).

Cena obecně představuje množství peněžních jednotek požadovaných za produkt a je také jediným prvkem marketingového mixu, který vytváří příjmy (Foret & Foretová, 2001).

Místo a distribuce v marketingovém mixu vyžaduje rozhodnutí o tom, jakými cestami se produkt či služba dostane na trh a k zákazníkovi, patří mezi nejdůležitější rozhodnutí a následně ovlivňuje použití ostatních marketingových nástrojů (Foret & Foretová, 2001).

Propagace využívá prostředky, jimiž se firma pokouší informovat spotřebitele, přesvědčovat je a připomínat jim produkty nebo služby, které prodávají (Jakubíková, 2009)

Lidé jsou pro oblast služeb, kam cestovní ruch řadíme, velice důležitý faktor úspěchu. Je potřeba zvolit vhodný způsob řízení zaměstnanců, kteří jsou neoddělitelně spjati s nabízeným produktem, a tím jsou vlastně do značné míry jeho součástí (Foret & Foretová, 2001).

Pod pojmem „balíček“ rozumíme vícerozměrnou podobu naší nabídky. Málodky je totiž jedna složka (přírodní památka, kulturní památka) natolik jedinečná, že dokáže dlouhodobě přitahovat zájemce a návštěvníky. Proto, pokud chceme vytvořit něco jedinečného, musíme svoji nabídku pojmout jako komplex služeb, v němž se vzájemně doplňují, rozšiřují a posilují jednotlivé body. Jedná se o komplex služeb, který vzniká ze spolupráce a partnerství více organizací (Foret & Foretová, 2001).

Vznik partnerství a společných integrovaných produktů má svůj původ v projektech, jejichž cílem je propojit více organizací a dát šanci všem, kdo mají zájem se do těchto společných programů zapojit. Projekty mohou seznámit širokou veřejnost s tím, co se chystá, a tím tak posílit účinnost společného úsilí (Foret & Foretová, 2001).

Spokojenost zákazníků v cestovním ruchu je převážně závislá na partnerech (dodavatelích), kteří se často neznají a nepůsobí ve stejném místě, proto je nutné, aby spolu efektivně komunikovali a spolupracovali. Jsou totiž na sobě navzájem existenčně závislí. Zákazník chápe a hodnotí svůj pobyt jako komplex, balíček. Pokud nebude s nějakou částí svého balíčku spokojen, pravděpodobně znovu dané místo nenavštíví (Foret & Foretová, 2001).

Obecně marketingové cíle můžeme vyhradit jako jednu z klíčových marketingových činností, protože usiluje o porovnání zdrojů organizace s vnějším prostředím. Marketingové cíle musí být v souladu s podnikovými cíli, jako příklad můžeme uvést třeba zvýšení podílu na trhu, vstup na nový trh, získání vedoucí pozice na trhu nebo zlepšení image, atd. (Horner & Swarbrooke, 2003).

Cíle marketingu destinací jsou komplikovanější než ostatních typů marketingu, v souvislosti s faktem, že je provádějí spíše orgány veřejného sektoru než soukromé společnosti, které to dělají za účelem:

- Zlepšit pověst oblasti, a tak přilákat investory,
- rozšířit počet a vybavení zařízení, které mohou využívat místní občané.
- příjmy z cestovního ruchu mohou pomoci udržovat při životě místní obchody, divadla a restaurace, které by jinak zbankrotovaly, kdyby se musely spoléhat jen na místní zákazníky,
- vzbudit v občanech hrdost na svou oblast,
- získat financování pro zlepšení místního životního prostředí.

I v případech, kde cíle marketingu destinace jsou spíše finančního, než sociálního rázu, jde obvykle o získání finančního přínosu pro všechny občany oblasti (Horner & Swarbrooke, 2003).

3.3 Trh cestovního ruchu

Trh je místo, kde se střetává nabídka s poptávkou, kde na sebe vzájemně působí nakupující a prodávající, což vede ke stanovení cen a množství komodity. Na trhu se setkávají nabízející, kteří chtějí směnit za peníze, a poptávající, kteří za ně chtějí získat statky. Cílem prodejců je maximalizace ceny, zatímco kupující si přejí pravý opak, cenu co nejnižší. Na trhu se tedy střetávají protichůdné zájmy.

Evropský trh cestovního ruchu je tvořen organizacemi různých velikostí počínaje globálními společnostmi, a konče malými podnikatelskými organizacemi místního významu, které žijí z velmi omezené tržní oblasti (Horner & Swarbrooke, 2003).

Národní trhy zahrnují tři typy cestovního ruchu: trh směřující dovnitř, trh směřující ven a domácí (tuzemský) trh. Trh cestovního ruchu není separovaný a jednotný průmysl, ale skládá se z celé řady společně působících organizací, jako jsou prodejci zájezdů, dopravní organizace, komerční ubytovací služby, stravovací zařízení, návštěvnické atraktivity a zábavní parky (Horner & Swarbrook, 2003).

Trh cestovního ruchu je specifický a jak uvádí Petrů (Petrů, 1999) skládá se z:

- Turistických atraktivit,
- nabídky a poptávky po službách cestovního ruchu,
- produktů a služeb cestovního ruchu,
- reálných příjmů obyvatelstva a cen,
- materiálně-technické základny cestovního ruchu,
- infrastruktury jako doplňku materiálně-technické základny.

Petrů (Petrů, 1999) tvrdí, že trh cestovního ruchu není jednotný a zejména pro potřeby marketingu je potřeba provést rozdělení do určitých skupin podle společných charakteristik - tzv. segmentaci trhu, kterou můžeme sestavit dle celé řady hledisek, např. z hlediska geografického, demografického, psychologického, dle účelu cesty, atd. Podle této segmentace pak podnikatelské subjekty na trhu cestovního ruchu volí vhodnou strategii.

Trh cestovního ruchu je trh, který se velmi dynamicky mění. Působí na něj řada objektivních i subjektivních faktorů: politické a společenské změny, právní úpravy, vývoj ekonomiky a ekonomická situace různých společenských skupin, demografická struktura populace, technologický pokrok zejména v dopravě, v informatice a komunikacích, změny životního stylu a množství volného času (Hesková & kolektiv, 2006).

Jak bylo již zmíněno, trh je místo, kde se střetává poptávka s nabídkou. Poptávka po cestovním ruchu představuje ochotu účastníků zaměnit určité množství produktů cestovního ruchu za určité množství peněz, tj. zakoupit tyto produkty za peníze. Lidé takto uspokojují svou potřebu rekreace nebo dovolené, ke kterým je vedou určité motivační faktory. Nabídkou se obecně rozumí souhrn zboží a služeb, které se prodávající snaží uplatnit na trhu. Nabídku na trhu cestovního ruchu tvoří dvě základní skupiny:

- Atraktivita míst cestovního ruchu - jsou determinující částí nabídky, vytvářejí motivaci pro návštěvu konkrétní destinace.
- Vybavenost místa - tvoří materiální a technické předpoklady pro realizaci služeb cestovního ruchu.

Nabídka a poptávka v rámci cestovního ruchu se vzájemně ovlivňují. Poptávka je výrazně ovlivňována důchody obyvatelstva, fondem volného času, spotřebitelskými preferencemi, cenovou hladinou nabízených služeb, módou a prestiží, motivací a celkovým způsobem života. Nabídku silně ovlivňuje také rozvoj a využívání techniky a technologií. Za důležité je také považováno spojení cestovního ruchu s průmyslem volného času a zábavy. (Foret a Foretová, 2001)

O trhu cestovního ruchu tedy můžeme říct, že je kombinací různých typů organizací, které dodávají rozličné produkty a služby. Pro úspěch subjektů cestovního ruchu na trhu je nutné zpracovávat soubor strategických dokumentů. Tvorba těchto strategických materiálů je základem pro řízení na vybraných úrovních (Hesková & kolektiv, 2006).

3.4 Tvorba projektů

3.4.1 Projekt

Za projekt lze považovat jakýkoliv sled úkolů, při kterém se řídíme určitými metodami a pravidly. Projekt je řízený proces, který má svůj začátek a konec, a který je v průběhu řízení projektu regulován takový způsobem, aby se výsledek setkal s očekáváním.

Projekt je nejdůležitější prvkem projektového řízení. Definice podle profesora Kerznera tvrdí, že projekt je jakýkoliv jedinečný sled aktivit a úkolů, který má dán specifický cíl, který má být jeho realizací splněn, dále má definovaný datum začátku a konce svého uskutečnění a je stanoven rámec pro čerpání zdrojů potřebných pro jeho realizaci (Svozilová, 2006).

Další definice vycházejí z pramenu PMI® definuje projekt jako dočasné úsilí vynaložené na vytvoření unikátního produktu, služby nebo určitého výsledku. V tomto případě dočasnost znamená, že každý projekt má určitý časový rámec, má určen začátek a konec (Svozilová, 2006).

Projekt je vždy jedinečný (realizuj se pouze jednou, jde tedy o něco, co se dřív nedělalo), je neopakovatelný (i jiný projekt, který může být podobný, je vždy v něčem odlišný), je dočasný a na jeho řešení se podílí tým projektantů. Projektem proto není periodicky se opakující činnost, jako například každodenní rutinní úkoly (Němec, 2002).

Němec (Němec, 2002) dělí projekty do třech skupin podle náročnosti na zpracování a délky trvání:

- Komplexní - dlouhodobý, unikátní, jedinečný, neopakovatelný, mnoho činností, speciální organizační struktura, vysoké náklady, potřeba mnoho zdrojů apod.,
- speciální – střednědobý, menší rozsah činností, dočasné přiřazení pracovníků, větší organizační jednotka, odpovídající zdroje a náklady,
- jednoduchý – krátkodobý, malý projekt, jednoduchý cíl, může ho zhotovit jedna osoba, využití standardizovaných postupů.

Cílem každého projektového snažení je vytvoření unikátního produktu v podobě předmětu, služby nebo jejich kombinace, která naplní očekávání zadavatele a přispěje k dosažení jeho strategického nebo taktického cíle (Svozilová, 2006).

3.4.2 Projektový management

Při definování projektového managementu vycházíme z obecných definic. Kerzner prezentuje projektový management jako souhrn aktivit spočívající v plánování, organizování, řízení a kontrole zdrojů společnosti s relativně krátkodobým cílem, který byl stanoven pro realizaci specifických cílů a záměrů. V další definici světové profesionální sdružení projektových manažerů Project Management Institute vymezuje projektový management jako aplikaci znalostí, schopností, nástrojů a technologií na aktivity projektu tak, aby tyto splnily požadavky projektu (Svozilová, 2006).

I když na první pohled každá definice říká něco jiného, jejich podstata je podobná – projekt je určité krátkodobě vynaložené úsilí doprovázené aplikací znalostí a metod, jehož účelem je přeměna materiálních a nemateriálních zdrojů na soubor předmětů, služeb nebo jejich kombinace tak, aby bylo dosaženo zadaných cílů.

Projektový management se liší od běžné formy operativního řízení zejména svou dočasností a v přidělení zdrojů pro jeho realizace podle potřeb projektu.

Úspěšný projektový management posuzujeme jako dosažení plánovaného cíle projektu, a to při dodržení časového limitu, předpokládaných nákladů, s dosažením požadovaného cílového výkonu (Svozilová, 2006).

Němec (Němec, 2002) vysvětluje pojem management projektu jako určitou filozofii přístupu k řízení projektu s jasně určeným cílem, který musí být dosažen v plánovaném čase, nákladech a kvalitě, při respektování určené strategie a při současném využití specifických projektových postupů, nástrojů a technik.

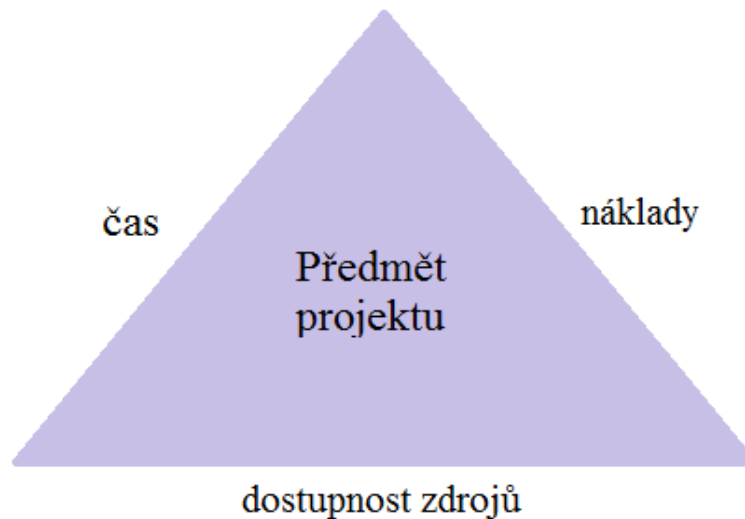
Dolanský a kol. (Dolanský & kolektiv, 1996) dodává, že pokud se vyskytne více projektů v jedné organizaci je nutné je nějakým způsobem řídit a koordinovat. Pak toto řízení jednotlivých projektů je souhrnně označuje jako projektový managementu. Z toho

můžeme tvrdit, že projektový management je jakousi nadstavbou managementu jednotlivých projektů.

Výhody a důvody proč je potřeba využívat projektového managementu můžeme vymezit následujícím výčtem (Svozilová, 2006):

- K aktivitám v projektu je přiřazena odpovědnost bez ohledu na případné změny realizačního personálu,
- jasně určen časový a nákladový rámec realizace,
- realizační zdroje projektu jsou přiděleny na dobu trvání projektu a poté jsou uvolněny pro jiné projekty nebo spotřebovány, což umožňuje větší flexibilitu a efektivitu ve využívání těchto zdrojů,
- sledujeme skutečný průběh oproti plánu, tím můžeme zachytit odchylky a efektivně směřovat korekce,
- systém rozdělení odpovědností za řízení projektu umožňuje plynulý průběh,
- systémový přístup k řízení projektu generuje celou řadu informací s výhodou použitelných pro realizaci dalších projektů.

Definice podle profesora Kerznera, jak bylo uvedeno výše, pracuje dále se třemi hlavními charakteristikami, neboli základními projektového managementu, které definují prostor, v němž se podle vytyčených cílů vytváří určitá nová hodnota v podobě produktu projektu, který je definovaný jako výstup nebo výsledek projektu. Tuto myšlenku můžeme vidět zachycenou na obrázku.

Zdroj: Vlastní zpracování dle Svozilové (Svozilová, 2006).

Tento dynamický systém musí být v tomto prostoru udržován v rovnováze. Aby byl tento předpoklad naplněn, poslouží plán projektu, podle něhož je sled prací koordinován při využití kontrolních systému (Svozilová, 2006).

3.4.3 Postup při projektování

Vlastní přípravu a realizaci projektů od identifikace určité základní myšlenky projektu až po uvedení projektu do provozu lze chápat jako určitý sled tří fází (Fotr, 1999):

- předinvestiční - identifikace příležitostí, analýza variant projektu, hodnocení projektu a rozhodnutí o jeho realizaci,
- investiční – vlastní realizace projektu,

- provozní – uvedení projektu do provozu.

Práce na projektu vždy mají svůj logickou návaznost a každý projektant by měl postupovat tak, že si bude klást otázky typu (Němec, 2002):

- příčina – proč má být projekt vypracován,
- způsob – jak a kým bude projekt zhotoven,
- místo – odkud, kudy a kam povedou hmotné, energetické a informační toky a kde se bude daný proces konat,
- čas – kdy, odkdy, dokdy – určení konkrétních časů pro jednotlivé fáze projektu.

Každý projekt je koncipován do fází svého životního cyklu. Toto rozdělení do jednotlivých realizačních aktivit má za cíl zlepšit podmínky pro kontrolu jednotlivých procesů. Fáze životního cyklu projektu definují (Svozilová, 2006):

- Jaký typ práce má být vykonán v příslušném stupni rozvoje projektu,
- jaké konkrétní výstupy jsou v jednotlivých fázích generovány,
- kdo se zapojuje do aktivit projektu v jeho jednotlivých úsecích.

Fáze životního cyklu projektu jsou tedy sekvence, neboli stavy projektu a časové úseky jim odpovídající.

Průběh projektu můžeme z hlediska postupových prací rozdělit do činností, jako je iniciace a zahájení projektu, plánování projektu, řízení projektových prací, projektová kontrola a uzavření projektu. Pro každý projekt je stěžejní záležitostí vymezit cíl projektu a určit vhodné prostředky, čas, způsob a místo k jeho dosažení.

V prvním kroku iniciace a zahájení projektu vycházím z popisu projektu, který je podmíněn existencí globálního cíle, který má být realizací naplněn. Při iniciaci a zahájení provádíme tyto základní činnosti (Svozilová, 2006):

- Zvážení strategické potřeby podniku a vytyčení cílů, kterých chceme dosáhnout,
- zvolit způsob zajištění těchto cílů,
- vymezit podmínky a předpoklady realizace projektu,
- jmenovat osoby, které budou za realizaci projektu v jeho životním cyklu odpovědné,

- sestavit dokument, který specifikuje záměry o realizaci projektu, tzv. zakládající listinu projektu
- sestavit dokument, který blíže specifikuje vlastnosti a funkce budoucího produktu.

Dalším krokem při realizaci projektu je jeho plánování, které je souborem činností zaměřených na vytvoření plánu cesty k dosažení stanovených cílů projektu. V průběhu této fáze životního cyklu projektu jsou vykonávány tyto základní typy činností (Svozilová, 2006):

- Definování předmětu projektu pomocí transformace cílů projektu do detailních popisů funkčních vlastností a specificky zaměřených činností,
- vytváření odhadů, předpokladů, posudků a návrhů, které jsou přeneseny do časových plánů, finančních rozkladů a metodických postupů,
- optimalizace a úpravy návrhů plánů,
- vyjednávání a schvalování optimalizovaných plánů.

Po fázi plánování můžeme přistoupit k řízení projektových aktivit, což je činnost, která se soustředí na dosažení plánovaných cílů. V této části projektu je postupně vytvářen produkt. Řízení realizace projektu zahrnuje především řídicí a kontrolní procesy. Jejich charakter se mění v závislosti na tom, do jaké míry se odlišuje skutečný průběh realizace projektu od plánu (Dolanský & kolektiv, 1996).

Vlastní řízení projektu začíná v okamžiku, kdy jsou ukončeny všechny schvalovací procesy plánovací fáze a projektový tým je připraven k zahájení prací. Řízení v průběhu projektu je souhrnem aktivit, které se zaměřují na výkon, časování a sladění interakcí plánovaných prací v projektu a jejich integraci do podoby, která byla již dříve definovaná jako předmět projektu. Řízení obecně sestává z (Svozilová, 2006):

- Obsazování – hledání vhodných pracovníků,
- delegování – přidělování jednotlivých úkolů a odpovědností,
- koordinace – zajištění plynulosti pracovního procesu a návaznosti úkolů,
- motivování – vzbuzení zájmu splnit určitý úkol,

- dohled – kontrola výkonu jedinců v průběhu zadaných úkolů,
- školení – rozvíjení kvalifikace pracovníků,
- poskytování rad – sdílení zkušeností a znalostí.

Následující fázi při realizaci projektu je monitorování a kontrola, která se soustředí na zjišťování a ověřování skutečného postupu projektu vůči jeho plánu, a to prostřednictvím porovnání kvantifikovaných hodnot ve stanovených měřicích bodech nebo porovnáním jiných ukazatelů s jejich předpokládaným stavem. Proces monitorování a kontroly začíná již v okamžiku, kdy je projekt zahájen, a to z důvodu, aby byla dosažena efektivita vynaložených nákladů. Monitorování a kontrola je třístupňový proces, který obsahuje následující činnosti – měření, hodnocení naměřených hodnot a korekce, které spouští akce ke korigování nežádoucích odchylek (Svozilová, 2006).

V průběhu realizace projektu se mohou vyskytnout určitá rizika, které odchýlí skutečný stav od plánu. Každý projekt je víceméně rizikový, a proto je důležité brát toto riziko v úvahu a rozpoznat příčiny tohoto stavu, které je buď možné předvídat a ovlivnit nebo naopak nelze tyto rizika ovlivnit. Předvídatelným rizikům můžeme preventivními opatřeními zabránit nebo je alespoň snížit na únosnou míru za použití opravných akcí. Pro rizika je dobré zajistit rezervy jak v čase, tak v rozpočtových nákladech a zpracovat pro ně plán rizik (Němec, 2002).

Posledním krokem je proces uzavření projektu, který můžeme označit také jako vyvrcholení veškerého projektového snažení a jako takové má rovněž své náležitosti (Svozilová, 2006):

- Ukončení všech běžících procesů projektového managementu,
- předání všech výstupů projektu a uzavření vztahů mezi dodavatelem a zákazníkem v rámci projektu,
- uvolnění výkonných projektových sil, nebo-li členů projektové týmu,
- ukončení používání všech materiálních a finančních zdrojů projektu,
- vypořádání všech účetních agend,
- zpracování zkušeností a dosažených výsledků do hodnotících dokumentů,
- archivace dokumentace projektu.

3.5 Způsoby financování projektů

Stát vytváří programy podpory pro malé a střední podniky, které přispívají k rozvoji malého a středního podnikání. Tyto podpory mají především zvyšovat počet pracovních míst, poptávky po výrobcích a službách a v důsledku toho ke zvýšení ekonomického rozvoje oblastí. Nejčastěji se podpora poskytuje ve formě dotací. Pokud podnikatel dodrží všechny podmínky, tyto prostředky nemusí vracet. Další formou jsou např. zvýhodněné úvěry se sníženou úrokovou sazbou (Klímová, 2007).

Další variantu financování projektů představují evropské prostředky, ze kterých lze získat potřebné finance na konkrétní projekty podle témat operačních programů. Nejprve je proto nutné najít vhodný dotační program, v rámci kterého lze realizovat projekt a kterým lze plánovanou inovaci řešit. Projekty požadující dotaci z EU musí mít přesně dané náležitosti a musí splňovat určitá pravidla.

Finanční prostředky je možné čerpat prostřednictvím projektů v období 2014 - 2020 z evropských fondů, zejména z fondů strukturálních, a to konkrétně z různých operačních programů.

Evropské fondy jsou fondy financované z peněz daňových poplatníků všech členských států EU. Jádro evropských fondů, co se týče účelu i objemu prostředků, tvoří Evropský sociální fond (ESF) a Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), označované společně pojmem strukturální fondy (SF). Obecným cílem strukturálních fondů je odstraňovat negativní dopady strukturálních změn jako např. úpadek průmyslových odvětví, dlouhodobá nezaměstnanost osob nebo zaostalost regionů (www.strukturalni-fondy.cz).

Čerpání prostředků z evropských fondů probíhá v sedmiletých cyklech – tzv. programovacích obdobích. Do posledního programovacího období 2000-2007 nastoupila Česká republika po svém vstupu do EU v roce 2004. Od 1. 1. 2014 probíhá nové programovací období 2014-2020. Pro využití prostředků z evropských fondů musí ČR nejprve na celostátní úrovni vytvořit strategický plán rozvoje pro toto období (NRP₂, NSRR₃) a jednotlivé priority rozpracovat v tzv. operačních programech, kterých je celkem 24 a dělí se na tématické (někdy též sektorové), regionální programy a operační programy pro hlavní město Praha a na programy evropské územní spolupráce (www.strukturalni-fondy.cz).

V rámci regionálních operačních programů NUTS II je na toto programové období v rámci cíle Konvergence připraveno 7 regionálních operačních programů určených pro území ČR s výjimkou Hlavního města Prahy vyčleněno 4,689 mld. EUR. Programy jsou zaměřeny na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, na podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, a na zlepšování podmínek života v obcích a na venkově.

Novohradsko spadá pod regionální operační program NUTS II Jihozápad, který je jedním ze sedmi regionálních operačních programů České republiky, který dotacemi z Evropského fondu pro regionální rozvoj podporuje projekty realizované na území Jihočeského a Plzeňského kraje. Program ROP Jihozápad obsahuje 4 prioritní osy, které ho dělí na logické celky:

- Prioritní osa 1 – dostupnost center,
- prioritní osa 2 – Stabilizace a rozvoj měst,
- prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu,
- prioritní osa 4 – Technická pomoc.

Nás bude zajímat prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu. Tato osa financuje projekty směřující ke zlepšení využití potenciálu území a posílení ekonomického významu udržitelného cestovního ruchu. Mezi konkrétní podporované aktivity patří výstavba a rekonstrukce turistických cest, rekonstrukce, modernizace a rozvoj ubytovacích kapacit, oprava a rekonstrukce památek, včetně aktivit pro nové využití v oblasti cestovního ruchu a kultury, zavádění ICT v oblasti řízení a propagace cestovního ruchu, budování doprovodných informačních systémů, příprava a realizace cílených marketingových kampaní a další (www.rr-jihozapad.cz).

Příjemci podpory z prostředků Evropské unie podle zákona mohou být kraje, obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zakládané kraji a obcemi, státní neziskové organizace, malé a střední podnikatelé.

Podmínkou pro získání dotace je nutné zajistit finance na realizaci projektu, neboť ve většině případů je poskytnuta až po ukončení projektu a jeho předložení.

3.6 Cestovní ruch v oblasti PP Novohradské hory

Téměř nedotčený kraj rozlehlých lesů, sluncem zalitých luk, šumějících potoků a hladin rybníků zrcadlících kouzelné západy slunce. Svérázné a málo známé hory na jihu Čech protkané spleť cest a cestiček, které spojují malebné vesnice, nebo vedou jen tak odnikud nikam. To vše nabízí ne tolik známé Novohradské hory na Jihu Čech.

Krajina Novohradských hor se zatím může pyšnit nenarušenou přírodou, a to díky malé návštěvnosti, i navzdory ideálním podmínkám pro pěší i cyklistické výlety. Do nedávné doby zde byl totiž omezen pohyb návštěvníků, protože většina krajiny ležela v pohraničním pásmu, do něhož neměli turisté povolený vstup.

Nedotčená krajina je zde zachována také díky absenci průmyslu, jelikož většina pracovních příležitostí je směřována do lesnictví a zemědělství.

Území Novohradských hor bylo navrženo k vyhlášení za chráněnou krajinnou oblast, prozatím je chráněno nižším stupněm ochrany jako Přírodní park. Tento statut má zajistit uchování krajinného rázu a mimořádných přírodních hodnot příštím generacím, a zároveň má zajistit využití těchto hodnot pro rozvoj oblasti (Marek, 2000).

Díky čerstvému větru vanoucímu přímo z Alp se vyznačuje místní klima jako vhodné pro lidi trpící dýchacími potížemi. Díky tomu, bylo Novohradsko považováno za léčebnou oblast. O tom svědčí i existence bývalých lázeňských oblastí jako je Hojná a Dobrá Voda a Tereziiny lázně.

Novohradsko představuje kraj pro turistiku velmi příhodný. Novohradské hory určitě patří k nejideálnějším terénům pro nenáročnou cyklistiku. Značených tras pohořím zatím sice moc nevede, o to více je tu však různých lesních cest s pevným povrchem, po nichž si to mohou návštěvníci křížovat několik dní.

Historickým centrem Novohradska je starobylé město Nové Hrady. Rozkládají se na návrší nad říčkou Stropnicí.

Nejvýznamnější památkou Nových Hradů je starý hrad. Dnešní Nové Hrady jsou rozvíjejícím se městem, zejména pak v oblasti cestovního ruchu a lázeňství.

Nedílnou součástí nabídky cestovního ruchu je také pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí, které zde mají mnohaletou tradici.

Návštěvnost Nových Hradů lze celoročně odhadnout na cca 22 tis. turistů, návštěvnost Novohradských hor je přes 100 tisíc turistů ročně. Blízkost rakouských hranic umožňuje zahraničním turistům (podíl rakouských turistů na celkové návštěvnosti činí cca 30%) dostupnost nejen k dlouhodobým návštěvám, ale i pro denní nákupní a víkendové pobyty. Proto mají Nové Hrady a jejich okolí vysoký potenciál rozvoje cestovního ruchu.

Oblast Novohradských hor nabízí široké možnosti pro rozvoj nových nabídek v cestovním ruchu dosud nevyužitých. Je zde řada příležitostí pro renovaci nebo repliky sídel, tvrzí, industriálních památek a dalších staveb, oživení tradičních slavností, využití vesnických statků pro agroturistiku atd.

V Novohradských horách, které nabízí výborné podmínky pro možnosti celoroční turistiky, nalezneme řadu naučných stezek, kterým se dále v této práci budu věnovat více v rámci nabídky cestovního ruchu na tomto území, jmenovitě to je NS Terezino údolí, Lesnická NS v Terčině údolí, NS Sokolí hnízdo, NS Hojná Voda, NS Brána do Novohradských hor, NS Krajinou humanity a NS Červené Blato.

Největší počet naučných stezek se koncentruje kolem hlavního turistického centra, které v tomto území představuje město Nové Hrady. Většina z těchto turistických tras je primárně určena pro pěší turistiku.

V této oblasti jsou prozatím poměrně omezené možnosti rekreace z hlediska časového využití. Toto území je využíváno především k letní rekreaci v podobě koupání, rybolovu, pěší turistiky a cykloturistiky. Pro zimní rekreace je toto místo vhodné pro méně náročné pobyty typu ozdravných pobytů. Pro nedostatečnou vybavenost rekreačních zařízení nejsou atraktivní pobyty v přechodných obdobích, kdy převládá nepříznivé počasí.

3.7 Turistické trasy

Budování turistických tras slouží jako jeden z univerzálních nástrojů využívaných k řešení prostorově orientovaných problémů rozvoje cestovního ruchu v určitých regionech (Rogerson 2002, in Navrátil 2012).

V rozvinutých zemích je již dlouho realizován a využíván potenciál a postavení turistických tras v cestovním ruchu. Již v roce 1964 naznačila pracovní skupina Rady Evropy důležitost turistických tras v podobě myšlenky řady evropských kulturních tras, jejichž hlavním cílem mělo být zvýšení povědomí o evropské kultuře prostřednictvím cestování, vytvořením sítí kulturního cestovního ruchu a využitím evropského kulturního dědictví jako prostředku stimulace sociálního, hospodářského a kulturního rozvoje ke zlepšení kvality života místních obyvatel (Briedenhann & Wickens, 2004).

Route tourism, jak je tato oblast cestovního ruchu ve světě označována, je nástroj pro rozvoj cestovního ruchu destinace. Lourens považuje existenci turistických tras jako základ pro úspěšnost destinace a lokální ekonomický rozvoj. Celkově je koncept turistické trasy považován mnoha analytiky cestovního ruchu za efektivní způsob jeho distribuce (Meyer, 2000).

Území České republiky poskytuje výborné přírodní podmínky pro vytváření jakýkoliv turistických tras, ať pěších značených turistických tras, lyžařských značených cest nebo cyklistických tras. Četný výskyt přírodních zajímavostí a historických památek je příležitostí ke spojení takovýchto turistických tras se vzdělávací a seznamovací funkcí v podobě naučné stezky.

Naučné stezky a jejich značení

Podle výkladového slovníku cestovního ruchu (Pásková & Zelenka, 2002) definujeme naučnou stezku jako trasu s vlastním značením, zřizovanou na místech s přírodními nebo kulturními atraktivitami, s vyznačením zajímavých míst na tabulích s popisem místní flóry, fauny či kulturních památek, s možností místního průvodce. Zřizuje se pro pěší turisty, cykloturisty, vodáky a nově i pro jezdce na koních.

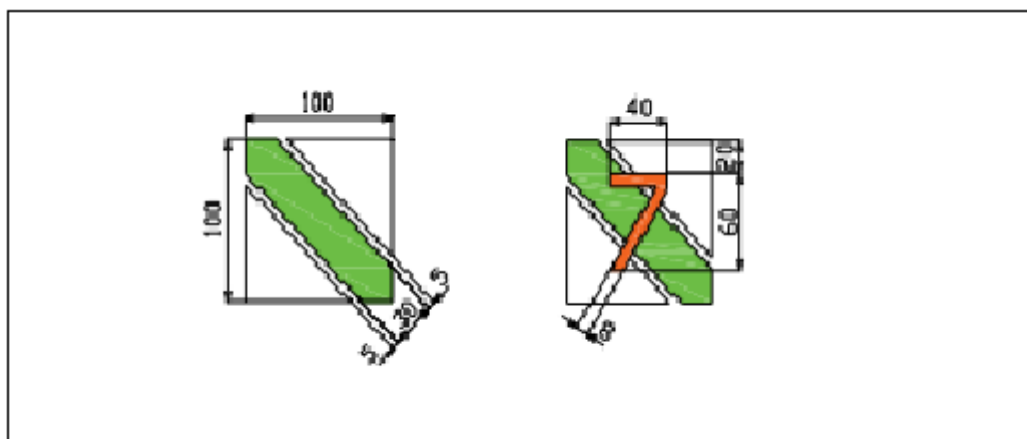
Klub českých turistů definuje naučnou stezku jako vyznačkovanou výchovně vzdělávací trasu, která vede přírodně nebo kulturně pozoruhodnými místy, na nichž jsou vybrány významné jevy a objekty, které jsou zde pomocí informačních panelů blíže vysvětleny a popsány. Výklad na daných bodech je zajišťován zpravidla na informačních

panelech nebo v průvodcovském textu, případně kombinací obou způsob (Rada značení ÚV KČT, 2013).

Charakter naučné stezky získá značená trasa vybavením informačními panely, které zajišťuje provozovatel naučné stezky (Rada značení ÚV KČT, 2013).

Naučné stezky bývají značeny pro usnadnění přesunu z jedné zastávky k následujícímu bodu na trase a značí se obvykle smluvenou a jednotnou značkou. Zvláštní značka pro naučné stezky je tvořena zeleným šikmým vedeným uhlopříčně z levého horního rohu do pravého spodního rohu a dvěma trojúhelníky upozorňovací barvy, které vyplňují zbylou část čtvercové plochy značky. Oranžovou číslicí uprostřed značky se vyznačuje číslo zastavení NS dle příslušného průvodce nebo informačního panelu. Nejvhodnějšími objekty pro umístění značení jsou stromy (Rada značení ÚV KČT, 2013).

Obrázek č. 2.7.1 Značky používané pro naučné stezky

Zdroj: Rada značení ÚV KČT, 2013.

Cyklotrasa, cyklostezka a jejich značení

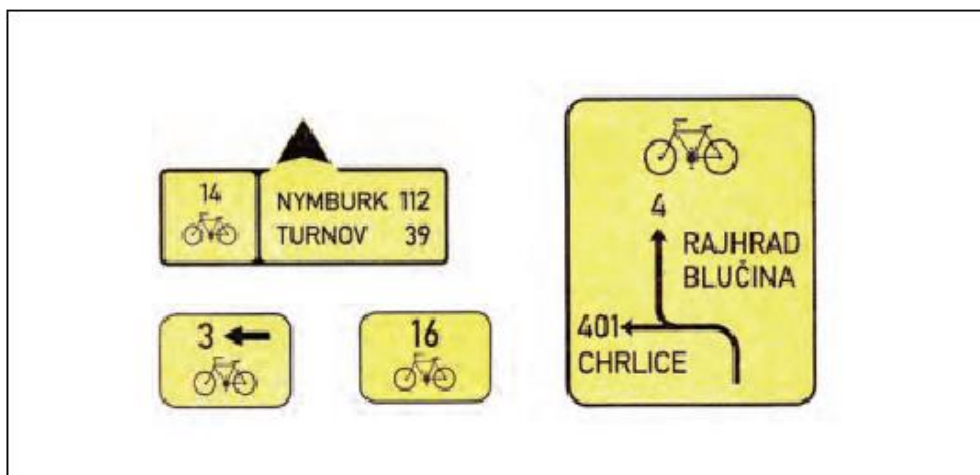
V současnosti celková délka tras určených pro cykloturistiku je v ČR přes 37 tis. km., a tento počet každoročně roste o desítky další. Nejdelší síť cyklotras je na území Prahy a Moravy.

Cykloturistika je jedna z forem turistiky, která zahrnuje aktivní cestování zaměřující se na poznání přírodních a společenských atraktivit v určité oblasti na kole (Pásková & Zelenka, 2002). Cyklostezku představuje stezku společnou pro cykloturistiku

a pěší turistiku. Je to účelová komunikace se zpevněným povrchem, oddělená od frekventovanější silniční dopravy, s vyznačením pruhu na vozovce a umístěnými cykloznačkami před každou křižovatkou. Naopak cykloturistická trasa je komunikace pro cykloturistiku, vedoucí většinou po polních a lesních cestách nebo terénem. V České republice je vyznačena pásovými značkami Klubu českých turistů (Pásková & Zelenka, 2002).

Značení cyklotras je zajišťováno tabulkami s číslem trasy, směrovými tabulemi ve složitějších případech. Tyto informační prvky mají charakter dopravního značení ve smyslu zákonů a vyhlášek o provozu na pozemních komunikacích.

Obrázek 2.7.2 Značení cyklotras dopravním značením

Zdroj: Rada značení ÚV KČT, 2013.

4 Vymezení zkoumané oblasti

4.1 Vnější faktory

4.1.1 Poloha a vymezení oblasti

Novohradské hory se rozprostírají při státní hranici České republiky s Rakouskem na ploše 162 km². Vyplňují území mezi Novými Hrady, Benešovem nad Černou a Dolním Dvořištěm až ke státní hranici s Rakouskem, kde se táhnou téměř až k údolí Dunaje. Z celkem zhruba osmnácti horských vrcholů přesahujících tisíc metrů se na našem území nachází tři. Největším z nich je Kamenec (1.072 m), následuje Myslivna (1.040 m) a Vysoká (1.034 m). Novohradské hory leží v jihočeském kraji, který je významnou turistickou a rekreační oblastí.

Oblast Novohradských hor a Novohradského podhůří se rozkládá na území dvou mikroregionů, a to ve správním obvodu obcí s rozšířenou působností Trhové Sviny a Kaplice.

Tvořena je historicky národopisně zajímavou oblastí Doudlebska jižně od Českých Budějovic, zvlněnou krajinou Novohradského podhůří podél skalnatého údolí řeky Malše, výrazným zalesněným hřebenem Soběnovské vrchoviny, na východě novohradskou rybníční soustavou dotýkající se rašelinišť Třeboňské pánve (Hájek, 1995).

Jedinečnost Novohradských hor spočívá především ve vzácně zachovalé přírodě ušetřené zásahů člověka díky své poloze v bývalém pohraničním pásmu. V roce 2000 zde byl vyhlášen Přírodní park Novohradské hory.

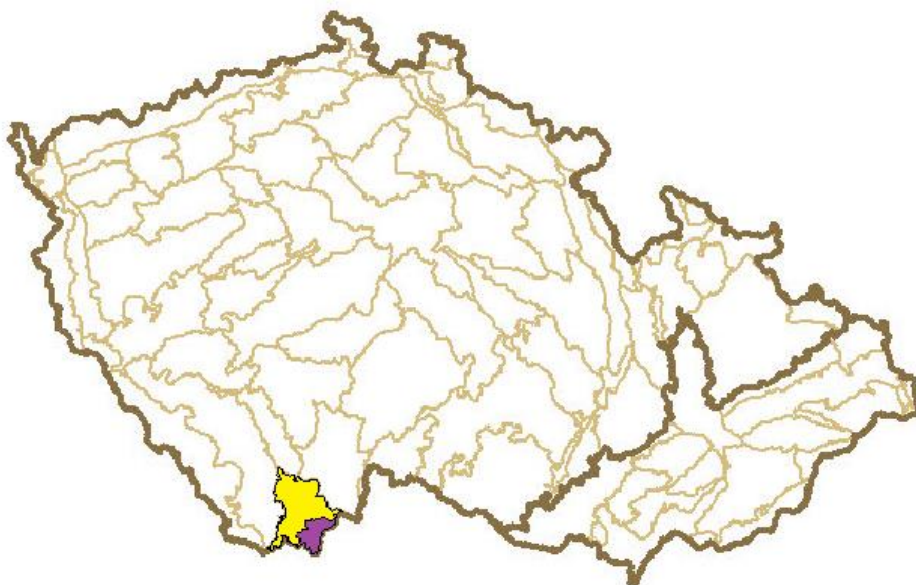
Novohradské hory nejen připomínají, ale jsou i často nazývány díky svému utváření, řídkému osídlení i jisté tajuplností jako malá Šumava. Oproti ní se ale tohle pohoří v jednom směru podstatně liší. Zatímco ze Šumavy se stal zejména pro cykloturisty vysoce módní a navštěvovaný terén, Novohradské hory zatím stále ještě leží stranou masového a komerčního zájmu.

Z kartografického pohledu členění území na celky oblast Novohradských hor můžeme podrobněji rozdělit na celek Novohradské hory (viz fialově vyznačená oblast) a na celek Novohradského podhůří (viz žlutě vyznačená oblast).

Novohradské hory jsou geomorfologickým celkem, což je jednotka šesté úrovně v hierarchickém členění povrchu. Tento celek je tvořen podcelkem Pohořská hornatina, který se dále skládá z okrsků Leopoldovská vrchovina a Žofínská hornatina.

Geomorfologický celek Novohradského podhůří je členěn na tři podcelky – Stropnickou pahorkatinu, Kaplickou brázdu a Soběnovskou vrchovinu.

Obrázek č. 4.1.1.1: Vymezení území Novohradských hor a Novohradského podhůří

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.1.2 STEP analýza

Demografické faktory

Z globálního pohledu počet obyvatelstva roste pomaleji, zvyšuje se však podíl starších obyvatel s největšími sklony k cestování a také s finančními předpoklady umožňujícími účast na cestovním ruchu realizovat. Jako další příznivě působící demografický a sociální faktor na poptávku v oblasti cestovního ruchu působí vyšší

úroveň vzdělání, která zvyšuje touhu poznávat jiné lidi a kultury a získávat nové zkušenosti.

Větší různorodost populace je stále pokračující trend, který vytváří více dílčích trhů místo dřívějších masových trhů. To je důležité zejména pro vývoj nových produktů a strategii propagace.

Řešené území nikdy nebylo hustě osídlené, především z důvodu vyšší nadmořské výšky, členitosti terénu a méně příznivých klimatických podmínek. Při sčítání k roku 2011 v řešeném území trvale bydlelo 24 676 obyvatel. Hustota zalidnění je 31 obyvatel/km², tato nízká hustota zalidnění odpovídá skutečnosti, že Jihočeský kraj, kde Novohradské hory leží, je kraj s nejnižší hustotou zalidnění v celé ČR. Průměrný věk obyvatelstva je 39,6 let. Věkový průměr obyvatel ve sledované oblasti je nižší v porovnání s věkovým průměrem v Jihočeském kraji. Oblast zaznamenává trvalý růst počtu obyvatel. K české národnosti se hlásí naprostá většina obyvatel, dále zde žijí Slováci, Ukrajinci, Němci a Vietnamci.

Ekonomické faktory

Ekonomické vlivy mají významný dopad na cestovní ruch. Produkt cestovního ruchu je označován za tzv. produkt zbytný, což znamená, že v případě ekonomické recese lidé omezují osobní spotřebu tohoto produktu a vynakládají na něj proto méně prostředků. Jako pozitivní ekonomický vliv působící na cestovní ruch růst rodinných příjmů a fondu volného času, jelikož lidé začali upřednostňovat volný čas před prací.

Menší lidnatost v oblasti Novohradských hor se projevuje též v ekonomice této oblasti, v podobě nižší produktivity a nižšího podílu na vytváření celkového důchodu. Dalším faktem, který se v minulosti nepříznivě podepsal na ekonomice této území, byla bariéra mezi ČSR a Rakouskem po vzniku Československa, která zde byla příčinou hospodářského úpadku. V současné době většina obyvatel pracuje především v zemědělství a lesnictví. Pomalu se začíná rozvíjet podnikatelská činnost soustředující se na oblast turismu, služeb a drobné výroby.

Politické faktory

Politické změny, které se udály ve střední a východní Evropě usnadnily cestování a přepravu mezi západní a střední Evropou. V souvislosti s uskutečňováním programu jednotného trhu Evropské unie, který je založen na volném pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu, došlo ke sjednocování předpisů a uvolnění vzájemného obchodu, což se příznivě odráží i v podnikatelských aktivitách. Postupně byly odstraněny vnitřní hranice uvnitř unie, usnadňuje se tak možnost vycestování zavedením bezvízového styku, který začíná platit pro stále větší počet zemí. Naopak politická nestabilita v daných zemích může velmi významně ovlivnit cestovní ruch (např. období balkánského konfliktu) a na delší období omezit přísun turistů do země s politickými konflikty.

Na politické podmínky v oblasti Novohradských hor můžeme pohlížet v rámci celorepublikové problematiky, i když samozřejmě každá oblast má své specifika v podobě městských a obecných vyhlášek a nařízení, které obce vydávají ve své samostatné působnosti. Příkladem takové obecně závazné vyhlášky, která může ovlivnit budování ubytovacích center, dopravní infrastruktury a budování turistických cest je obecně závazná vyhláška č. 2/2006 o územním plánování a stavebním řádu.

Charakter cestovního ruchu jako průřezového odvětví, který zahrnuje další sektory národního hospodářství, vyžaduje koordinaci celé řady procesů a dílčích činností, které jsou v kompetenci mnoha subjektů veřejné správy. Cestovní ruch je také odvětvím s významnými dopady na regionální politiku České republiky, čemuž odpovídají i kompetence a míra podpory, kterými disponují kraje ČR.

Po stránce politických podmínek pro cestovní ruch v naší republice má zásadní vliv činnost Ministerstva pro místní rozvoj ČR, které zahájilo zpracování nové Koncepce státní politiky cestovního ruchu, jejímž cílem je příprava nového strategického dokumentu pro oblast cestovního ruchu v České republice na období 2014–2020. Cílem této koncepce je vytvořit dokument, který přispěje k podpoře a rozvoji cestovního ruchu v České republice.

Ministerstvo je metodickým a koordinačním orgánem pro všechny subjekty působící v oblasti cestovního ruchu. Důležitým cílem ministerstva je využít legislativní nástroje při vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu v České republice, a pomocí jasných pravidel dosáhnout lepší ochrany spotřebitele a stanovit pravidla pro provoz cestovních kanceláří a agentur. Ministerstvo se významně zapojuje do aktivit

mezinárodních organizací a svoji činnost prezentuje na odborných konferencích a veletrzích cestovního ruchu. Prostřednictvím české centrály cestovního ruchu - CzechTourism - je Česká republika prezentována v zahraničí i na domácím trhu jako zajímavá turistická destinace.

Ministerstvo realizuje řadu projektů financovaných ze strukturálních fondů EU, které přispívají k rozvoji cestovního ruchu v České republice.

Na regionální úrovni spadá oblast cestovního ruchu do kompetence jednotlivých krajů, v jejichž kompetenci je schvalování konceptu rozvoje cestovního ruchu na daném území, na místní úrovni pak do kompetence jednotlivých měst a obcí.

Z hlediska organizační struktury může působit potíže fakt, že hranice správních celků nekorespondují vždy s hranicemi přirozených turistických regionů.

Zákony, které jsou významnou součástí legislativy cestovního ruchu:

- Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu
 - ⇒ Cílem zákona je ochrana zákazníků cestovních kanceláří v případě jejich úpadku, dále vytváří předpoklady pro vytvoření srovnatelného podnikatelského prostředí v této oblasti jako v ostatních zemích EU.
- Zákon č. 2/1969 o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky
 - ⇒ Ve znění pozdějších předpisů určuje, že je ve věcech cestovního ruchu je dle § 14, odst.1 ústředním orgánem Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Zákon č. 234/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
 - ⇒ Jednoznačně definuje zákazníka jako osobu, které byla poskytnuta cestovní služba. Dále stanovuje, že za službu poskytovanou samostatně se považuje pouze ubytování nebo doprava. Ostatní nakoupené služby jsou službami cestovního ruchu pouze, pokud jsou zahrnuty v cestovní službě současně se službou ubytování nebo přepravy. Dále podrobně specifikuje chování této daně v podmínkách cestovního ruchu.
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
 - ⇒ Upravuje podmínky živnostenského podnikání. Oblasti cestovního ruchu se týkají především tyto činnosti – zprostředkování obchodu a služeb, překladatelská a

tlumočnická činnost, průvodcovská činnost, provozování cestovní agentury, provozování cestovní kanceláře.

Technologické faktory

Technologické faktory jako vládní výdaje na vědu, stav výrobních zařízení, nové objevy a vynálezy jsou základem pro další rozvoj a vývoj v každém odvětví, tedy i v cestovním ruchu technologická vybavenost daného regionu hraje klíčovou roli v uspokojování potřeb návštěvníků a jsou nejvýznamnějším souborem faktorů utvářející budoucnost cestovního ruchu. Technický rozvoj zásadní pro oblast cestovního ruchu se projevuje zejména v letecké dopravě, v nových komunikačních technologiích a výpočetních systémech, které činí cestování neustále rychlejším a levnějším, se snadným přístupem k informacím a rezervacím.

Největší centra osídlení v oblasti Novohradských hor jako jsou Nové Hrady, Benešov nad Černou a Malonty, jsou střediska s rozvinutým dopravním napojením a polohou, občanskou vybaveností (ubytovací zařízení, obchody, městské úřady, atd.) a technickou infrastrukturou. V těchto střediscích je potřeba zřídit specializované centra poskytující informace o celé oblasti a vybudovat zařízení poskytující služby i mimo hlavní turistickou sezónu.

Další centra jako jsou Horní Stropnice, Rychnov u Nových Hradů, Dobrá Voda, Hojná Voda a Pohorská Ves, jsou obce s potenciálem většího urbanistického rozvoje. Všechny jmenované střediska mají základní občanskou a technickou vybavenost, rovněž dopravní napojení je vyhovující. Součástí těchto návštěvnických středisek by měly být menší informační centra poskytující prodej map, propagační materiály, suvenýry atd.

Menší sídla, kterými jsou Cetviny, Žumberk, Žár, Veverčí, Dlouhá Stropnice - Šejby, Konratice, Mlýnský Vrch, Černé Údolí, Žofín, Pohoří na Šumavě a Dolní Příbrani, je potřeba doplnit ubytovací kapacity. Zmíněná sídla jsou výchozí centra pro pěší, cykloturistiku a další aktivity turistického ruchu, z tohoto je potřeba zlepšit jejich dostupnost automobily a veřejnými dopravními prostředky, dále parkoviště pro automobily na místech, ze kterých se předpokládá další pokračování ve formě pěší, cykloturistiky, turistiky na běžkách nebo na koních.

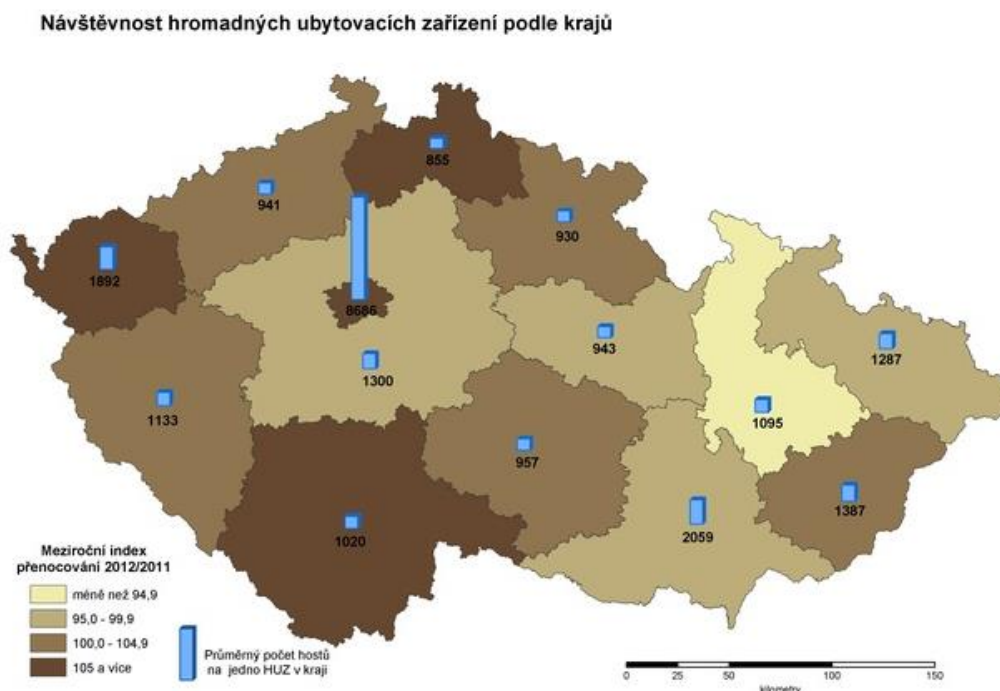
4.1.3 Současný stav cestovního ruchu v ČR

Oblast cestovního ruchu je celosvětově považována za odvětví budoucnosti, a také je často označován za nejdůležitější odvětví, ve kterém vzniká nejvíce pracovních příležitostí. Kromě zaměstnanosti ovlivňuje podstatným způsobem také další oblasti, kterými jsou: tvorba hrubého domácího produktu, pozitivně ovlivňuje platební bilanci státu, tvoří příjmy státního rozpočtu, ovlivňuje příjmy místních rozpočtů a jeho rozvoj podporuje investiční aktivity.

Zdrojem pro dynamický rozvoj cestovního ruchu byly v minulosti zejména turistické atraktivity v ČR a politické situace jako byl pád železné opony, který umožnil otevření východoevropských hranic pro svět. Kvůli dlouhodobému uzavření okolnímu světu se předmětem zájmů zahraničních turistů stalo objevování dosud nepoznané destinace. V současné době se ČR z pohledu destinace zařadila mezi standardní turistické země.

Obliba turismu v naší republice stále stoupá, roste zájem zahraničních turistů nejen o návštěvu Prahy (dle obr. č. 4.1.3.1 se jedná o turisty nejvíce vyhledávanou lokalitu), kde je nejnavštěvovanějším místem Pražský Hrad, hned za ním pak pražská zoo a centrum Aquapalace v Čestlicích, ale svou poptávku směřují také do některých regionů.

Obrázek č. 4.1.3.1 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení podle krajů

Zdroj: (www.czso.cz)

Dlouhodobě stabilní pozici tradičních turistických cílů mají české hrady a zámky a další památkové objekty. Ty tvoří nosné jádro produktové nabídky cestovního ruchu v ČR. Současně je ale patrný i rostoucí zájem o nové typy atraktivit, například industriální památky a zážitkové atraktivity.

V současné době tuzemští turisté tráví podle statistik více než polovinu dovolené ve své vlasti. Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s agenturou Czech-Tourism usiluje o to, aby v tuzemsku setrvali ještě větší část svého volna. Cílem tohoto snažení je přinést více peněz do domácího cestovního ruchu. Ovšem z tržního hlediska má vyšší význam zahraniční cestovní ruch, a to především v podobě přijíždějících turistů do ČR. Tento druh cestovního ruchu totiž přináší platební prostředky do státního rozpočtu a přispívá tak k aktivní platební bilanci.

Zahrančním cestovním ruchem rozumíme aktivní i pasivní cestovní ruch, tedy cestovní ruch zahraničních hostů na našem území a cestovní ruch tuzemského obyvatelstva cestujícího do zahraničí. Tempo růstu výdajů na pasivní cestovní ruch je vyšší než tempo růstu příjmů z aktivního turismu, proto devizové příjmy ze zahraničního

cestovního ruchu mají vzrůstající tendenci. Výdaje na zahraniční cestovní ruch vykazují mnohem nižší hodnoty, dosahují téměř poloviční výše oproti příjmům, což má pozitivní vliv na ekonomiku ČR.

Vývoj návštěvnosti dle hromadných ubytovacích zařízení pro celé území ČR (viz tabulka 4.1.4.1) nám ukazuje, že podíl nerezidentů na cestovním ruchu v ČR v současné době převažuje, dále vidíme, že návštěvníci ze zahraničí mají větší sklon k přenocování v ubytovacím zařízení než rezidenti.

Tabulka č. 4.1.3.1 Návštěvnost ČR dle hromadných ubytovacích zařízení

Rok	ČR celkem					
	Počet hostů	nerezidenti	rezidenti	Počet přenocování	nerezidenti	rezidenti
2005	12 361 793	6 336 128	6 025 665	40 320 477	19 595 035	20 725 442
2006	12 724 926	6 435 474	6 289 452	41 447 797	20 090 348	21 357 449
2007	12 960 921	6 679 704	6 281 217	40 831 072	20 610 186	20 220 886
2008	12 835 886	6 649 410	6 186 476	39 283 474	19 987 022	19 296 452
2009	11 985 909	6 032 370	5 953 539	36 662 192	17 746 893	18 915 299
2010	12 211 878	6 333 996	5 877 882	36 908 811	18 365 947	18 542 864
2011	12 898 712	6 715 067	6 183 645	38 235 088	19 424 839	18 810 249
2012	13 646 913	7 164 576	6 482 337	39 567 512	20 521 815	19 045 697
2013	13 868 336	7 309 856	6 558 480	39 316 017	20 719 826	18 596 191

Zdroj: www.czso.cz

V současnosti je oblast cestovního ruchu téměř plně privatizována, což má následky např. v odvětví letecké dopravy, kde se kvůli tomuto faktu zmenšuje státní podpora národních leteckých společností a bude vzrůstat skutečná konkurence. Po této privatizaci začalo podnikat v tomto odvětví hodně neoborníků, nyní začíná přibývat podnikajících lidí, kteří mají profesní základnu pro tento obor. Nyní v cestovním ruchu podniká přibližně devět set cestovních kanceláří, z nichž největší jsou Čedok, Exim Tours, Firo-tour a CK Fischer. Zaujímají přibližně 80 % podíl na trhu cestovního ruchu. Velkým problémem je existence řady nepoctivých podnikatelů, kteří využívají dvojí ceny ubytovacích služeb a negativně tak působí na zahraniční klientelu. Dalším negativním jevem v současném cestovním ruchu je také zaměstnávání sezónních nekvalifikovaných zaměstnanců.

V následujících letech se v oblasti cestovního ruchu dá očekávat přínos členství ČR v Evropské unii. Již před samotným vstupem ČR představovala EU významný

zdrojový trh cestování. Nyní by měla být pozornost v rámci dalšího rozvoje směřována na mezinárodní trh, zejména v podobě vytváření nových produktů cestovního ruchu, na zkvalitňování infrastruktury, dále základních a doplňkových služeb cestovního ruchu, údržbu a obnovu kulturně historického dědictví a ochraně spotřebitele a jeho zájmů.

K hlavním formám cestovního ruchu, které mají vysoký potenciál uplatnění na národním i mezinárodním trhu cestovního ruchu patří:

- Kulturní a poznávací cestovní ruch, který je založen na koncentraci přírodních, kulturních, historických a jiných míst.
- Venkovský cestovní ruch, který je postaven na zhodnocení dosud relativně nezatížených oblastí.
- Pěší turistika a cykloturistika.
- Kongresový cestovní ruch s doprovodnými službami.
- Lázeňství a s ním související služby.
- Pobyty nabízející aktivní využití, spojují tak poznání s neobvyklými zážitky, které jsou návštěvníkovi nabízeny jako komplexní balíček s tipy a rady, jak trávit čas v rámci jeho dovolené na vybraném území.

Z důvodu neúplného využití potenciálu ČR pro cestovní ruch je třeba, aby subjekty cestovního ruchu v budoucnu využili předpokladů pro rozvoj turismu v regionech ČR, jakými jsou očekávaný nárůst příjezdů do Evropy, dostupnost finančních prostředků z fondu Evropské Unie, růst zájmů turistů o specializované produkty cestovního ruchu, které se často vztahují k regionálním specifikám a stáčení zájmů turistů zpět k přírodě.

Česká republika by podle předpovědi WTO (World Tourism Organization) mohla v roce 2020 patřit k desítce nejnavštěvovanějších zemí světa. V tomto roce by k nám mohlo přijet až 44 miliónů turistů.

4.2 Vnitřní faktory

4.2.1 Lokalizační podmínky

Přírodní podmínky a kulturní atraktivita

Z pohledu přírodního potenciálu pro možnosti turismu lze tento mikroregion hodnotit jako rozmanitý a atraktivní, především z hlediska kvality prostředí. Pyšní se rozsáhlými lesními a lučními ekosystémy, ukázkou poslední české divočiny, zádumčivými rašeliništi a prameništi a do krajiny zasazenými rybníky. Novohradské hory jsou jedinečným přírodním úkazem, nalezneme zde nejstarší chráněné území v Evropě: NPR Žofínský prales a NPP Hojná voda. Významná přírodní památka je Tereziino údolí, které bylo budováno po tři století místní hraběcí rodem. Údolím protéká říčka Stropnice a nalezneme zde uměle vybudovaný vodopád. Při procházce narazíme na zajímavé dřeviny a pozoruhodná uskupení dubů, buků, smrků a borovic. Další přírodní zajímavostí je bezesporu národní přírodní rezervace Červené Blato, kde se dříve těžila rašelina. V místech nenarušených těžbou se daří vzácné borovici blatce, bohatý je porost rojovníku bahenního. Po obvodové části rostou rašelinné bory

Vodstvo v Novohradských horách má také svůj velký podíl na atraktivitě území. Území Novohradských hor patří mezi významné oblasti se zdrojem kvalitní pitné vody. Tato oblast je bohatá na kvalitní povrchové a v menší míře i podzemní vody. Zdejší prameny jsou díky neagresivnímu geologickému podloží jen slabě mineralizované. Novohradskými horami probíhá hlavní evropské rozvodí mezi Severním Černým mořem. Největší význam řeka Černá, která odvádí vodu z centrální části Novohradských hor a pramení v Rakousku.

Oblast dala také vzniknout velmi unikátnímu černému sklu - hyalitu, proslavenému po celém světě a s ním související těžbě dřeva, které se plavilo po uměle zbudovaných vodních nádržích, tzv. klauzích, jež tvoří neodmyslitelnou součást rázu místní krajiny.

Území je příznivé svými podmínkami pro výskyt zvířeny horských druhů savců, jako například myšivka horská, rejsek horský, netopýr pestrý, jelen, hrabošík, zešlem pak tchoř nebo vydra.

Mikroregion nabízí z pohledu kulturně-historického atraktivity lokálního až regionálního významu. Z kulturních atraktivit můžeme zmínit barokní poutní kostel na Dobré Vodě, gotický hrad v Nových Hradech z r. 1279, památka lidové architektury gotická tvrz Žumberk, kde se dnes nachází muzeum, gotický kostel nacházející se v Cetvinách, pozdně gotická tvrz Cuknštejn, který leží na okraji Terčina údolí, technické památky starých řemesel jako vodní hamr nebo sklářská huť.

Klimatické podmínky

Handicapem Novohradských hor je jejich sezónní využitelnost, v zimním období jsou vhodné pouze pro méně náročné turisty.

Utváření klimatu Novohradských hor je podmíněno faktory, jako jsou zeměpisná šířka, vzdálenost od oceánu nebo převládající globální cirkulace, ale též ovlivněno lokálními faktory jako je přítomnost horských systémů, nadmořská výška, sklon reliéfu atd.

Čím více roste nadmořská výška, tím více ubývá teploty a přibývá srážek. Pro vyšší polohy jsou charakteristické menší teplotní rozdíly mezi zimním a letním obdobím a nižším počtem slunečních dní. Na oblasti Novohradských hor v tomto působí sousední Šumava a rakouské Alpy. Převládá zde západní proudění přicházející ze Šumavy, což způsobuje nižší teploty. Nejchladnějším měsícem v roce je leden, nejteplejším pak červenec.

Roční množství srážek se pohybuje v oblasti Novohradských hor v rozmezí od 600 do 950 mm. Množství srážek se zvyšuje od severu k jihu.

Novohradské hory jsou největrnější a nejoblačnější oblastí na jihu Čech.

4.2.2 Realizační podmínky

Doprava

Bohužel dopravní infrastrukturu v Novohradských horách musím zhodnotit jako nedostačující. Z hlediska vybavenosti základní a doprovodnou turistickou infrastrukturou je nabídka zatím jen velmi průměrná. Tato skutečnost má ale v důsledku příznivý dopad

na zdejší téměř nenarušenou přírodu, a to má pro poptávku v cestovním ruchu v tomto kraji větší význam, než dokonalá dopravní síť.

Pro návštěvníka je z důvodu snadné dostupnosti míst, které zde chce navštívit, nejvhodnějším řešením použít vlastní osobní automobil, na kratší vzdálenosti je pak vhodné použít jízdní kolo a při té příležitosti aktivně poznávat krásy zdejší krajiny.

Tuto oblast spojuje s nejbližšími většími městy silnice č. 154, která vede z Českých Budějovic, přes Nové Hrady a pokračuje do Českých Velenic. Nové Hrady jsou od Českých Budějovic vzdáleny 33 km a od Českých Velenic 15 km. Další dopravní spojení vede přes silnici č. 156 z Třeboně, přes Údolí u Nových Hradů a směřuje do Kaplice. Z Nových Hradů je to do Třeboně 28 km a do Kaplice 26 km. Obě silnice jsou II. třídy. Obrázek č. 4.2.2.1 přibližuje vzdálenosti do Novohradských hor z nejdůležitějších metropolí.

Obrázek č. 4.2.2.1 Vzdálenosti do zkoumaného území z vybraných lokalit

Zdroj: Vlastní zpracování.

Nejbližší železniční stanice je zastávka Nové Hrady v osadě Jakule, která leží asi pět kilometrů od samotného města Nové Hrady, a to na trase České Budějovice-České Velenice. Na západě Novohradských hor se nachází další zastávka železnice, a to stanice Rybník u Dolního Dvořiště, na trase České Budějovice-Rybník.

Hodně návštěvníků využívá také autobusové dopravy, která je poměrně rozšířená, a zaveze vás téměř kamkoliv, za to už v horších časových intervalech, které jsou o víkendech a svátcích omezeny na minimum. V letním období zde funguje speciální doprava od společnosti Cyklotrans na trase České Budějovice-Trhové Sviny-Nové Hradý-Hojná Voda, která funguje přibližně od konce června do konce srpna, a to též o víkendu a svátcích.

Zkoumané území nabízí dobrou dopravní dostupnost pro návštěvníky ze sousedního Rakouska. Nachází se zde hned tři hraniční přechody, v Dolním Dvořišti, na Nových Hradech a Českých Velenicích.

Ubytovací a stravovací služby

Také ubytovací a stravovací zařízení vykazuje značné nedostatky. Nabídka ubytovacích kapacit v této oblasti je poměrně malá, ve většině případů se jedná o ubytování ve střední kvalitě. Tato nabídka náročnější návštěvníky patrně neosloví, nabízí se zde možnost investovat do vybudování zařízení, které by nabízelo také nadstandardní služby a dokázalo uspokojit i okázalejší turisty.

Velký vliv na nabídku ubytovacích a rekreačních zařízení zde má roční období. Jelikož je toto území pro cestovní ruch využíváno převážně v letním období, po zbytek roku je většina těchto zařízení mimo provoz anebo je jejich provoz částečně omezen. Pro zlepšení této nabídky je potřeba zavést rekreačních zařízení fungujících celoročně nebo alespoň převážnou část roku.

Nejčastějšími typy ubytovacích zařízení jsou penziony, apartmány, kempy, chaty či lesovny k pronájmu, lázeňské hotely a v menším počtu vyskytující se hotely. Vyskytují se zde i ubytovací komplexy s větší ubytovací kapacitou, které nabízí doprovodné služby pro rekreační a sportovní vyžití svých hostů, jako možnost zajezdit si na koni, využít v letním období soukromou pláž, vlastní restauraci, kde jsou pro hosty připravené různé akce od organizace grilování až po koncerty místních kapel.

Z pohledu klasifikace ubytovacích zařízení dle třídy přidělovaných hvězdiček na základě úrovně vybavenosti a nabízených služeb můžeme ubytovací zařízení v této oblasti zařadit do ubytování s dvěma až třemi hvězdičkami, které sice náročné turisty neuspokojí, ale rozhodně stylově zapadají a dotvářejí kouzlo oblasti Novohradských hor.

Předpoklady pro cestovní ruch ve vybrané oblasti

Pěší turistika

Díky práci členů Klubu českých turistů můžeme všeobecně říci, že kvalita sítě značených turistických tras je na vysoké úrovni. V Novohradských horách nalezneme velmi dobré podmínky pro pěší turistiku a je zde možnost využití propojení turistických tras s Rakouskem prostřednictvím nově navrhovaných přechodů pro pěší.

Cykloturistika

Cykloturistika má zde díky poměrně husté síti zpevněných cest velmi dobré podmínky pro další rozvoj, jelikož terén Novohradských hor je velmi příznivý. Otevřením hraničních přechodů lze tyto trasy prodloužit až do Rakouska. Trasy pro cykloturistiku je ovšem potřeba dovybavit značením i doprovodnými službami, zřízením odpočinkových míst, které lze spojit s panoramatickými výhledy nebo místy se zajímavou historií. Cyklotrasy z důvodu bezpečnosti je nutné z důvodu zajištění bezpečného provozu opatřit vhodnými povrchy a zajistit jejich údržbu a údržbu zeleně podél cyklotras. Jelikož ježdění mimo trasy je z hlediska ochrany přírody nežádoucí, lepší vybavenost a kvality tras umožní nasměrovat rostoucí nápor turistické zátěže do míst, kde nedojde ke střetu zájmů. Je nutné dobudovat trasy tak, aby postupně vytvořily navazující síť v rámci Evropy.

Jezdectví

Krásu Novohradských hor nelze obdivovat lepším způsobem než při projížděce na koni. Pro tento typ turistiky jsou zde ideální podmínky, je zde dostatek pastvin i možnosti k vytvoření okružních cest oddělených od dopravy, pěších tras i cyklotras. Je nutné najít vhodného provozovatele, v tomto případě by bylo ideální skloubit agroturistiku s pastevním chovem skotu a jezdectvím.

Vodní turistika

V této oblasti nejsou vhodné podmínky pro vodní turistiku z důvodu nedostatku splavných řek a velkých vodních ploch. Můžeme zde najít pouze nedávno vybudované veřejné koupaliště v Horní Stropnici, nebo částečně využívaný Žárský rybník, nádrž v Žumberku a Mlýnská nádrž.

Zdravotní turistika

Nabídka ozdravných a relaxačních pobytů je v dnešní době vysoce vyhledávaný druh turismu, a tento region má výborné podmínky díky nedávnému obnovení lázeňské tradice v bývalých lázeňských oblastech jako je Hojná a Dobrá Voda a Tereziiny lázně v Terčíně údolí. Kvůli čerstvému větru vanoucímu z Alp je oblast pro lidi trpícími dýchacími obtížemi.

5 Výsledky

5.1 Analýza nabídky

Lesnická naučná stezka

Tuto stezku nalezneme v přírodním parku Terčino údolí, kde prochází jeho jižní částí a z tematického hlediska je věnována místním památným lesům a lesnímu hospodářství, vodohospodářské a klimatické funkci lesa, biologické ochraně a přírodě blízkému způsobu hospodaření.

Této tématice je zde po celé trase stezky věnováno celkem 6 informačních panelů, které jsou označeny číslem, a toto číslování je vzestupné. Panely jsou doprovázeny mimo informací o zdejší krajině také kresbami, diagramy a fotografiemi. O vybudování těchto panelů se postaral Český svaz ochránců přírody a lesy ČR. Pro návštěvníky je k dostání tištěný průvodce v informačním centru Nové Hrady.

Začátek trasy se nachází v Údolí pod Novými Hrady, kde začíná u vstupní brány do Terezina údolí. Hned na začátku je umístěn první informační panel, kde návštěvníci vidí trasu naučné stezky na mapce, které pak pokračuje jihozápadně směrem k památnému stromu, nejstaršímu dubu, další zastávkou je Švýcarská chata, rybník Gabriel a trase je zakončena u stanoviště, které se nachází místní rekreační areál výstižně nazvaný Lázníčky.

Délka trasy je 1569 m. Pro absolvování trasy je doporučena pěší turistika, téměř tři třetiny jsou tvořeny zpevněným povrchem, nezpevněný povrch se nachází kolem území Švýcarské chaty až k rybníku Gabriel. Naučná stezka převážně vede skrz jehličnatými lesy, z toho důvodu není vhodná pro cyklisty. Trasa má konec i začátek v jiném bodě, nejedná se o okruh. Značena je turistickými značkami.

Trasa naučné lesnické stezky leží v geomorfologické jednotce Rychnovská pahorkatina a v mírně teplé klimatické oblasti, pro které platí označení MT3.

Naučná stezka Terezino údolí

Park Terezino údolí, ve kterém se naučná stezka leží asi 1 km jihozápadně od města Nové hrady, v údolí říčky Stropnice. Tento park zde vznikl na počátku druhé poloviny 18. Století a byl založen místním hrabětem Janem Buquoyem, který ho nechal vybudovat na podnět hraběnky Terezie (odtud nese svůj název Terezino údolí). V roce 1949 byl vyhlášen jako Státní přírodní rezervace a v roce 1992 jako Národní přírodní památka. Současná rozloha tohoto vzácného parku je 138,3 ha (Marek, 2000).

Dodnes zde můžeme obdivovat hned u vchodu do parku jeho původní vstupní bránu z r. 1797, empírový lázeňský dům Václavovy lázně (tzv. Lázníčky) z let 1788 - 1797, klasicistní tzv. Modrý dům z r. 1803 (poškozen povodní v r. 1936) a dnes pouze zřícenina Švýcarský dům, zachovalý a upravený hamerský mlýn (dnes používám jako penzion) z 18. století, tvrz Cuknštejn, rybníky (Gabriel, Dámský), památní dub, který je starý 500 let a především pak umělý vodopád z roku 1817 napájený náhonem z říčky Stropnice. Všechny tyto stavby sloužili především k lázeňským účelům.

Naučná stezka procházející parkem vede kolem zmíněných přírodních a kulturních památek a seznamuje návštěvníky o přeměně zdejší krajiny lidmi a místních dendrologických zvláštностech (jedná se o vzácné dřeviny).

Stezka je řešena jako okružní trasa, začíná a končí ve stejném bodě, a to u vstupní brány, která slouží jako vchod do parku. Její délka dosahuje necelých 7 km (6 766 m), po celé této délce jsou rozmístěny informační panely v celkovém počtu 12 a u některých z nich se návštěvník může zastavit na vybudovaném odpočívadle, nebo si odpočinout na lavičkách, které jsou zde v hojném počtu po celé délce trasy. Informační panely jsou v dobrém stavu, doprovázeny fotografiemi a kresbami a jejich vybudování zajistil Národní památkový ústav. Naučnou stezku spravuje Správa CHKO Blanský les. Opět je k dostání tištěný průvodce v informačním centru Nové Hrady. Stezka je značena turistickými značkami a směrovými tabulemi na rozcestích.

Tato naučná stezka je určena především pro pěší turistiku, přes 50 % trasy je vede po zpevněném povrchu, převážně první polovina trasy je tedy sjízdná i pro kola a kočárky, zbývající část trasy už je tvořena nezpevněným povrchem, který opět vede jehličnatými lesy a není vhodný pro cyklisty ani jiný způsob absolvování.

Naučná stezka leží v geomorfologické jednotce Rychnovská pahorkatina a v mírně teplé klimatické oblasti MT3.

Naučná stezka Sokolí hnízdo

Tato naučná stezka je díky svému nenáročnému terénu označována jako školní. Její výchozí bod nalezneme v městě Nové Hrady poblíž hradu před budovou základní školy, odkud pak dále prochází nejbližším okolím tohoto města. Stezka je řešena jako okružní trasa.

Stezka provází návštěvníky přírodou novohradského podhradí. Trasa stezky vede lehkým terénem, převážně po lesních pěšinách nebo dřevěných chodnících, je spíše doporučena pro pěší turistiku. Převažuje zpevněný povrch, ale díky směřování trasy skrz listnatý a jehličnatý les a louky a pastviny, se zde objevuje i větší část trasy vedoucí po nezpevněném terénu. Z tohoto důvodu není pro cykloturistiku vhodná.

Na této trase dlouhé něco málo přes dva kilometry (2199 m) se návštěvníci seznamují s typickými zdejšími přirozenými i kulturními ekosystémy na tomto území. Trasa je lemovaná mohutnými památnými stromy – převážně typu dub, buk, jasan, javor a lípa.

Stezka je značena turistickými značkami a je zde umístěno celkem 15 informačních panelů, které jsou v dobrém stavu. Jejich vybudování zajistil Národní památkový ústav a stezku provozuje ZO ČSOP Nové Hrady. V informačním centru Nové Hrady je k dostání tištěný průvodce touto stezkou.

Trasa naučné stezky Sokolí hnízdo se nachází v geomorfologické jednotce Rychnovská pahorkatina a v mírně teplé klimatické oblasti MT3.

Naučná stezka Krajinou humanity

Trasu této stezky nalezneme na jihovýchodě Slepíčních hor v okolí obce Chvalkov v prostoru mezi Žumberkem, Slavčí a Kondračí. Okruhem se tato stezka opět vrací do obce Chvalkov. Výchozí bod se nachází u autobusové zastávky na silnici Trhové Sviny-Benešov nad Černou.

Téma naučné stezky se zaměřuje na humanistické myšlenky světových osobností. Nosné téma naučné stezky je předložení humanistickým myšlenek 6 světových a 1 české osobnosti. Současně na jednotlivých 8 zastaveních stezka informuje o místní krajině a její historii. Obsahová náplň naučné stezky může oslovit návštěvníky zdejšího kraje, ale může být i výukovou pomůckou pro děti základních a středních škol. Značena je turistickými značkami a tištěný průvodce je k dispozici v informačním centru Nové Hrady.

Stezka dosahuje délky téměř 8 kilometrů (7 674 m). Trasu hodnotím jako fyzicky méně náročnou, primárně určenou pro pěší turistiku, místy je terén neupravený ale se zvýšenou opatrností je vhodný i pro cyklisty.

Trasa leží v geomorfologické jednotce Rychnovská pahorkatina a v mírně teplé klimatické oblasti s označením MT3.

Naučná stezka Červené Blato

Tato naučná stezka se leží na hranici s chráněnou krajinnou oblastí Třeboňsko s přístupem ze silnice Třeboň-Nové Hrady a její začátek i konec, jelikož se jedná o okružní trasu, je položen v osadě Jiříkovo údolí, kde je pro návštěvníky k dispozici parkoviště nebo kolostav pro cyklisty.

Stezka se nachází na území rašeliniště, které patří k nejzajímavějším přírodním rezervacím v České Republice, a která byla v r. 1953 vyhlášena jako unikátní lokalita o rozloze 144 ha s typickou rašeliništní flórou a faunou.

U samého vstupu na naučnou stezku je umístěna informační tabule s historií chráněného území. K dispozici jsou i tiskové materiály o naučné stezce, bohužel již letité a nyní ve velmi špatném stavu. Na začátku je značena turistickými značkami, na zbývajícím úseku trasy značena není.

Trasa naučné stezky je tvořena povalovými chodníčky, jež umožňují průchod měkkým terénem, proto je tato stezka vhodně pouze pro pěší turistiku.

Prohlídkový okruh měří necelé tři kilometry (2 898 m), nachází se na něm 9 zastavení s informačními panely, jejichž vybudování zajistil AOPK ČR. Stezku realizuje CHKO Třeboňsko. Z nich se návštěvník dozví mnoho z historie těžby rašeliny, může zde načerpat informace o základních rostlinných a živočišných zástupcích rezervace, zajímavé jsou i doklady o hydrometeorologických pozorováních. Přibližně uprostřed stezky je vybudována terasa s překrásným výhledem na rašelinné jezírko.

Těžba rašeliny zde v minulosti probíhala hlavně pro potřeby sklárny, která stávala v nedalekém Jiřikově Údolí a proslavila se hlavně výrobou neprůsvitného, tvrdého a téměř nerozbitného skla, nazývaného hyalit. Zajímavostí je že, zlomky tohoto skla je například zpevněná přístupová cesta do rezervace.

Trasa naučné stezky Červené Blato leží v geomorfologické jednotce Českovelenická pánev a v mírně teplé klimatické oblasti MT4.

Naučná stezka Brána do Novohradských hor

Trasa vede krajinou v okolí obce Benešov nad Černou na severní straně Novohradských hor. Benešov nad Černou založil ve druhé polovině 13. století Beneš z Michalovic jako osadu pod tvrzí. Bližší informace o historii obce a jejím vývoji podává první informační panel, který se nachází přímo v centru obce, odkud okružní trasa s celkovým počtem osmi informačních tabulí začíná. Na dalších panelech se je téma věnováno typické jihočeské krajině s bohatým druhovým složením, památníku Adalberta Stiftera, rakouského spisovatele, řece nazývané Černá, kolem které se stezka stáčí, chráněnému modřímu, který zde spatříte a v závěru samotné trasy je zmínka o Gabrielině huti, kde se vyrábělo zvláštní sklo zvané hyalit.

Naučná stezka je dlouhá necelých sedm kilometrů (6 646 m) a je určena díky svému terénu, kde převažuje nezpevněný povrch, pro pěší turistiku. Značena je turistickými značkami.

Trasa naučné stezky Brána do Novohradských hor leží hned ve třech územních jednotkách, největší část se nachází v Leopoldovské vrchovině, začátek stezky v Ličovské kotlině, a nejkratší část úseku v Žofínské hornatině. Trasa je situována v chladné klimatické oblasti CH7.

Naučná stezka Hojná Voda

Trasa této naučné stezky má charakter okružní trasy, začínající i končící na východním úbočí hory Vysoké, která dosahuje výšky 1 034 m a prochází národní přírodní památkou Hojnovodský prales. Vrchol Vysoká se nachází deset kilometrů východně od Benešova nad Černou a osm kilometrů od Horní Stropnice.

Tato okružní trasa začíná v bodě asi dva kilometry od obce Hojná voda na rozcestí lesních cest, a je označen směrovou tabulí, dále však trasa pokračuje bez terénního značení. Na stezce i bez toho dá bez problému zorientovat, u šestého informačního panelu je potřeba správně odbočit, protože zde trasa nepokračuje po asfaltové cestě ale vede dál přes lesní pěšinu. Trasa patří ke kratším naučným stezkám, její délka přesuje dva kilometry (2 390 m). Cesty jsou tu poměrně dobře schůdné, stezka je ale spíše určena pro pěší turistiku, svým terénem, kde je potřeba překonat převýšení 130m a nezpevněným povrchem nenabízí dobré podmínky pro cyklisty.

Trasa je označena celkem na 11 na zastaveních informačními panely, které návštěvníky seznamují s faunou a flórou nacházející se v hojnovodském pralese a též o jeho historie týkajících se významných lesnických exkurzí, které zde proběhly v minulosti.

Prales Hojná Voda a nedaleký Žofínský prales jsou nejstaršími pralesy a nejstarší chráněné přírodní území v Evropě. Prales Hojná Voda je na rozdíl od toho Žofínského přístupný veřejnosti. Oblast přírodního chráněného území zde byla vyhlášena v roce 1838. Prales má rozlohu 8,56 hektarů a rozprostírá se na mírném svahu na úpatí vrcholku

Vysoká. Nadmořská výška pralesa je 810 až 880 m.n.m. V oblasti nalezneme četné množství stromů a dřevin v různém stádiu růstu. Jedná se o smíšený bukojedlový les s trochou smrků a klenů. V blízkosti vrcholku Vysoká můžeme vidět zajímavé skalní útvary, které jsou vysoké asi 20 m a jsou tvořeny granodioritem s jeskyní v puklině.

Naučnou stezku provozují Lesy ČR, nachází se v geomorfologické jednotce Žofínská pahorkatina a v chladné klimatické oblasti s označením CH7.

5.2 Shrnutí nabídky naučných stezek ve sledovaném území

Zde shrnu a okomentuji zkoumané atributy u vybraných naučných stezek nacházejících se na území Novohradských hor, které zde byly detailněji popsány. Z obrázku č. 5.1.8.1 je patrné, že největší koncentrace naučných stezek se nachází v blízkosti hlavního turistického centra na tomto území města Nové Hradky. Jmenovitě je Lesnická NS, NS Terezino údolí a NS Sokolí hnízdo. Zbývající čtyři naučné stezky jsou do vzdálenosti 10 kilometru od Nových Hradů.

Tabulka č. 5.1.8.1 nám přehledně ukazuje charakteristiku jednotlivých naučných stezek. Zkoumané naučné stezky v Novohradských horách jsou svým terénem a povrchem vhodné především pro pěší turistiku, některé z nich jsou vhodné též pro cykloturistiku. Cyklisti využijí pouze dvě z naučných stezek, přičemž jednu z nich pouze částečně (zhruba první polovina trasy je sjízdná).

Nejdelší trasu zaujímá naučná stezka Krajinou humanity, nejkratší pak Lesnická NS stezka, čtyři ze sedmi tras dosahují délky do 5 kilometrů, zbývající tři trasy jsou dlouhé do 10 kilometrů a žádná z nich tuto délku nepřesahuje.

Zaměření naučných stezek je poměrně stejnorodé, tematicky se věnují především okolní přírodě a zmiňují se o historii obcí, kolem nichž nebo skrz ně trasy procházejí. Pouze jedna z tras zcela vynechává zmínku o krajině Novohradských hor a je věnována čistě historii, a to konkrétně světovým osobnostem humanismu.

Použité je značení na naučných stezkách hlavně v podobě turistických značek, které na 1 trase doplňují směrové tabule. Dvě trasy jsou bez terénního značení a turistická značení se nachází pouze u vstupu na stezku.

Téměř všechny trasy naučných stezek byly vybudovány jako okružní trasa, kde návštěvník po absolvování trasy skončí ve stejném bodě, odkud vycházel. Pouze jedna z tras má svůj začátek a konce v jiném místě.

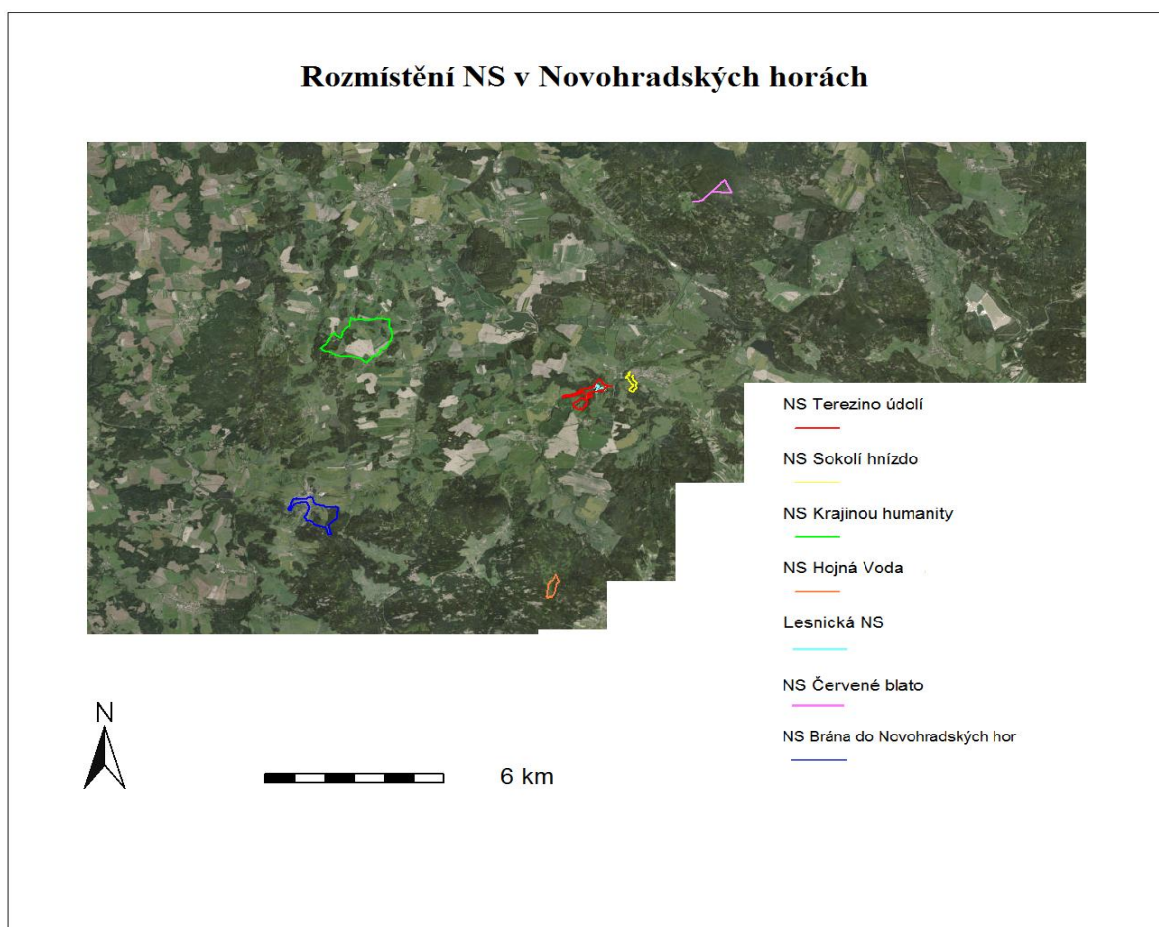
Všechny zmíněné trasy jsou ve velmi dobrém stavu, převážnou část roku kromě zimního období jsou stezky udržovány zmíněnými organizacemi. Informační panely se nacházejí v dobrém stavu, některé z nich jsou částečně poškozeny kvůli vandalismu. Všechny trasy mají účastníkům cestovního ruchu zajisté co nabídnout, při nejmenším aktivní odpočinek v podobě příjemné procházky za poznáním kouzelné Novohradské přírody po udržovaných a značených cestách, kde se návštěvník dozví převážně informace o zdejší flóře a fauně, krajině a historii. Naučné stezky ve zkoumané oblasti nedávají návštěvníkům možnost výběru v jejich absolvování, pro ty, kteří upřednostňují jízdu na kole nebo na in-linech, široké využití neposkytují. Délka konkrétních naučných tras se může zastáncům dlouhých procházek zdát nedostačující.

Tabulka č. 5.2.1 Přehled naučných stezek s hlavními charakteristikami

Naučná stezka	Atributy				
	Délka (v m)	Značení	Zaměření	Možnost absolvování	Způsob trasování
NS Terezino údolí	6 766	turistické značky + směrové tabule	krajina + historie	pěší, část stezky sjízdná pro kola	okružní trasa
Lesnická NS stezka	1 569	turistické značky	lesnictví + krajina	pěší	začátek a konec v jiném bodě
NS Sokolí hnízdo	2 199	turistické značky	krajina	pěší	okružní trasa
NS Hojná Voda	2 390	bez terénního značení	krajina	pěší	okružní trasa
NS Brána do Novohradských	6 646	turistické značky	krajina + historie	pěší	okružní trasa
NS Červené Blato	2 898	bez terénního značení	krajina + historie	pěší	okružní trasa
NS Krajinou humanity	7 674	turistické značky	historie	pěší, cykloturistika	okružní trasa

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek č. 5.2.1 Přehled rozmístění naučných stezek ve sledovaném území

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.3 Analýza poptávky

5.3.1 Výsledky dotazníkové šetření

Analýza poptávky neboli zjištění preferencí atributů naučných stezek účastníky cestovního ruchu v Novohradských horách proběhlo na podkladě 350 sesbíraných dotazníků. V dotazníku respondenti odpovídali na celkem 11 otázek, kde u každé byla pouze jedna varianta odpovědi.

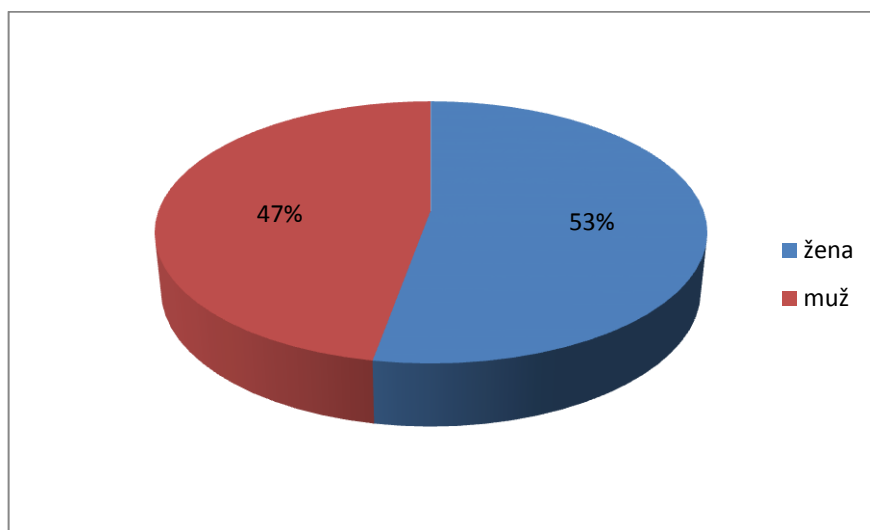
Podobný dotazníkový průzkum proběhl na vzorku 233 respondentů ve stejných lokalitách v období červen – září roku 2010. Odpovědi u typově stejných otázek jsou zde pro zajímavost porovnány a je sledována změna, která nastala v čase mezi sběrem obou dotazníků.

Demografická segmentace

Z hlediska demografické segmentace byly položeny otázky týkající se pohlaví respondentů a věkové skupiny, do které se řadí. Výsledky jsou pro grafickou názornost zachyceny na obrázku č. 5.2.1 a obrázku č. 5.2.1. Mezi návštěvníky v létě 2013 převažovaly ženy, oproti r. 2010, kdy se na naučných stezkách vyskytovalo mezi respondenty o 10 % více mužů.

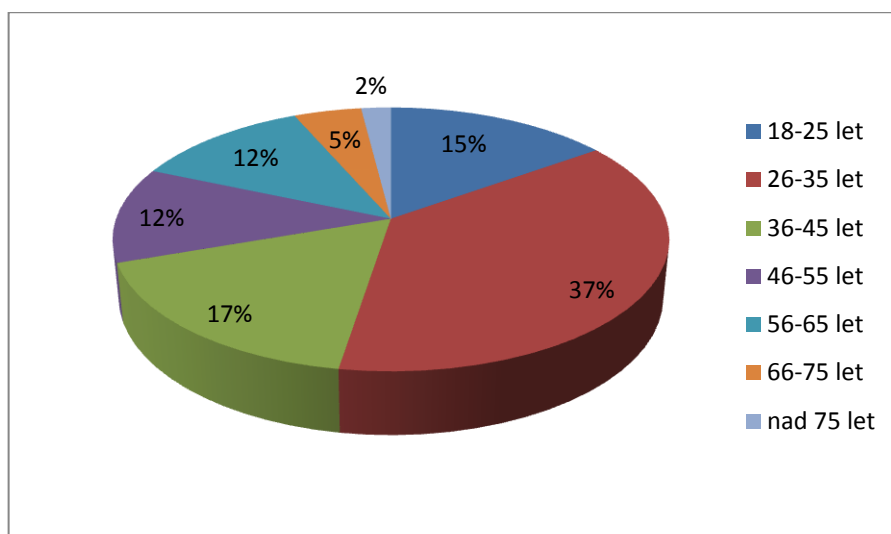
Ve věkové skupině převažují respondenti mladšího až středního věku, ve věkové kategorii 26-35 a 36-45 let. Nejmenší zastoupení má věková kategorie 66-75 let a nad 75 let. V předešlém průzkumu tomu nebylo jinak, nejvíce respondentů bylo ve věku 26 až 35 let, nejméně pak též ve věku 66-75, nad 75 let zde nebylo žádné zastoupení.

Obrázek č. 5.3.1 Pohlaví respondentů, $N = 350$

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek č. 5.3.2 Věková struktura respondentů, N = 350

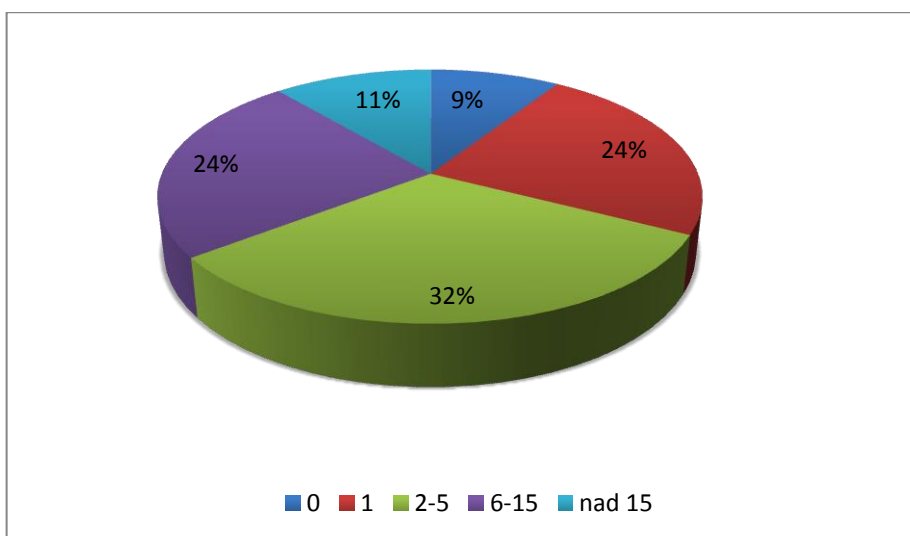
Zdroj: Vlastní zpracování.

Segmentace ve vztahu k atributům naučných stezek

Použitím následujících otázek byly zjištěny zkušenosti návštěvníků s naučnými stezkami a jejich preference jednotlivých atributů. Cílem souboru těchto otázek bylo zjistit preference návštěvníků týkajících se jednotlivých specifických charakteristik naučných stezek jako je délka, značení, zaměření, trasování a způsob absolvování. Otázky slouží pro vytvoření představy zákazníkovi ideální podoby trasy naučné stezky a jako podklad pro vytvoření projektu, který bude optimalizovat případné nedostatky v současné nabídce naučných stezek.

Na otázku kolik naučných stezek navštívili za minulý rok, respondenti nejčastěji uváděli počet 2-5 a nejméně odpovědí bylo zaznamenáno u varianty, že nenavštívili ani jednu naučnou stezku. V předcházejícím dotazníkovém šetření byla nejčastější odpovědí jako počet navštívených naučných stezek 1, která převažovala 11% nad odpovědí 2-5 naučných tras. Můžeme tedy zpozorovat jisté zlepšení v celkové návštěvnosti naučných stezek oproti minulosti, toto dokazuje i skutečnost, že nejméně odpovědí padlo u počtu nad 15 tras.

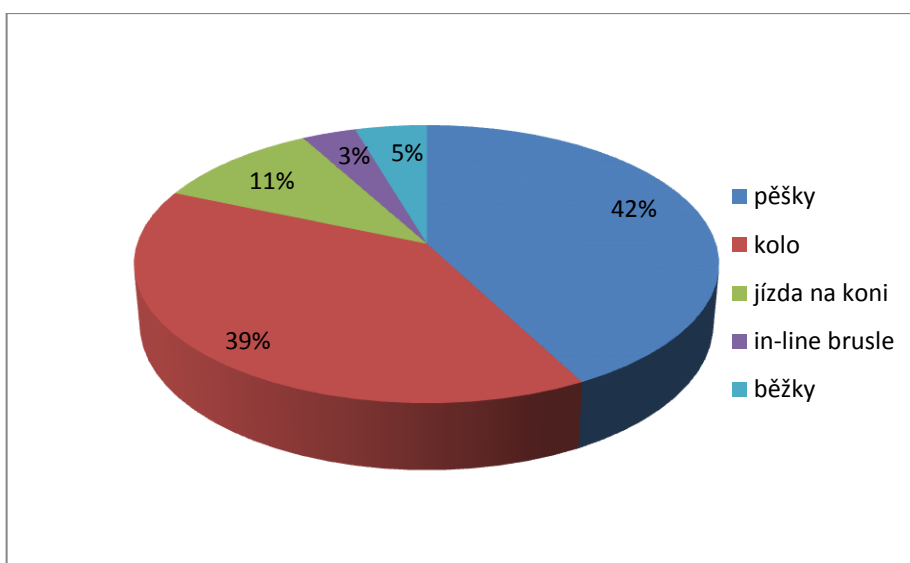
Obrázek č. 5.3.3 Počet navštívených NS v minulém roce, N = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

Na otázku jakým způsobem nejčastěji zdolávají trasy naučných stezek, návštěvníci nejvíce odpovídali pěšky a na druhém místě nejčastěji vybírali možnost absolvování na kole. Nejméně jako zažitou zkušenost volili možnost absolvování na běžkách a in-linech.

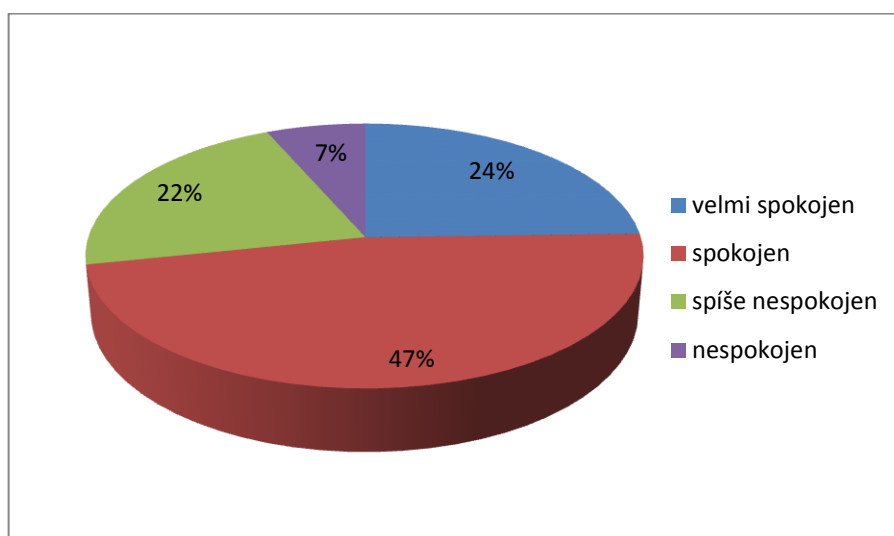
Obrázek č. 5.3.4 Dosavadní způsob absolvování trasy NS, n = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

Na poslední otázku zaměřenou na zkušenosti účastníků cestovního ruchu, jak jsou spokojeni s nabídkou naučných stezek v Novohradských horách, téměř polovina respondentů volila možnost spokojen, tedy druhou nejlepší variantu z hlediska hodnocení nabídky. Pouze 7 % respondentů volilo nejhorší ohodnocení nespokojen.

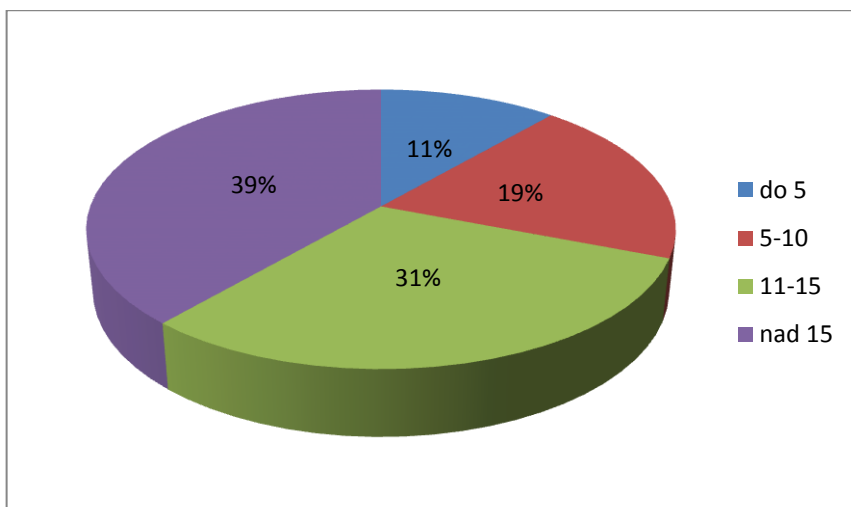
Obrázek č. 5.3.5 Spokojenost návštěvníků s nabídkou naučných tras ve sledovaném území, N = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

Další otázka se zaměřuje na preference délky trasy, kdy nejvíce dotázaných preferuje délku nad 15 km a délku mezi 11 a 15 km, nejméně dotázaných pak volí stezku v délce do 5 km. V předešlém šetření nejvíce lidí odpovědělo, že upřednostňují délku mezi 5 až 15 km a nejméně volili délku nad 15 km. Vidíme zde patrnou změnu v preferencích ohledně délky trasy, nyní je nejpreferovanější nejdelší nabízená trasa, která v minulosti byla volena nejméně.

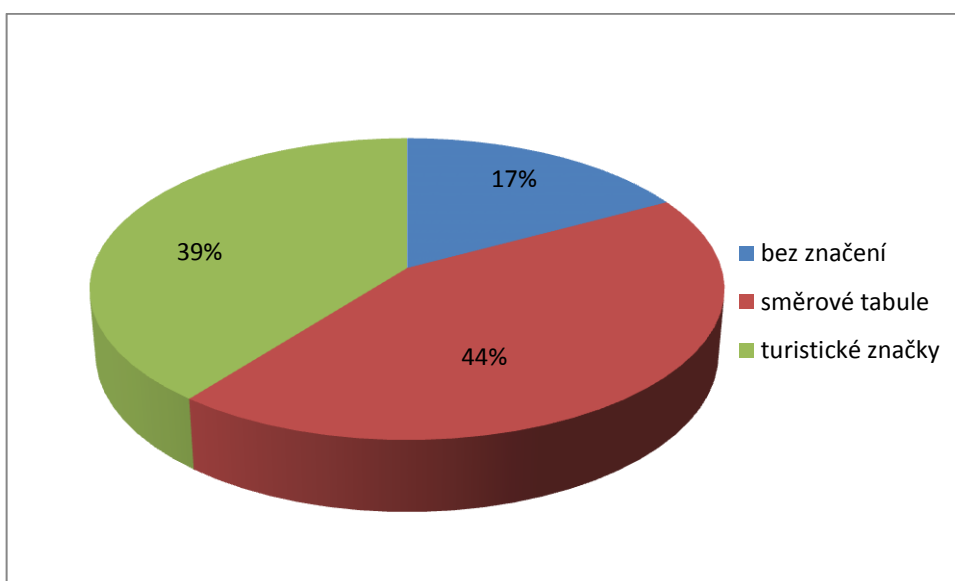
Obrázek č. 5.3.6 Preference délky trasy naučných stezek, N = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

V další otázce se věnujeme možnosti značení tras. Nabízeny byly tyto varianty odpovědí: značení turistickými značkami, značení směrovými tabulemi na hlavních křižovatkách, nebo trasu bez terénního značení. Nejčastěji byly pro značení tras voleny směrové tabule a nejméně varianta bez terénního značení, čímž se tyto odpovědi nijak podstatně neliší od předešlého dotazníkového šetření, kde tomu bylo taky tak.

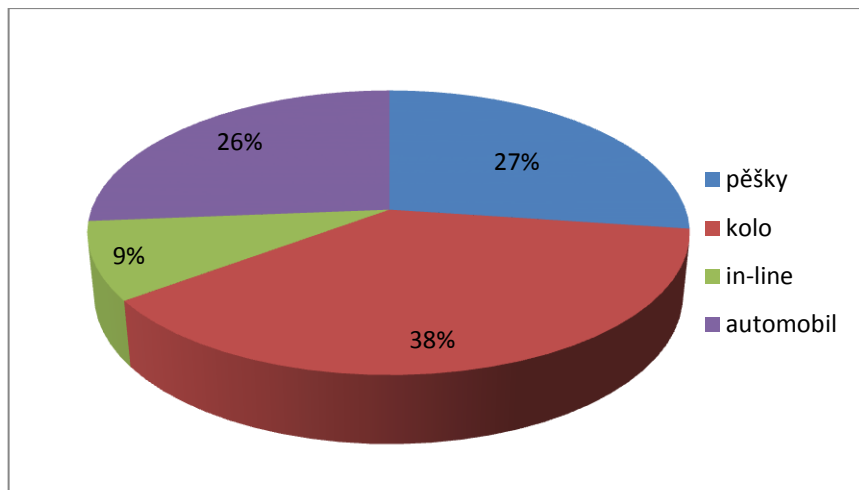
Obrázek č. 5.3.7 Preference značení tras naučných stezek, N = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

V následující otázce byla řešena možnost dopravy návštěvníků ke stezce. Nejvíce respondentů se na stezku dopravuje na kole a pěšky, nejméně pak za použití kolečkových bruslí. V roce 2010 respondenti volili nejčastěji možnost dopravy automobilem a pěšky.

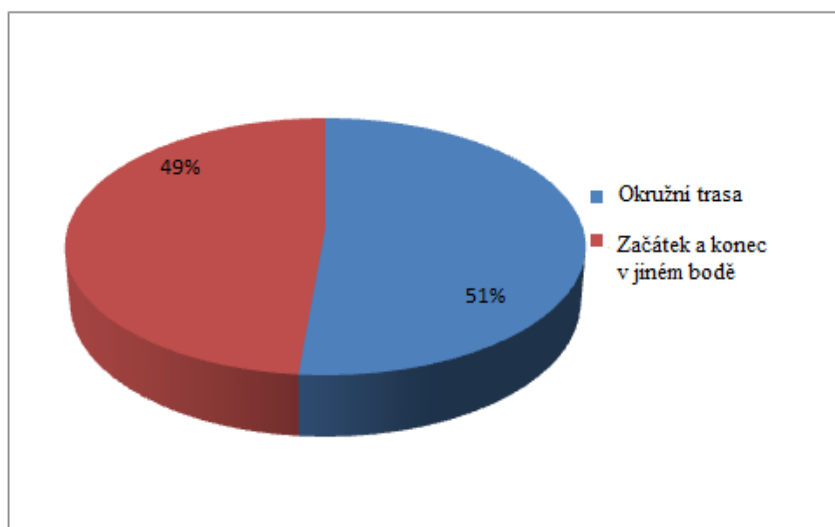
Obrázek č. 5.3.8 Preference způsobu dopravy na stezku, N = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

V dalším kroku dotazníku byl řešen způsob trasování, zda respondenti dávají přednost okružní trase nebo trase, která začíná a končí v jiném bodě. O 6 % více respondentů dává přednost začátku a konci, v minulosti tomu bylo naopak.

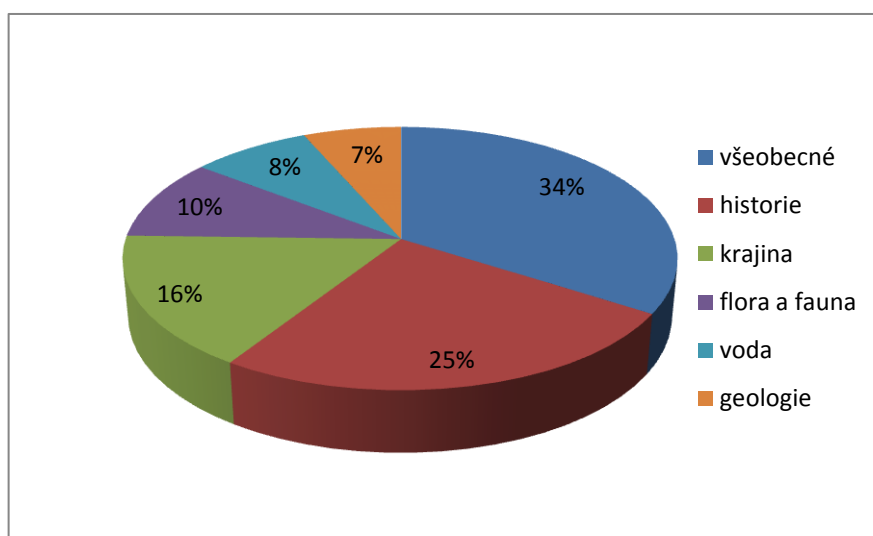
Obrázek č. 5.3.9 Preference způsobu trasování, N = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

V této otázce byla pozornost věnována tematickému zaměření naučných stezek. Respondenti se nejvíce zajímají o všeobecné informace o daném území, dále o historické údaje a místní krajinu. Nejméně pak o geologii a vodstvo. V předešlém výzkumu byla na prvním místě jejich zájmu historie, dále krajina a všeobecné zaměření podávaných informací. Vidíme tedy, že první tři nejčastější varianty odpovědí se nezměnily, rozdílné je pouze jejich pořadí.

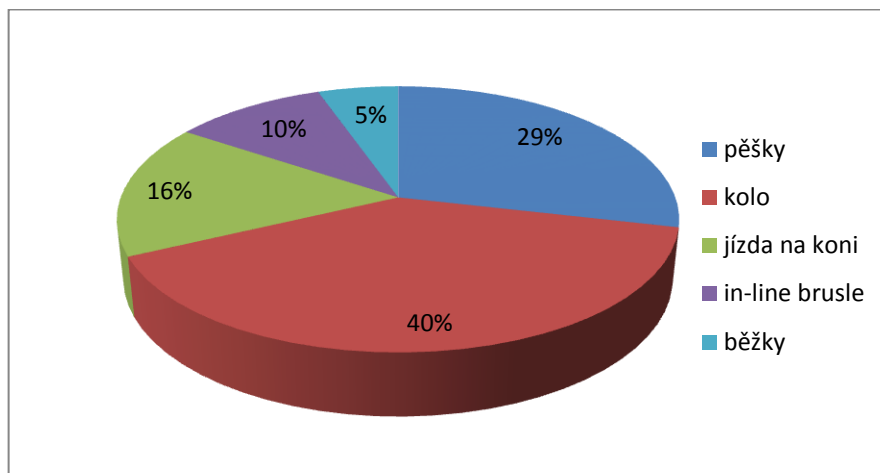
Obrázek č. 5.3.10 Preference tematického zaměření naučných stezek, N = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

Poslední otázka řeší návštěvníkovi preference v oblasti možností absolvování tras naučných stezek. Nejpreferovanější formou absolvování je cykloturistika a poté pěší turistika, nejméně preferovaná forma je pak použití běžek. Změna oproti předešlému dotazníku je v pořadí prvních dvou nejčastěji volených odpovědí, na první místě byla pěší turistika a po ní cykloturistika.

Obrázek č. 5.3.11 Preference možnosti absolvování trasy naučné stezky, N = 350

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.3.2 Identifikace rozdílů v odpovědích

Pro identifikaci rozdílů v odpovědích byl použit chí-kvadrát test, tzv. test dobré shody. Jeho pomocí jsem určila, zda závislé proměnné (věková struktura a pohlaví) ovlivnily strukturu odpovědí u nezávislých proměnných (zbývající otázky týkající se preferencí jednotlivých atributů). Pomocí této popisné statistiky jsem tedy byla schopná určit například, zda vyšší věk respondentů ovlivnil výběr jimi preferované délky naučné stezky. Tyto souvislosti přehledně znázorňují následující tabulky. Tato metodika určila, zda závěry plynoucí z dotazníků lze zobecnit na celou populaci ČR.

Počet navštívených naučných stezek

- Liší se počet navštívených naučných stezek podle pohlaví respondentů?

H0: Mezi počtem navštívených NS a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi počtem navštívených NS a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,32 > 0,05$; $\alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se počet navštívených naučných stezek podle věku?

H0: Mezi počtem navštívených NS a věkem respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi počtem navštívených NS a věkem respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,05 \leq 0,05; \alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je rovna zvolené hladině významnosti, proto lze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a můžeme říct, že existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle věku.

Tabulka č. 5.3.2.1 Struktura odpovědí u otázky č. 1

Kolik NS jste navštívil v minulém roce?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
0	18,00	16,00	34,00	9,00	11,00	3,00	1,00	3,00	4,00	3,00	34,00
	52,94%	47,06%	100,00%	26,47%	32,35%	8,82%	2,94%	8,82%	11,76%	8,82%	100,00%
1	54,00	33,00	87,00	12,00	32,00	14,00	6,00	14,00	6,00	3,00	87,00
	62,07%	37,93%	100,00%	13,79%	36,78%	16,09%	6,90%	16,09%	6,90%	3,45%	100,00%
2-5	50,00	57,00	107,00	14,00	44,00	17,00	14,00	12,00	5,00	1,00	107,00
	46,73%	53,27%	100,00%	13,08%	41,12%	15,89%	13,08%	11,21%	4,67%	0,93%	100,00%
6-15	44,00	40,00	84,00	12,00	31,00	16,00	14,00	10,00	1,00	0,00	84,00
	52,38%	47,62%	100,00%	14,29%	36,90%	19,05%	16,67%	11,90%	1,19%	0,00%	100,00%
nad 15	19,00	19,00	38,00	6,00	13,00	10,00	6,00	3,00	0,00	0,00	38,00
	50,00%	50,00%	100,00%	15,79%	34,21%	26,32%	15,79%	7,89%	0,00%	0,00%	100,00%
celkem	185,00	165,00	350,00	53,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní zpracování.

Doprava ke stezce

- Liší se způsob dopravy ke stezce podle pohlaví respondentů?

H0: Mezi způsobem dopravy na stezku a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi způsobem dopravy na stezku a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,61 > 0,05; \alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se způsob dopravy ke stezce podle věku respondentů?

H0: Mezi způsobem dopravy na stezku a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi způsobem dopravy na stezku a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,00 \leq 0,05; \alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je nižší než zvolená hladina významnosti, proto lze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle věku.

Tabulka 5.3.2.2 Struktura odpovědí u otázky č. 2

Jak se nejčastěji dopravujete k NS?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
Pěšky	55,00	50,00	105,00	10,00	44,00	18,00	10,00	13,00	6,00	4,00	105,00
	52,38%	47,62%	100,00%	9,52%	41,90%	17,14%	9,52%	12,38%	5,71%	3,81%	100,00%
Na kole	70,00	58,00	128,00	31,00	47,00	21,00	15,00	13,00	1,00	0,00	128,00
	54,69%	45,31%	100,00%	24,22%	36,72%	16,41%	11,72%	10,16%	0,78%	0,00%	100,00%
Na in-linech	12,00	17,00	29,00	7,00	12,00	5,00	5,00	0,00	0,00	0,00	29,00
	41,38%	58,62%	100,00%	24,14%	41,38%	17,24%	17,24%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Automobil, veřejná doprava	48,00	40,00	88,00	5,00	28,00	16,00	11,00	16,00	9,00	3,00	88,00
	54,55%	45,45%	100,00%	5,68%	31,82%	18,18%	12,50%	18,18%	10,23%	3,41%	100,00%
Celkem	185,00	165,00	350,00	53,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní zpracování.

Značení naučné stezky

- Liší se preference značení naučných stezek podle pohlaví?

H0: Mezi preferencemi značení stezky a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi preferencemi značení stezky a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,00 \leq 0,05; \alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je nižší než zvolená hladina významnosti, proto lze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se preference značení naučných stezek podle věku?

H0: Mezi preferencemi značení stezky a věkem respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi preferencemi značení stezky a věkem respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,02 \leq 0,05; \alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je nižší než zvolená hladina významnosti, proto lze vyvrátit H_0 ve prospěch H_1 a existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle věku.

Tabulka č. 5.3.2.3 *Struktura odpovědí u otázky č. 3*

Jaké značení NS preferujete nejvíce?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
Bez značení	52,00	14,00	66,00	7,00	33,00	12,00	5,00	6,00	2,00	1,00	66,00
	78,79%	21,21%	100,00%	10,61%	50,00%	18,18%	7,58%	9,09%	3,03%	1,52%	100,00%
Směrové tabule	86,00	66,00	152,00	28,00	51,00	34,00	16,00	18,00	2,00	3,00	152,00
	56,58%	43,42%	100,00%	18,42%	33,55%	33,55%	10,53%	11,84%	1,32%	1,97%	100,00%
Turistické značky	47,00	85,00	132,00	18,00	47,00	14,00	20,00	18,00	12,00	3,00	132,00
	35,61%	64,39%	100,00%	13,64%	35,61%	10,61%	15,15%	13,64%	9,09%	2,27%	100,00%
Celkem	185,00	165,00	350,00	53,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Délka naučné stezky

Liší se volba délky naučné trasy podle pohlaví respondentů?

-

H_0 : Mezi preferencemi délka stezky a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H_1 : Mezi preferencemi délky stezky a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,00 \leq 0,05$; $\alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je nižší než zvolená hladina významnosti, proto lze vyvrátit H_0 ve prospěch H_1 a existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se volba délky naučné trasy podle věku respondentů?

H_0 : Mezi preferencemi značení stezky a věkem respondentů neexistuje závislost.

H_1 : Mezi preferencemi značení stezky a věkem respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,00 \leq 0,05$; $\alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je nižší než zvolená hladina významnosti, proto lze vyvrátit H_0 ve prospěch H_1 a existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle věku.

Tabulka č. 5.3.2.4 *Struktura odpovědí u otázky č. 4*

Jakou délku NS preferujete nejvíce?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
do 5 km	33,00	11,00	44,00	5,00	16,00	6,00	7,00	2,00	2,00	6,00	44,00
	75,00%	25,00%	100,00%	11,36%	36,36%	13,64%	15,91%	4,55%	4,55%	13,64%	100,00%
5 - 10 km	43,00	25,00	68,00	11,00	22,00	11,00	8,00	12,00	3,00	1,00	68,00
	63,24%	36,76%	100,00%	16,18%	32,35%	16,18%	11,76%	17,65%	4,41%	1,47%	100,00%
11 - 15 km	58,00	47,00	105,00	17,00	39,00	19,00	10,00	14,00	6,00	0,00	105,00
	55,24%	44,76%	100,00%	16,19%	37,14%	18,10%	9,52%	13,33%	5,71%	0,00%	100,00%
nad 15 km	51,00	82,00	133,00	20,00	54,00	24,00	16,00	14,00	5,00	0,00	133,00
	38,35%	61,65%	100,00%	15,04%	40,60%	18,05%	12,03%	10,53%	3,76%	0,00%	100,00%
Celkem	185,00	165,00	350,00	53,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

Trasování naučné stezky

- Liší se preference ve způsobu trasování podle pohlaví respondentů?

H0: Mezi preferencemi ve způsobu trasování a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi preferencemi ve způsobu trasování a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,00 \leq 0,05; \quad \alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je nižší než zvolená hladina významnosti, proto lze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se preference ve způsobu trasování podle věku respondentů?

H0: Mezi preferencemi ve způsobu trasování a věkem respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi preferencemi ve způsobu trasování a věkem respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,53 > 0,05; \quad \alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle věku.

Tabulka č. 5.3.2.5 *Struktura odpovědí u otázky č. 5*

Jaký způsob trasování upřednostňujete?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
Okružní trasa	122,00	58,00	180,00	23,00	71,00	35,00	18,00	20,00	10,00	3,00	180,00
	67,78%	32,22%	100,00%	12,78%	39,44%	19,44%	10,00%	11,11%	5,56%	1,67%	100,00%
Začátek a konec v jiném bodě	63,00	107,00	170,00	30,00	60,00	25,00	23,00	22,00	6,00	4,00	170,00
	37,06%	62,94%	100,00%	17,65%	35,29%	14,71%	13,53%	12,94%	3,53%	2,35%	100,00%
Celkem	185,00	165,00	350,00	53,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

Zaměření naučné stezky

- Liší se volba zaměření naučné stezky podle pohlaví respondentů?

H0: Mezi volbou zaměření stezky a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi volbou zaměření stezky a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,18 > 0,05; \alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se volba zaměření naučné stezky podle věku respondentů?

H0: Mezi volbou zaměření stezky a věkem respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi volbou zaměření stezky a věkem respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,92 > 0,05; \alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle věku.

Tabulka č. 5.3.2.6 *Struktura odpovědí u otázky č. 6*

Jaké zaměření NS nejvíce preferujete?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
Všeobecné	62,00	57,00	119,00	15,00	52,00	18,00	11,00	15,00	6,00	2,00	119,00
	52,10%	47,90%	100,00%	12,61%	43,70%	15,13%	9,24%	12,61%	5,04%	1,68%	100,00%
Historie	43,00	45,00	88,00	15,00	32,00	15,00	10,00	10,00	3,00	3,00	88,00
	48,86%	51,14%	100,00%	17,05%	36,36%	17,05%	11,36%	11,36%	3,41%	3,41%	100,00%
Krajina	25,00	32,00	57,00	10,00	21,00	9,00	4,00	9,00	4,00	0,00	57,00
	43,86%	56,14%	100,00%	17,54%	36,84%	15,79%	7,02%	15,79%	7,02%	0,00%	100,00%
Flóra a fauna	24,00	11,00	35,00	5,00	8,00	8,00	7,00	4,00	2,00	1,00	35,00
	68,57%	31,43%	100,00%	14,29%	22,86%	22,86%	20,00%	11,43%	5,71%	2,86%	100,00%
Voda	16,00	12,00	28,00	3,00	10,00	6,00	4,00	3,00	1,00	1,00	28,00
	57,14%	42,86%	100,00%	10,71%	35,71%	21,43%	14,29%	10,71%	3,57%	2,86%	100,00%
Geologie	15,00	8,00	23,00	5,00	8,00	4,00	5,00	1,00	0,00	0,00	23,00
	65,22%	34,78%	100,00%	21,74%	34,78%	17,39%	21,74%	4,35%	0,00%	0,00%	100,00%
Celkem	185,00	165,00	350,00	53,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

Absolvování trasy naučné stezky

- Liší se volba způsobu absolvování trasy naučné stezky podle pohlaví respondentů?

H0: Mezi volbu způsobu absolvování a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi volbou způsobu absolvování a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,81 > 0,05; \alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se volba způsobu absolvování trasy naučné stezky podle věku respondentů?

H0: Mezi volbu způsobu absolvování a věkem respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi volbou způsobu absolvování a věkem respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,00 \leq 0,05; \alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je nižší než zvolená hladina významnosti, proto lze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle věku.

Tabulka č. 5.3.2.7 *Struktura odpovědí u otázky č. 7*

Jaký způsob absolvování NS preferujete nejvíce?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
Pěšky	50,00	51,00	101,00	13,00	27,00	17,00	10,00	18,00	11,00	5,00	101,00
	49,50%	50,50%	100,00%	12,87%	26,73%	16,83%	9,90%	17,82%	10,89%	4,95%	100,00%
Na kole	78,00	59,00	137,00	13,00	64,00	27,00	18,00	12,00	2,00	1,00	137,00
	56,93%	43,07%	100,00%	9,49%	46,72%	19,71%	13,14%	8,76%	1,46%	0,73%	100,00%
Na in-linech	29,00	29,00	58,00	15,00	16,00	11,00	6,00	8,00	2,00	0,00	58,00
	50,00%	50,00%	100,00%	25,86%	27,59%	18,97%	10,34%	13,79%	3,45%	0,00%	100,00%
Na koni	18,00	17,00	35,00	8,00	16,00	2,00	6,00	2,00	0,00	1,00	35,00
	51,43%	48,57%	100,00%	22,86%	45,71%	5,71%	17,14%	5,71%	0,00%	2,86%	100,00%
Na běžkách	10,00	9,00	19,00	4,00	8,00	3,00	1,00	2,00	1,00	0,00	19,00
	52,63%	47,37%	100,00%	21,05%	42,11%	15,79%	5,26%	10,53%	5,26%	0,00%	100,00%
Celkem	185,00	165,00	350,00	131,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

Zkušenosti se způsobem absolvování naučné stezky

- Liší se zkušenosti se způsobem absolvování naučné stezky podle pohlaví respondentů?

H0: Mezi zkušenostmi se způsobem absolvování stezky a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi zkušenostmi se způsobem absolvování stezky a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,48 > 0,05; \alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se zkušenosti se způsobem absolvování naučné stezky podle věku respondentů?

H0: Mezi zkušenostmi se způsobem absolvování stezky a věkem respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi zkušenostmi se způsobem absolvování stezky a věkem respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,05 \leq 0,05; \alpha \leq \alpha^*$

Asymptonická významnost je rovna zvolené hladině významnosti, proto lze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a existuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle věku.

Tabulka č. 5.3.2.8 *Struktura odpovědí u otázky č. 8*

Jaký způsob absolvování NS jste doposud volili nejčastěji?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
Pěšky	72,00	70,00	142,00	12,00	50,00	26,00	15,00	24,00	10,00	5,00	142,00
	50,70%	49,30%	100,00%	8,45%	35,21%	18,31%	10,56%	16,90%	7,04%	3,52%	100,00%
Na kole	73,00	67,00	140,00	25,00	53,00	25,00	17,00	14,00	5,00	1,00	140,00
	52,14%	47,86%	100,00%	17,86%	37,86%	17,86%	12,14%	10,00%	3,57%	0,71%	100,00%
Na in-linech	23,00	16,00	39,00	13,00	14,00	4,00	5,00	3,00	0,00	0,00	39,00
	58,97%	41,03%	100,00%	33,33%	35,90%	10,26%	12,82%	7,69%	0,00%	0,00%	100,00%
Na koni	9,00	3,00	12,00	2,00	7,00	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00	12,00
	75,00%	25,00%	100,00%	16,67%	58,33%	16,67%	8,33%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Na běžkách	8,00	9,00	17,00	1,00	7,00	3,00	3,00	1,00	1,00	1,00	17,00
	47,06%	52,94%	100,00%	58,80%	41,18%	17,65%	17,65%	5,88%	5,88%	5,88%	100,00%
Celkem	185,00	165,00	350,00	53,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

Spokojenost s nabídkou NS

- Liší se odpovědi ohledně spokojenosti se současnou podobou naučných stezek podle pohlaví respondentů?

H0: Mezi spokojeností s nabídkou naučných stezek a pohlavím respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi spokojeností s nabídkou naučných stezek a pohlavím respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,57 > 0,05; \alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

- Liší se odpovědi ohledně spokojenosti se současnou podobou naučných stezek podle věku respondentů?

H0: Mezi spokojeností s nabídkou naučných stezek a věkem respondentů neexistuje závislost.

H1: Mezi spokojeností s nabídkou naučných stezek a věkem respondentů existuje závislost.

Asymptonická významnost: $0,63 > 0,05; \alpha > \alpha^*$

Asymptonická významnost je vyšší než zvolená hladina významnosti, proto nelze vyvrátit H0 ve prospěch H1 a neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích dle pohlaví.

Tabulka č. 5.3.2.9 Struktura odpovědí u otázky č. 9

Jak jste spokojeni s nabídkou NS v této oblasti?	Pohlaví			Věková kategorie							Celkem
	žena	muž	Celkem	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75	nad 75	
spokojen	42,00	44,00	86,00	11,00	31,00	18,00	12,00	9,00	4,00	1,00	86,00
	48,84%	51,16%	100,00%	12,79%	36,05%	20,93%	13,95%	10,47%	4,65%	1,16%	100,00%
spíše spokojen	87,00	78,00	165,00	26,00	68,00	20,00	20,00	22,00	6,00	3,00	165,00
	52,73%	47,27%	100,00%	15,76%	41,21%	12,12%	12,12%	13,33%	3,64%	1,82%	100,00%
spíše nespokojen	41,00	35,00	76,00	10,00	24,00	19,00	8,00	8,00	4,00	3,00	76,00
	53,95%	46,05%	100,00%	13,16%	31,58%	25,00%	10,53%	10,53%	5,26%	3,95%	100,00%
nespokojen	15,00	8,00	23,00	6,00	8,00	3,00	1,00	3,00	2,00	0,00	23,00
	65,22%	34,78%	100,00%	26,09%	34,78%	13,04%	4,35%	13,04%	8,70%	0,00%	100,00%
Celkem	185,00	165,00	350,00	53,00	131,00	60,00	41,00	42,00	16,00	7,00	350,00
	52,86%	47,14%	100,00%	15,14%	37,43%	17,14%	11,71%	12,00%	4,57%	2,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.3.3 Shrnutí preferencí atributů naučných stezek návštěvníky

Z dotazníkového šetření jsme získali informace o attributech naučných stezek, které účastníci cestovního ruchu v této oblasti preferují. Odpovědi jednotlivých otázek byly zpracovány četnostně a graficky pro lepší a přehlednější prezentaci. Pro hlubší zpracování získaných dat, zjištění existence statisticky významných rozdílů v odpovědích a možnosti vztázení výsledků z dotazovaného vzorku na celou populaci, bylo zapotřebí použít metod popisné statistiky.

Na otázku kolik naučných stezek respondenti navštívili v roce 2012, nejčastěji volili odpověď počet 2 až 5 naučných stezek, nejméně pak volili variantu žádné navštívené naučné stezky. Z rozboru této otázky můžeme usoudit, že převážná většina účastníků cestovního ruchu na tomto území, absolvuje poměrně často trasy naučných stezek. Pomocí statistického rozboru bylo určeno, že pohlaví respondentů neovlivnilo výběr odpovědi, ovšem věk dotazujících sehrál významnou roli ve výběru počtu navštívených naučných stezek. Počet navštívených stezek 6 až 15 a nad 15, byl nejčastěji

volen mladšími respondenty z věkové kategorie 26-35 let, kde naopak žádný ze zástupců staršího obyvatelstva ve věku nad 75 ne zvolil tuto odpověď. Vidíme tedy, že počet navštívených naučných stezek je závislé na věku respondenta – čím vyšší věk respondenta, tím nižší počet navštívených naučných stezek a naopak.

Na otázku týkající se možnosti dopravy na stezku respondenti preferují využití jízdního kola a nejméně využívají kolečkové brusle z uvedených variant. Zde byli respondenti opět ovlivněni věkem, pohlaví při volbě dopravního prostředku nehrálo významnou roli. Například volbu kola a in-linů respondenti nad 65 let nevyužívají, dávají přednost dopravě na stezku pěšky nebo prostřednictvím automobilu. Mladší respondenti volili častěji dopravu na kole nebo pěšky, než dopravu automobilem.

Při volbě varianty značení tras naučných stezek jsou upřednostňovány směrové tabule na hlavních křižovatkách, naopak trasa bez terénního značení byla nejméně preferovaná možnost řešení této otázky. Zde byly odpovědi ovlivněny jak věkem, tak i pohlavím dotazovaných. Například ženy volili podstatně menší míře trasu bez terénního značení než muži, u kterých to byla druhá nejpreferovanější varianta značení. Respondenti patřící do vyšší věkové kategorie také upřednostňují více ostatní varianty značení před trasou bez terénního značení, na rozdíl od věkové kategorie 26-35, která ji volila výrazně častěji.

Jako nejčastější odpověď na dotaz týkající se délky naučných stezek padla možnost nad 15 km, nejméně častou odpovědí byla varianta stezky s délkou do 5 km. Při volbě délky trasy byli respondenti ovlivněni věkem a pohlavím. Ženy volili spíše kratší vzdálenosti, při čemž muži dávají přednost delším trasám. Respondenti spadající do věkové kategorie 66-75 let a nad 75 let dávali též přednost kratším trasám, nejdelší vzdálenost volili především respondenti ve věku 18 – 46 let.

Při volbě způsobu trasování více dotázaných zvolilo okružní trasu naučné stezky. V tomto případě se odpovědi výrazně lišily dle pohlaví respondentů, ovšem jejich věková kategorie, do které spadají, je neovlivnila. Ženy volili častěji okružní trasy, muži zase dali častěji přednost trase se začátkem a koncem v jiném bodě.

U otázky orientující se na obsahové zaměření naučné stezky bylo nejčastěji zvoleno téma, které se dotýká místní historie a všeobecných záležitostí a zajímavostí. Zde struktura odpovědí nebyla ovlivněna ani pohlavím respondentů, ani jejich věkem.

Při volbě možnosti absolvování trasy naučné stezky účastníci cestovního ruchu nejčastěji volili jízdu na kole, nejméně odpovědí získala možnost jízdy na běžkách. Respondenti byli při volbě ovlivněni věkem, pohlaví v tomto případě nemělo vliv na výběr odpovědi. Respondenti staršího věku dávají přednost pěší turistice, oproti mladším věkovým kategoriím, kteří upřednostňují cykloturistiku.

Na otázku jakým způsobem respondenti dosud nejčastěji absolvovali trasy naučných stezek, nejvíce lidí vybralo pěší turistiku, druhou nejčastější byla cykloturistika. Nejméně zkušenosti s absolvováním trasy mají respondenti pomocí in-linů. Strukturu odpovědí ovlivnil věk respondentů, pohlaví zde významný vliv nemělo. Podobně jako tomu bylo u předešlé odpovědi, starší věkové kategorie dosud nejčastěji pro absolvování tras využívali pěší turistiku, oproti mladším věkovým kategoriím, které mají více zkušeností s cykloturistikou.

U poslední otázky respondenti hodnotili svou spokojenost s nabídkou naučných stezek na tomto území. Převážná většina ji hodnotila poměrně kladně, ohodnocení nespokojen bylo zodpovězeno nejnižším počtem respondentů. Odpovědi na tuto otázku nebyly ovlivněny ani věkem, ani pohlavím respondentů.

Z tohoto rozboru dotazníkového šetření můžeme identifikovat ideální podobu naučné stezky podle preferencí dotazovaných, kterou zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 5.3.3.1 Atributy naučné stezky dle preferencí respondentů

Dotazníkové šetření	Atributy				
	Délka	Značení	Zaměření	Možnost absolvování	Způsob trasování
Výsledné preference	nad 15 km	směrové tabule	všeobecné + historie	jízdní kolo	okružní trasa

Zdroj: Vlastní zpracování.

Jelikož volby jednotlivých atributů byly významně ovlivněny buď pohlavím respondentů, jejich věkovou kategorií, nebo u některých oběma proměnnými, můžeme tyto výsledky vztáhnout na celou populaci a segmentovat účastníky cestovního ruchu v tomto území. Segmentace zákazníků slouží k orientaci produktu či služby na správnou cílovou skupinu. Délku nad 15 km volili nejčastěji respondenti ve věku 26-35

let, v odpovědích převažovali muži. Značení směrovými tabulemi nejčastěji volili též respondenti ve věku 26-35 let, zde převažovali ženy nad muži. Možnost absolvování trasy na jízdním kole byla nejčastěji zvolena lidmi ve věku 26-35 let, ženy odpovídali častěji než muži. Výběr trasování v podobě okružní trasy byl opět nejčastěji volen respondenty ve věku 26-35 let, opět zde v odpovědích převažují ženy a volba obsahového zaměření trasy nebyla staticky významně ovlivněna pohlavím ani věkem, takže není možné tento výsledek vztáhnout na celou populaci. Nově navržená trasy dle nejčastěji volených atributů bude nejvíce oslovovat účastníky cestovního ruchu ve věku 26-35 let, a pravděpodobně bude více oslovovat ženy než muže.

5.4 Porovnání poptávky s nabídkou

5.4.1 Identifikace příležitostí

Přírodní bohatství Novohradských hor nabízí skvělé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Tato oblast byla donedávna téměř nezasažena lidskou činností. Ve všeobecném zájmu je tento stav udržovat i nadále, jelikož společenská hodnota životního prostředí spolu s jeho život podporujícími funkcemi převažuje nad hodnotou prostředí jako pouhého ekonomického aktiva cestovního ruchu. V dnešní době musíme přistupovat k cestovnímu ruchu v širších souvislostech – v kontextu trvale udržitelného rozvoje. Z tohoto hlediska cestovní ruch představuje pro každou lokalitu příležitost, ale zároveň i ohrožení.

Příležitosti mohou znamenat pro lokalitu určité možnosti, kterých lze využít, ohrožení naopak představují problémy, jichž je potřeba se vyvarovat. Pokud se na tyto překážky podíváme z jiného pohledu, mohou být pro danou lokalitu výzvou či podnětem k řešení, právě pomocí provozování udržitelných forem turismu.

V této práci je zkoumána možnost využití příležitostí pro oblast cestovního ruchu v podobě zlepšení nabídky naučných tras na tomto území. Byla provedena analýza preferencí návštěvníků a analýza současné podoby naučných stezek na zkoumaném

území. Ze zjištěných informací porovnáváme v následující tabulce jednotlivé atributy, abychom zjistili v jaké míře nabídka odpovídá poptávce.

Tabulka č. 5.4.1.1 Porovnání nabídky a poptávky po naučných stezkách v Novohradsku

Naučná stezka	Atributy				
	Délka (m)	Značení	Zaměření	Možnost absolvování	Způsob trasování
Výsledné preference	nad 15 000 m	směrové tabule	všeobecné + historie	jízdní kolo	okružní trasa
NS Terezino údolí	6 766	turistické značky + směrové tabule	krajina + historie	pěší, část stezky s jízdná pro kola	okružní trasa
Lesnická NS stezka	1 569	turistické značky	lesnictví + krajina	pěší	začátek a konec v jiném bodě
NS Sokolí hnízdo	2 199	turistické značky	krajina	pěší	okružní trasa
NS Hojná Voda	2 390	bez terénního značení	krajina	pěší	okružní trasa
NS Brána do Novohradských hor	6 646	turistické značky	krajina + historie	pěší	okružní trasa
NS Červené Blato	2 898	bez terénního značení	krajina + historie	pěší	okružní trasa
NS Krajinou humanity	7 674	turistické značky	historie	pěší, cykloturistika	okružní trasa

Zdroj: Vlastní zpracování.

Při porovnání byly zjištěny nedostatky v současné podobě, která neodpovídá požadavkům respondentů. Preference zjištěné z dotazníkového šetření, které se neshodují s atributy současných naučných stezek, pro nás představují příležitost, které lze v této oblasti využít navržením nové trasy dle představ účastníků cestovního ruchu. Z přehledu je patrné, že ani jedna ze současných tras nevyhovuje požadované délce, pouze jedna z tras vyhovuje požadovanému značení, pouze dvě trasy dovolují pro její absolvování využít jízdního kola, obsahové zaměření lze zhodnotit jako vyhovující vzhledem k požadavkům, též způsob trasování vyhovuje představám respondentů. V závěru hodnocení lze vyvodit, že tři z pěti zkoumaných atributů nevyhovují současné poptávce. Nabízí se nám zde příležitost pro rozšíření nabídky naučných stezek o novou trasu splňující nejčastěji volené atributy.

Nová trasa bude primárně určena pro cykloturistiku, k čemuž jsou na tomto území výborné podmínky, a to díky poměrně husté síti zpevněných a asfaltových cest, které představují velmi dobrý základ pro další rozvoj. Tyto cesty, které lze využít

pro cykloturistiku v současné době jsou buď nedostatečně značeny, nebo nejsou značeny vůbec. Území Nových Hradů je velmi atraktivní z hlediska cykloturistiky. Zájmovým územím je vedeno několik cyklotras. Je ale evidentní, dle samotného hodnocení ve strategickém plánu města, že chybí doplňková zařízení (odpočinková místa, občerstvení, půjčovny kol, tábořiště, informační tabule, atd.).

Projekt nové trasy pro cykloturistiku přispěje k rozvoji místní infrastruktury pro cestovní ruch.

Cykloturistika se v současné době v ČR intenzivně rozvíjí, přínosné je zde napojení na mezinárodní cyklistické trasy. Jihočeský kraj disponuje velmi dobrým přírodním zázemím pro tento druh turistiky, stejně jako atraktivními turistickými cíli pro turisty.

6 Projekt

Projekt slouží jako model aplikace zjištěných informací z předcházejících analýz a jako závěr této diplomové práce. Odráží pochopení problematiky daného tématu. Je nutné zdůraznit, že návrh projektu je sestaven tak, aby byl proveditelný s případnými projektovými úpravami, avšak bez jakéhokoliv úmyslu ho realizovat a nezavazuje ani autorku, ani vedoucího práce k jakékoliv zodpovědnosti související s případnou realizací tohoto projektu.

6.1 Definice projektu

Cílem této práce je vytvoření nového produktu cestovního ruchu, a to konkrétně navržení naučné cyklistické stezky reagující na preference návštěvníků Novohradských hor. Tato naučná cyklotrasa je ideálním řešením šetrného cestovního ruchu, který umožňuje účastníkům cestovního ruchu poznat kulturní a přírodní atraktivitu této lokality. Projekt cyklotrasy nese výsledné atributy, tzn. že trasa splňuje tyto výchozí podmínky – délka nad 15 km, trasa určená pro cykloturistiku, všeobecné a historické obsahové zaměření, trasování v podobě okružní stezky, značení směrovými tabulemi a turistickými značkami.

6.1.1 Cíle projektu

- Rozvoj a optimalizace naučných stezek prostřednictvím vybudování cyklotrasy, využití potenciálu již existujících tras k rozvoji cestovního ruchu v oblasti.
- Podpora informovanosti návštěvníků a zvýšení atraktivity Novohradských hor pro turisty.
- Zvýšení mobility turistů v oblasti a nasměrování rostoucího náporu turistické zátěže do míst, kde nedojde ke střetu zájmů.
- Propagace přírodního a kulturního bohatství Novohradských hor.
- Rozšíření nabídky volnočasových a sportovních aktivit.

- Propojení turisticky významných lokalit pomocí nové cyklotrasy.
- Zvýšení kvality infrastruktury pro cyklotrasy.

6.1.2 Název a zaměření projektu

Název projektu

Projekt návrhu nové naučné stezky nese název „Naučná cyklistická trasa Novohradskými horami: Poznej Novohradky“.

Zaměření projektu

Projekt je zaměřen na zkvalitnění infrastruktury pro cestovní ruch vytvořením nového produktu v podobě naučné cyklostezky, která využívá existujících komunikací, lesních a polních cest pro rozvoj cykloturistiky na sledovaném území. Projekt slouží ke koordinaci mobility účastníků cestovního ruchu na tomto území, ke zvýšení atraktivity a návštěvnosti a ke zvýšení životní úrovně místních obyvatel, jelikož projekt neslouží pouze návštěvníkům. Účel této naučné cyklotrasy je vytvořit značené propojení mezi nejvýznamnějšími turistickými cíli v regionu, která nabízí návštěvníkům turistické a zároveň sportovní vyžití a seznámí je s místní přírodou, atraktivitami a historickými informacemi nejvýznamnějších středisek. Trasa propojuje takové body v oblasti, které postupně vedou k největším turistickým atraktivitám, kde je v průběhu trasy demonstrováno návštěvníkům jak aktivně a zábavně využít volný čas na daném místě dle jednotlivých zastavení (park exotických zvířat, vyjíždka na koni, výstup na rozhledu, atd.). Projekt má v tomto případě za cíl zavést turisty na tyto místa, nabídnout jim možnost využití dané atraktivity a přispět k plnému využití místní vybavenosti pro cestovní ruch. Zjednodušeně lze říci, že trasa nejen seznamuje s místním okolím a historií, ale zároveň slouží jako jakýsi návod „co vše můžete dělat, vidět a zažít v Novohradských horách. Tímto dává tradiční poznávací turistice další rozměr, kterým je touha po zážitku – tzv. zážitková turistika. Dnešní turisté jsou náročnější na trávení svého volného času, roste podíl lidí, kteří se nespokojí s pasivním trávením dovolené. Turisté si kromě poznání chtějí odvézt i zážitky.

Zvýšený počet cyklistů, kteří budou projíždět jednotlivými body na trase, přispěje k efektivnějšímu využití základní a doprovodné turistické infrastruktury a k rozvoji služeb v místním cestovním ruchu.

Projekt naučné cyklotrasy je vyhotoven ve dvou variantách, z čehož obě začínají a končí ve stejném bodě, a to v Nových Hradech z důvodu snadné dostupnosti, možnosti zaparkování a zvýšené koncentrace turistů. Jsou navrženy dvě varianty, delší varianta okruhu, která uspokojí turisty upřednostňující delší cyklotrasy, a kratší varianta, pro ty, kteří chtějí též strávit čas na místech spojených s nabízenými aktivitami.

6.1.3 Návaznost projektu na cíle a vize státní a regionální politiky cestovního ruchu

Hlavním cílem politiky cestovního ruchu je zvyšovat konkurenceschopnost celého odvětví cestovního ruchu a přispívat k jeho ekonomickému významu a k vytváření nových pracovních míst. Dalšími důležitými cíli jsou uchování kulturního a přírodního dědictví. Na tento globální cíl jsou navázány dílčí strategické cíle a priority.

Projekt koresponduje s cíli a vizemi uvedenými v koncepci státní politiky cestovního ruchu pro Českou republiku na období 2014-2020, konkrétně s Prioritou č. 1: Zkvalitnění nabídky v cestovním ruchu. Státní koncepce podporuje vytváření atraktivní a jedinečné nabídky v destinacích, která je základem konkurenceschopnosti dané lokality.

Strategický koncept rozvoje ČR vidí potenciál ve využití moderních produktů cestovního ruchu vycházejících ze sociokulturních specifik regionů, jejich přírodního bohatství a historického, kulturního a technického dědictví jako přispění k rozvoji regionů, a to šetrnou cestou vůči přírodní a jiným zdrojům.

Dále projekt navazuje na cíle uvedené v programu rozvoje Jihočeského kraje na období 2014-2020, konkrétně Prioritou č. 5: Integrovaný rozvoj území. Hlavní cíl této priority je vyvážený rozvoj kraje, snižování regionálních disparit, využití místního potenciálu k posílení konkurenceschopnosti a územní rozvoj kraje se zřetelem na zlepšení životní kvality života a rozvoj cestovního ruchu. Na tento hlavní cíl priority navazují dílčí

cíle týkající se podpory cestovního ruchu v této podobě, (Program rozvoje Jihočeského kraje 2014-2020, 2012):

- Zkvalitnění turistické infrastruktury (cyklostezky, sportovní a kulturní zařízení, atd.) a služeb,
- diverzifikace a rozšíření nabídky služeb cestovního ruchu,
- podpora propagace cestovního ruchu, přírodních, historických, kulturních a technických atraktivit,
- tvorba turistických produktů,
- obnova památek, rozvoj lázeňství a wellness, rozvoj kongresové a incentivní turistiky.

Kvůli splnění podmínek pro čerpání finanční podpory ze Strukturálních fondů Evropské unie se cíle projektu shodují s hlavními cíli Prioritní osy 3: Rozvoj cestovního ruchu, oblast podpory 3.1: Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu – výstavba a rekonstrukce cyklostezek a cyklotras (Strukturální fondy).

V poslední řadě projekt navazuje na strategické cíle plánu rozvoje města Nové Hradky, který by mohl být potenciálním zadavatelem projektu, a to konkrétně na tyto cíle:

- Diverzifikovat infrastrukturu pro volný čas a rozvíjet nabídku volnočasových aktivit.
- Podporovat návštěvnický charakter města (jako brány do Novohradských hor) jako stěžejní předpoklad rozvoje místní zaměstnanosti a stabilizace nabídky služeb v oblasti obchodu i volného času.

6.1.4 Lokalizace projektu

Stát (NUTS 1): CZ Česká republika

Region (NUTS 2): CZ03 Jihozápad

Kraj (NUTS 3): CZ031 Jihočeský kraj

Okres (NUTS 4): CZ0311 České Budějovice

Obec (NUTS 5): CZ0311 544868 Nové Hrady

Projekt naučné cyklostezky je lokalizován v okrese České Budějovice, v obci Nové Hrady odkud vede a zasahuje do území obcí Horní Stropnice, Hojná Voda, Benešov n. Černou, Klení, Kondrač, Čížkrajice, Svatá trojice, Trhové Sviny, Dvorec, Třebeč, Lhotka, Olešnice, Petříkov, Jakule, Rychnov u Nových Hradů, Kamenná, Žumberk, Žár a končí opět v obci Nové Hrady.

6.1.5 Cílové skupiny

Cykloturistika je volnočasová aktivita, která oslovuje a je vhodná pro všechny skupiny obyvatel. V rámci jihočeského kraje, kam spadají též i Novohradské hory většina turistů přijíždí za poznáním, relaxací nebo aktivně strávit čas prostřednictvím turistiky a sportu. Typickými návštěvníky jihočeského kraje jsou nositelé těchto charakteristik:

- mladá česká rodina s dětmi – do 35 let, kempy, pensiony, dlouhodobý pobyt, koupání,
- aktivní dovolená na kole – skupiny přátel a rodiny, střední věk, cykloturistiky v přírodně atraktivních oblastech,
- lyžaři – sjezd i běh, především Jihočeši
- senior přijíždějící za relaxací – nad 45 let, dlouhodobý pobyt, vyžaduje doprovodné služby, lázně, Třeboň,
- holandský turisté – starší pár s autem, karavanem, vyhledávající kempy, Lipno,
- zahraniční návštěvníci ze vzdálených zemí – organizovaná skupina, Český Krumlov,

- přeshraniční návštěva – turisté z Německa a Rakouska, gastroturistika.

Segmentace zákazníků slouží k orientaci produktu či služby na správnou cílovou skupinu. Z analýzy dotazníkového šetření provedeném na návštěvnících území Novohradských hor vyplynuly následující informace. Volby jednotlivých atributů byly významně ovlivněny buď pohlavím respondentů, jejich věkovou kategorií, nebo u některých oběma proměnnými, můžeme tyto výsledky vztáhnout na celou populaci a segmentovat účastníky cestovního ruchu na tomto území. Tyto souvislosti jsou následně popsány pouze u atributů, které volilo nejvíce respondentů, a které nese výsledná navržená cyklostezka.

Délku nad 15 km volili nejčastěji respondenti ve věku 26-35 let, v odpovědích převažovali muži. Značení směrovými tabulemi nejčastěji volili též respondenti ve věku 26-35 let, zde převažovali ženy nad muži. Možnost absolvování trasy na jízdním kole byla nejčastěji zvolena lidmi ve věku 26-35 let, ženy odpovídali častěji než muži. Výběr trasování v podobě okružní trasy byl opět nejčastěji volen respondenty ve věku 26-35 let, opět zde v odpovědích převažují ženy a volba obsahového zaměření trasy nebyla staticky významně ovlivněna pohlavím ani věkem, takže není možné tento výsledek vztáhnout na celou populaci.

Vybranou oblast nejčastěji navštěvují účastníci cestovního ruchu ve věku 18-45 let, s tím že nejsilnější skupinou jsou turisté ve věku 26-35 let, tedy mladší a střední věková kategorie. Návštěvníci nejčastěji volili delší trasu a trasu určenou pro cyklisty. Navržená cyklostezka je zaměřena na turisty, kteří do této oblasti přijíždí aktivně trávit svůj čas s využitím jízdního kola. Nejsilnějším návštěvnickým segmentem, jak vyplynulo z terénního pozorování, jsou rodiny s dětmi, skupinky turistů, a nebo páry.

6.1.6 Trasa nové naučné stezky s rozmístěním informačních panelů

Popis trasy, delší varianta

Cyklostezka je řešena jako okružní trasa. Výchozím bodem naučné stezky je pod hradem, který se nachází na Nových Hradech. Odtud pokračuje přes náměstí ven z města směrem k obci Horní Stropnice po silnici II. třídy č. 154, tento úsek je dlouhý 5,6 km.

V obci Horní Stropnice trasa vede z návsi na severovýchod směrem ke koupališti po komunikaci III. třídy č. 15423, tímto směrem se dostáváme ven z obce a pokračujeme dalších 8,4 km poté odbočíme doprava na silnici č. 15416, která nás dovede do obce Hojná Voda, celkem je tento úsek dlouhý 9,4 km.

Odbočíme doleva a projíždíme obcí směrem ke kostelu, odtud se část úseku vrátíme zpět směrem ke vstupu na Kraví horu. Z tohoto bodu pokračujeme na jihozápad po silnici č. 15416, kde po 6,5 km odbočujeme doprava na silnici III. Třídy 1549, která nás dovede do Benešova nad Černou, kde po místní neznačené komunikaci projíždíme kolem koňského ranče a vrátíme se opět část trasy zpět do centra Benešova n. Černou. Tento úsek je dlouhý 15 km.

Odkud se dáme na západ po silnici II. třídy č. 154, kde se po zhruba 300 m napojíme na silnici III. Třídy č. 1545 po níž pokračujeme až do obce Čížkrajice. Tento úsek je dlouhý 9,5 km.

Po této stejné komunikaci se po 2,5 km dostáváme do obce Svatá Trojice, kde se odbočením doprava napojíme na místní neznačenou komunikaci vedoucí kolem kostela a poutního místa na Svaté Trojici, z tohoto bodu pokračujeme po zpevněném povrchu 1,5 km do Trhových Svinů. Poté se dáme doleva kolem řadových domů směrem k bývalému kravínu, odbočíme doleva a pokračujeme 1 km po nezpevněném povrchu na Buškův hamr. Tento úsek je dlouhý 4 km.

Odtud pokračujeme na severovýchod, kde odbočíme doprava na silnici č. 1567, která nás za 1,7 km dovede do Trhových Svinů, odbočíme doprava na silnici č. 156 a poté doleva směr náměstí, projedeme centrem Trhových Svinů, kde se dáme doprava na silnici č. 157, odkud pokračujeme do Dvorce. Tento úsek je dlouhý 6 km.

Ve Dvorci odbočíme doleva směrem na sever a pokračujeme po silnici III. Třídy č. 15430, po 2,5 km odbočíme doprava na silnici č. 15428. Dorazíme do obce Olešnice. Tento úsek je dlouhý 6,5 km.

Zde na návsi odbočíme doleva a jedeme 4,6 km po silnici III. Třídy č. 15431, která nás zavede do obce Petříkov.

Odkud pojedeme na jihovýchod po stejné komunikaci a na 1. odbočce se dáme doleva na neznačenou komunikaci a pokračujeme 4,5 km, u Jakulovského rybníku se dáme doprava na silnici č. 154, dostáváme se do obce Jakule.

Pokračujeme po stejné komunikaci, která nás po 5 km zavede do cílového bodu, ke klášteru na Nových Hradech.

Popis trasy, kratší varianta

Kratší varianta stezky je shodná s delší variantou až do bodu, kde se nacházíme v Benešově n. Černou, zde se rozcházejí a opět řešena jako okružní trasa.

Výchozím bodem naučné stezky je pod hradem, který se nachází na Nových Hradech. Odtud pokračuje přes náměstí ven z města směrem k obci Horní Stropnice po silnici II. třídy č. 154, tento úsek je dlouhý 5,6 km.

V obci Horní Stropnice trasa vede z návsi na severovýchod směrem ke koupališti po komunikaci III. třídy č. 15423, tímto směrem se dostáváme ven z obce a pokračujeme dalších 8,4 km, poté odbočíme doprava na silnici č. 15416, která nás dovede do obce Hojná Voda, celkem je tento úsek dlouhý 9,4 km.

Odbočíme doleva a projíždíme obcí směrem ke kostelu, odtud se část úseku vrátíme zpět směrem ke vstupu na Kraví horu. Z tohoto bodu pokračujeme na jihozápad po silnici č. 15416, kde po 6,5 km odbočujeme doprava na silnici III. Třídy 1549, která nás dovede do Benešova nad Černou, kde po místní neznačené komunikaci projíždíme kolem koňského ranče a vrátíme se opět část trasy zpět do centra Benešova n. Černou. Tento úsek je dlouhý 15 km.

Zde se dáme na západ, odbočíme doprava na silnici II. třídy č. 154 a pokračujeme přes Rychnov u Nových hradu, odkud pokračujeme doprava po silnici č. 1546, než dorazíme do obce Žumberk. Tento úsek je dlouhý 7,6 km.

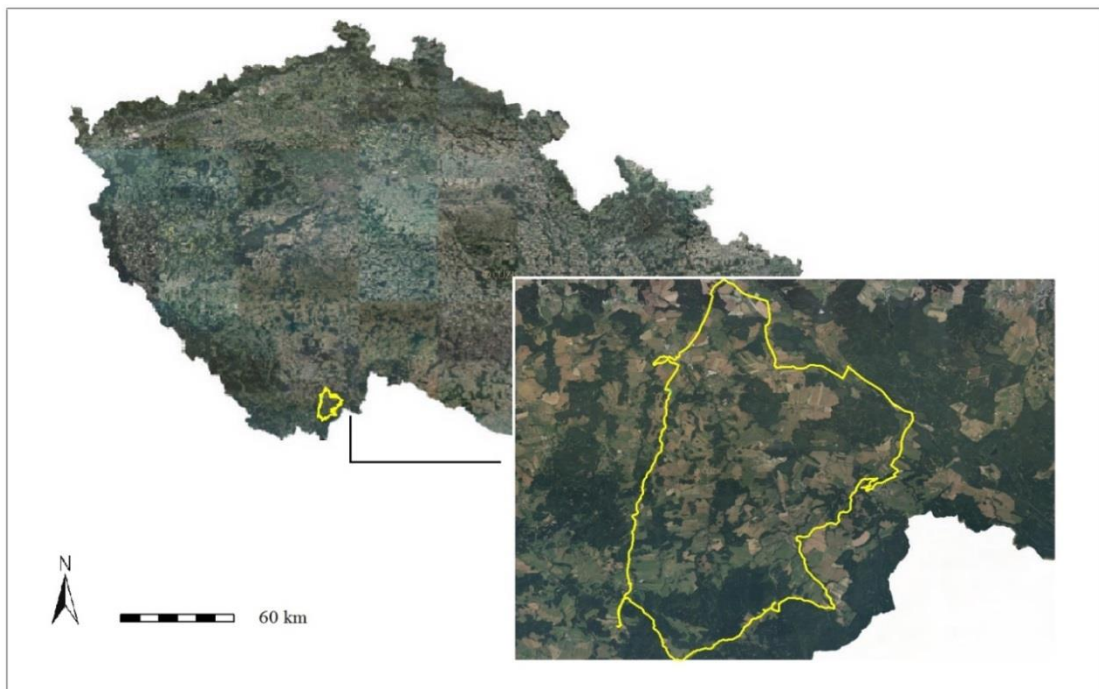
Zde se jedeme na sever po silnici č. 15613, poté se dáme doprava na silnici č. 156, než dorazíme do obce Žár. Tento úsek je dlouhý 3,2 km.

Z obce Žár pokračujeme po stejné komunikaci do cílového bodu, který je u Kláštera na Nových Hradech. Tento úsek je dlouhý 4,6 km.

Kartografické vyjádření trasy naučné cyklostezky v obou variantách

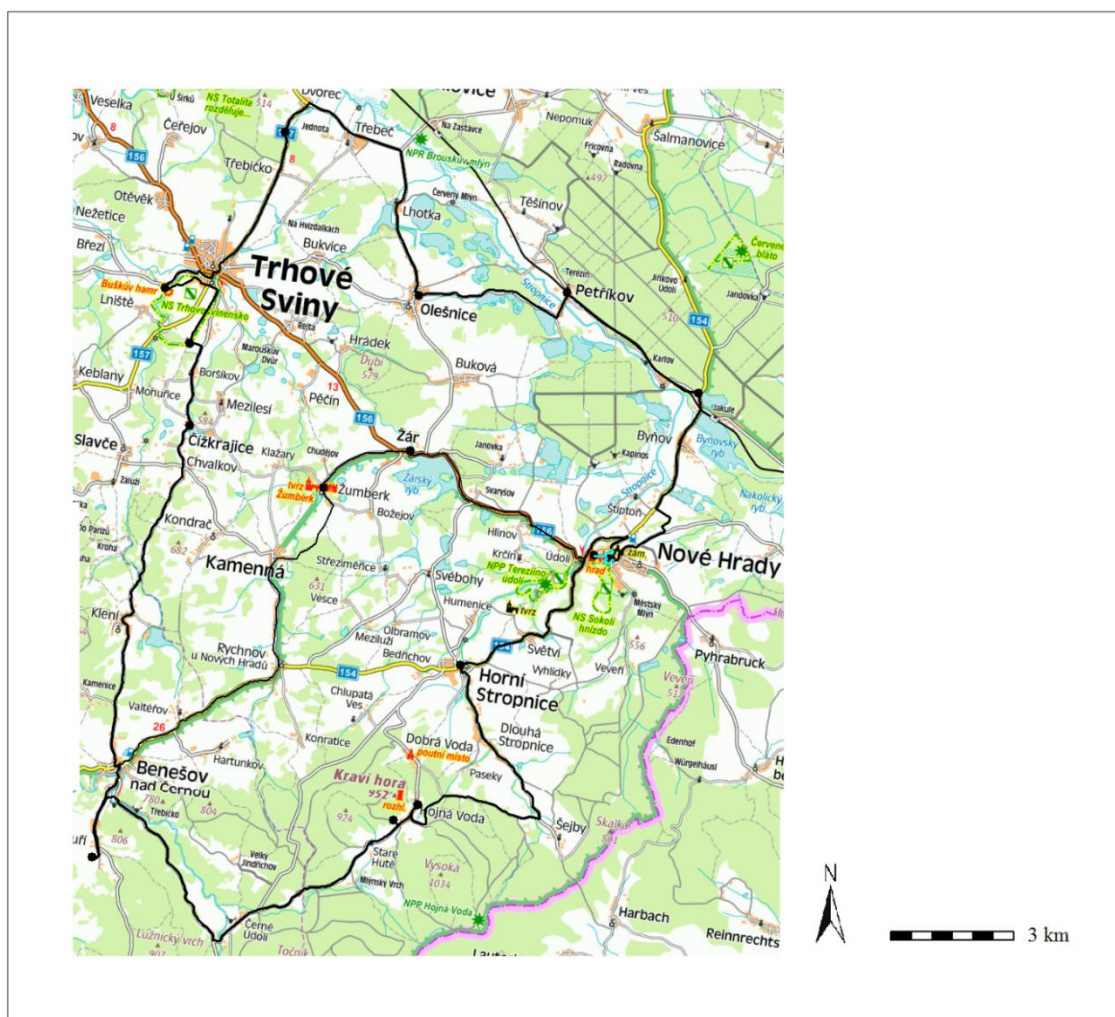
Na následujících mapách je vyobrazena trasa cyklostezky v obou variantách s body, jimiž prochází a s rozmístěním informačních panelů, které jsou rozmístěny podél trasy.

Obrázek č. 6.1.6.1 *Lokalizace projektu v rámci ČR*

Zdroj: Vlastní zpracování (JanMap – Ortofoto 0.5m).

Obrázek č. 6.1.6.2 Trasa naučné cyklostezky v obou variantách s průchozími body

Zdroj: Vlastní zpracování (JanMap – Automapy).

Obrázek č. 6.1.6.3 Trasa naučné cyklostezky v obou variantách s rozmístěním naučných panelů

Zdroj: Vlastní zpracování (JanMap – Ortofoto 0.5m).

Rozmístění a obsah informačních panelů

Informační tabule, které budou rozmístěny podél trasy v celkovém počtu 13 u delší varianty okruhu a v celkovém počtu 7 u kratší varianty okruhu, jsou zaměřeny všeobecně a historicky na konkrétní lokalitu na trase, některé z nich jsou rozšířeny o tipy a rady, co lze v dané místě podniknout, vidět a zažít.

Na informačních panelech bude pro lepší orientaci návštěvníků vyobrazen průběh trasy pomocí mapky s údaji o vzdálenosti mezi body na trase a vyznačením bodu, kde se návštěvník zrovna nachází. Informační panely jsou vzestupně číslovány směrem od počátečního bodu k cílovému bodu. Následující tabulka uvádí rozmístění, stručný obsah a číslování informačních tabulí obou variant cyklotrasy.

Tabulka 6.1.6.1 Informační panely

Číslo	Název zastávky	Umístění	Obsah
1	Nové Hrady - u hradu	Začátek cyklostezky, Nové Hrady, pod hradem	historie města, místní historická památka hrad Nové Hrady, funkce hradu v minulosti
2	Horní Stropnice	u koupaliště	historie obce, tip na volnočasovou aktivitu v areálu nově vybudovaného moderního koupaliště
3	Hojná Voda	u kostela	historie obce a zdejších léčivých pramenů, lázeňství
4	Rozhledna Kraví hora	moderní parkoviště (vybavené toaletou) nedaleko obce Hojná Voda	Kraví hora a stručný popis okolí, funkce rozhledny, tip na volnočasovou aktivitu - výšlap na horu k rozhledně
5	Benešov n. Černou - koňský ranč	vedle penzionu Babel	stručný popis okolí, téma věnované hypoturistice a zde vyskytujícímu se druhu koní Mangalarga Marchador (původ Brazílie)
6	Čížkrajice	u dochované historické brány do obce	historické údaje o jedné z nejstarších osad na jihu Čech, popis dochované brány a hradební zdi
6*	Tvrz Žumberk	u tvrze	historie obce a žumberského panství, historická památka - tvrz, muzeum - stálá expozice lidového malovaného nábytku
7	Svatá Trojice	u kostela Nejsvětější Trojice	historie daného místa, téma věnované místní impozantní historické památce - poutní kostel
7*	Žár	na návsi	historie obce, Žárský rybník - jeden z nejstarších českých rybníků
8	Buškův Hamr	u vstupu na hamr	téma věnované historické technické památce, jednomu z mála funkčních hamrů v ČR, historie hamernictví
9	Dvorec - park exotických zvířat	u vstupu do parku	vznik a fungování parku, příběhy místních zvířat, výskyt vzácných exotických zvířat v ČR
10	Olešnice	na návsi u kapličky	historie obce, místní historická památka tvrz, pomník padlých vojáků z r. 1920
11	Petřikov	na začátku vsi na u hráze	historie obce, historie rodu Buquoye - zakladele osady
12	Jakule	na hrázi Jakulovského rybníka	historie obce, popis krajiny, Jakulovský rybník a Byňovský rybník
13 (*8)	Nové Hrady - u kláštera	u vchodu do kláštera	historická památka klášter Božího milosrdenství, funkce klášterů v ČR v minulosti a dnes

Zdroj: *Vlastní zpracování.*

Pozn.: *Panely s označením čísla a znaku *, jsou panely na úseku zkracujícím trasu.*

6.1.7 Realizátoři projektu

Iniciátoři projektu mohou být různé subjekty. Jelikož se jedná o projekt, který slouží k podpoře rozvoje cestovního ruchu a jeho podstatou je bezplatné poskytování služby široké veřejnosti, jak příjíždějícím turistům, tak místním obyvatelům, investorem a realizátorem projektu může být právnická osoba, a to buď veřejnoprávní subjekt, jako organizace, která nebyla založena za účelem dosažení zisku nebo právnická osoba ovládaná veřejnoprávními právnickými osobami. Vhodným realizátorem projektu může být stát ve formě územní samosprávy (kraj a jeho organizační složka, obec a jeho organizační složka), svazek obcí, příspěvková organizace, komory, zájmová sdružení právnických osob, nestátní neziskové organizace, obecně prospěšné organizace nebo vzdělávací zařízení. Důležitým faktem z hlediska financování projektu je, že zmíněné složky mohou být též žadatelem o dotaci z evropských fondů.

Potencionálním nositelem navrhovaného projektu nové naučné cyklostezky by mohla být obec Nové Hrady, která spadá pod rozšířenou působnost města Trhové Sviny. Jedná se o právnickou osobu, která v právních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese odpovědnost, která z daných vztahů vyplývá.

Vedlejším partnerem projektu by se jevila jako vhodná organizace ZO ČSOP Nové Hrady, Český svaz ochránců přírody založen obcí Nové Hrady a s působností ve správním území obce. Organizace se věnuje péči o krajinu a památky, ochraně životního prostředí a environmentální výchově. V rámci své činnosti organizace by mohla zajišťovat společně s organizací technické podpory města Nové Hrady údržbu a provoz cyklostezky. Dále by se mohla spolupodílet na návrhu a schválení informačních panelů a propagaci naučné stezky. Dalším partnerem projektu by se mohlo stát občanské sdružení Klub českých turistů, který by se mohl spolupodílet na vyznačení trasy turistickými značkami. Značení tras a jejich pravidelná údržba patří k jedné z nejdůležitějších aktivit členů KČT. Ti se již od roku 1889 věnují značení pěších tras a od roku 1997 také značení pro lyžaře a cyklisty.

Dalšími případnými účastníky na realizaci, provozu a údržby naučné cyklostezky mohou být města a obce, v jejichž katastrálním území se navrhovaná naučná cyklistická trasa nachází. V rámci projektu se mohou podílet na financování provozní etapy projektu a jeho propagaci.

6.1.8 Popis aktivit v jednotlivých fázích projektu

Následující přehled znázorňuje sled činností ve třech fázích projektu, do kterých je projekt systematicky rozčleněn. Většina aktivit uvedených v první fázi, tedy ve fázi předinvestiční je již řešena v rozsahu této diplomové práce.

Tabulka č. 6.1.8.1 Přehled aktivit v jednotlivých fázích projektu

Fáze	Aktivita
P ř e i n v e s t i č n í	<ul style="list-style-type: none"> • Určení hlavního cíle a účelu projektu • Určení přínosů projektu • Zdůvodnění realizace projektu • Zpracování studie proveditelnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Analýza trhu a odhad poptávky • Sestavení rozpočtu projektu • Segmentace cílových skupin • Identifikace nositele projektu • Analýza variant financování • Zhodnocení stavu lokality pro potřeby přípravy projektu • Zhodnocení jednotlivých alternativ • technického řešení trasy • Sestavení harmonogramu prací • Příprava projektové dokumentace • Zpracování žádosti o dotaci a její podání • Vypracování podkladů pro výběrové řízení • Realizace výběrového řízení dodavatelů
I n v e s t i č n í	<ul style="list-style-type: none"> • Podání žádosti o povolení zahájení stavebních prací • Zahájení stavebních prací - terénní úpravy pro umístění panelů, směrových tabulí a mobiliáře • Návrh obsahu a grafické zpracování inf. Panelů a propagačních materiálů • Tisk obsahu inf. panelů a propagačních materiálů • Výroba a instalace informačních panelů • Výroba a instalace mobiliáře (odpočívadla, kolostavy, odpodkové koše, směrové tabule na hl. křižovatkách) • Vyznačení trasy turistickými značkami • Zpracování závěrečné zprávy hodnotící průběh projektu
P r o v o z n í	<ul style="list-style-type: none"> • Otevření naučné cyklostezky • Podání žádosti o proplacení dotace • Údržba trasy a okolí, údržba povrchu komunikací, mobiliáře a značení trasy

Zdroj: Vlastní zpracování.

6.2 Analýza trhu a odhad poptávky

V současnosti roste poptávka po cykloturistice jako po jedné z dynamicky se rozvíjejících forem volnočasových aktivit. Tato volnočasová činnost se nestává oblíbenou pouze v České republice, ale též v zahraničí. Cykloturistika napomáhá k trvalé udržitelnému provozování cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska je minimálně nákladná, z ekologického hlediska patří k jednomu z nejšetrnějších druhů dopravy a usnadňuje návštěvníkům dostupnost turistických cílů. Cykloturistika uspokojuje poptávku po aktivním způsobu trávení volného času, a zároveň podporuje zdravý životní styl. Cyklistů je u nás téměř pět milionů, z nich je těch aktivních rekreačních přes jeden milion, a představují tak důležitý segment domácího cestovního ruchu. Česká republika tak tvoří významný trh v rámci této oblasti i v Evropě.

Podle projektu ministerstva dopravy „Česko jede“ shledávají turisté jižní Čechy jako atraktivní oblast pro cykloturistiku, což bylo po „velmi atraktivní“ druhé nejlepší hodnocení. Výsledky tohoto projektu, jehož zadavatelem byla Agentura CzechTourism a zpracovatelem tým projektu Česko jede, byly zveřejněny v r. 2011 a byl zaměřen na zjištění chování a potřeb cyklistů a in-line bruslařů v Česku. Byly zjištěny následující fakta, celkem od 3237 dotázaných.

Češi na kole jezdí často ve skupinách s rodinou nebo přáteli a rádi přitom poznávají zajímavá místa. Aktivní cykloturisté by přitom chtěli jezdit ve stejné míře jak po málo frekventovaných komunikacích (44 %), tak po cestách mimo ně (48 %). Cykloturisté požadují více informačních tabulí a kvalitní značení v terénu. To znamená, že dotační programy by se měly více zaměřovat na doplňkovou infrastrukturu tras v a také působit na všechny zodpovědně subjekty, aby pravidelně udržovaly cyklistické značení. Cykloturisté jezdí nejčastěji na půldenní či celodenní výlety v regionech blízkých jejich bydlišti. Obecně mezi tři nejvyhledávanější regiony, jak cykloturistů patří Šumava. Pro cykloturistické výlety jsou dále přitažlivé jižní Čechy a jižní Morava.

Velká pozornost byla ve výzkumu věnována doplňkovým službám, tedy ubytování, stravování, zájmu o organizované akce, cyklobalíčky a další návazné služby pro cyklisty a in-line bruslaře. Při výběru ubytování jasně převažuje pension (49 %) před tábořištěm či kempem (28 %) a chatou či ubytovnou (26 %). Téměř čtyři z pěti cyklistů (78 %) sledují, zda vybrané ubytovací zařízení poskytuje služby pro cyklisty (např.

úschovu kol či možnost jejich umytí). Certifikace zařízení (např. Cyklisté vítáni) je důležitá pro polovinu dotázaných cyklistů (52 %).

Z marketingového výzkumu uskutečněného v rámci této diplomové práce v měsících červnu až září 2013, jehož cílem bylo zjistit postoj návštěvníků vzhledem k atributům naučných stezek pak vyplynulo, že většina návštěvníků by chtělo naučnou stezku delší než 15 km, absolvovat na kole. Ve vybraném území jsou cyklistům dostupné značené cyklotrasy, nejsou však naučné a naopak, naučné stezky jsou zde primárně určeny pro pěší turistiku. Aktuální poptávka ze strany návštěvníků není zcela uspokojena.

Z výsledků obou průzkumů můžeme zřetelně vyvodit rostoucí zájem o cyklotrasy z důvodu velké a stálé rostoucí oblíbenosti volnočasové aktivity v podobě cykloturistiky. Na základě těchto informací lze odhadnout rostoucí poptávku po všech službách související s cykloturistikou, od budování nových tras, až po jejich údržbu a následnou propagaci.

6.3 Přínosy navrhovaného projektu

Naučná cyklostezky díky své vhodné poloze nabízí návštěvníkům snadnou dostupnost turisticky nejatraktivnějších míst v Novohradských horách, a to šetrným způsobem pomocí mobility na kole mezi jednotlivými body.

Naučná stezka slouží též k propagaci dané lokality, nejen že návštěvníky osobně seznámí s místní krajinou, historickými fakty a památkami, ale také s různými volnočasovými aktivitami, kterými se návštěvník může na tomto území zabavit a odvést si tak příjemné zážitky z kvalitně stráveného času. Naučná stezka přivádí návštěvníky na vybraných zastaveních přímo k těmto atraktivitám, čímž napomáhá k efektivnějšímu využití turistické vybavenosti a ke zvýšení příjmů z oblasti cestovního ruchu v této oblasti.

Jelikož tato služba je poskytována bezplatně, je její výhodou dostupnost pro všechny.

Mezi socioekonomické přínosy pro oblast patří zejména:

- Zvýšená návštěvnost regionu,
- začlenění aktuálně méně známých atraktivit do produktů cestovního ruchu,
- propagace, zvýšení atraktivity a povědomí o území,

- ekonomický přínos pro oblast – zvýšení příjmů v oblasti cestovního ruchu,
- nová pracovní místa – s rostoucí návštěvností je možné zřízení nových ubytovacích a stravovacích zařízení v blízkosti cyklotrasy,
- vzdělávací význam - zvýšení povědomí o regionu, o zdejší přírodě a historii,
- rozvoj a podpora volnočasových aktivit,
- prodloužení doby pobytu návštěvníků a podpora zvýšení jejich výdajů v destinaci,
- přispění k rozšíření udržitelných typů návštěvnosti regionu.

6.4 Technické řešení projektu

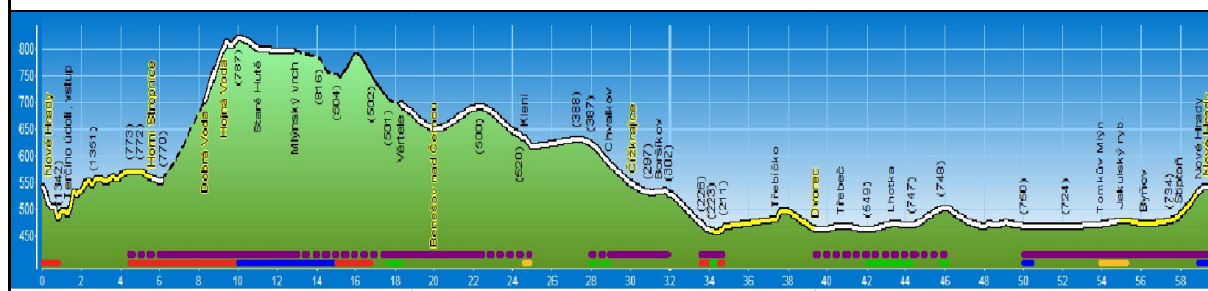
6.4.1 Technické parametry naučné stezky

Následující dvě tabulky jsou věnovány technickým parametrům naučné cyklotrasy v obou variantách a jejich výškovým profilům doplněné o grafické vyobrazení.

Tabulka č. 6.5.1.1 Technické parametry a výškový profil, delší varianta trasy

Parametry	Naučná cyklistická trasa - delší varianta
Délka	65,5 km
Počáteční bod	Nové Hrady, pod hradem
Koncový bod	Nové Hrady, u Kláštera
Tematické zaměření	všeobecné, historie
Čas potřebný k absolvování cyklostezky	7 - 8 hod
Typy komunikací	lesní/polní cesta 4,9 km (7,4 %)
	silnice typu III. Třídy 37,88 km (57,9 %)
	silnice typu II. třídy 22,72 km (34,7 %)
Převýšení trasy	364 m
Stoupání v úsecích	29,09 km (44,4 %)
Klesání v úsecích	36,41 km (55,6 %)
Max nadmořská výška	819 m n. m. Hojná Voda
Min nadmořská výška	455 m n. m. Trhové Sviny
Max sklon do kopce	15,10%
Max sklon z kopce	10,30%

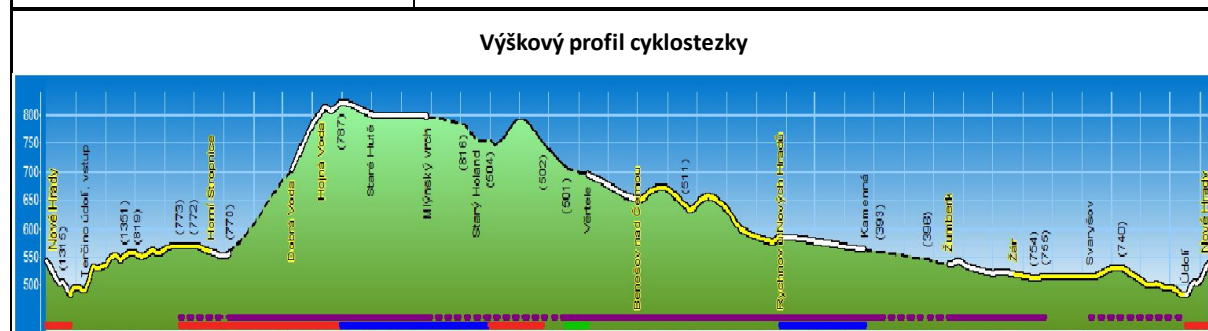
Výškový profil cyklostezky

Zdroj: Vlastní zpracování, dle Cyklotrasy 2.34.

Tabulka č. 6.5.1.2 *Technické parametry a výškový profil, kratší varianta trasy*

Parametry	Naučná cyklistická trasa - delší varianta
Délka	45,4 km
Počáteční bod	Nové Hrady, pod hradem
Koncový bod	Nové Hrady, u Kláštera
Tematické zaměření	všeobecné, historie
Čas potřebný k absolvování cyklostezky	4 - 5 hod
Typy komunikací	lesní/polní cesta 7,7 (20 %)
	silnice typu III. Třídy 13,35 km (34 %)
	silnice typu II. třídy 18,2 km (46 %)
Převýšení trasy	337 m
Stoupání v úsecích	12,18 km (31 %)
Klesání v úsecích	25,91 km (69 %)
Max nadmořská výška	819 m n. m. Hojná Voda
Min nadmořská výška	482 m n. m. Údolí u Nových Hradů
Max sklon do kopce	15,10%
Max sklon z kopce	10,30%

Zdroj: *Vlastní zpracování, dle Cyklotrasy 2.34.*

6.4.2 Technické vybavení trasy

Protože značení tras na tomto území dosud zajišťoval KČT, bude i trasa nové cyklotrasy vyznačena touto organizací z důvodu zachování jednotnosti a navázání na místní síť tras. Jak již bylo zmíněno, Klub českých turistů by mohl být jedním z partnerů projektu a zajistit značení dle platných norem. Město Nové hrady by pak jako hlavní potencionální realizátor projektu uzavřel s KČT smlouvu ve smyslu Doporučených zásad pro zřizování, značení a údržbu naučných stezek a pro zřizování bodových informačních panelů (Klub českých turistů, 2001), kde by byly Nové Hrady určeny jako subjekt odpovědný za realizaci naučné cyklostezky a její vybavení mobiliářem s vyhovujícími parametry. KČT má pak za povinnost provést vyznačení trasy v terénu a zanést naučnou cyklotrasu do map jimi vydávaných a do map, na jejichž vydávání spolupracují.

Trasa je po celé její délce obou variant cyklostezky vybavena celkem 15 informačními panely, které budou na vybraných místech doplněny mobiliářem. Na hlavních křižovatkách trasy je značení turistickými značkami doplněno o směrové tabule.

Mobiliář bude umístěn celkem na 11 zastaveních. Technické vybavení na těchto místech je vyhotoveno ze dřevěného materiálu a do povrchu je zabudováno pomocí upevnění zalitím do betonů. Povrchová úprava dřevěných konstrukcí musí být dostatečně uzpůsobená venkovním podmínkám se zvýšenou odolností proti klimatickým vlivům.

Informační panely

Hlavním materiálem pro zhotovení informačních panelů je dřevo, které nejlépe doplňuje okolí stezky a nepůsobí zde jako rušivý prvek. Dřevěné sloupky panelu budou nainstalovány vsazením do betonových prvků, aby byly připevněny k povrchu. Informační panely budou vyrobeny z tuhého kompozitního materiálu sendvičové konstrukce se dvěma hliníkovými deskami, které jsou tepelně vázané na centrální desku z polyethylenu. Desky budou vysoké tuhosti a rovnosti, odolné proti korozi, UV záření a odolné proti nárazu. Rozměry panelu – výška 2 m a šířka 1,5 m.

Odpočívadla – lavice, stoly, odpadkové koše

Odpočívadla budou zhotoveny v zastřešené variantě, tak bude rozsah jejich využití rozšířen na též na využití v případě neočekávaného nepříznivého počasí.

Konstrukce odpočívadel skládající se z lavic a stolu bude primárně zhotovena opět z dřevěného masivního materiálu, která bude ukotvena do betonu. Konstrukce bude opatřena ochranným nátěrem, který je odolný vůči venkovním a klimatickým podmínkám. Rozměry stolu – délka 1,4 m, šířka 0,8 m, výška 0,7 m, rozměry lavic – délka 1,4 m, šířka sedací plochy 0,3 m, výška 0,4 m. Celková kapacita posezení je 8 osob.

Odpadkové koše mají tvar kruhu, jedná se o venkovní betonový odpadkový koš se dřevěným obložením, který je po celém obvodu. Koš bude obsahovat pozinkovanou vložku pro snazší manipulaci s odpadem. Dno odpadkového koše má otvor, aby nezadržoval vodu, přes tento otvor bude též ukotven. Bude opatřen nátěrem proti plísním a vodě. Rozměry odpadkového koše jsou 80x40cm.

Stojany na kola

Délka stojanu na kola je 2 m s celkovou kapacitou pro 8 jízdních kol. Je vyroben ze speciálního masivu – z kulatiny o průměru 30-40 cm. Stojan na jízdní kola bude pomocí ocelových klínů ukotven do povrchu. I tento prvek mobiliáře bude opatřen ochranným nátěrem.

Tabulka č. 6.5.2.1 Rozmístění mobiliáře podél trasy naučné cyklostezky

Číslo	Název zastávky	Mobiliář
1	Nové Hrady - u hradu	stůl (1x), lavice (2s), odpadkový koš (1x), stojan na kola (1x)
2	Horní Stropnice	stojan na kola (1x)
3	Hojná Voda	-
4	Rozhledna Kraví hora	stůl (1x), zastřešené odpočívadlo (1x), lavice (2s), odpadkový koš (1x), stojan na kola (1x)
5	Benešov n. Černou - koňský ranč	stůl (1x), lavice (2s), odpadkový koš (1x), stojan na kola (1x)
6	Čížkrajice	-
6*	Tvrz Žumberk	stůl (1x), zastřešené odpočívadlo (1x), lavice (2s), odpadkový koš (1x), stojan na kola (1x)
7	Svatá Trojice	stůl (1x), zastřešené odpočívadlo (1x), lavice (2s), odpadkový koš (1x), stojan na kola (1x)
7*	Žár	-
8	Buškův Hamr	stojan na kola (1x)
9	Dvorec - park exotických zvířat	stojan na kola (1x), odpadkový koš (1x)
10	Olešnice	stůl (1x), lavice (2s), odpadkový koš (1x), stojan na kola (1x)
11	Petřikov	-
12	Jakule	stůl (1x), zastřešené odpočívadlo (1x), lavice (2s), odpadkový koš (1x), stojan na kola (1x)
13 (*8)	Nové Hrady - u kláštera	-

Zdroj: Vlastní zpracování.

6.5 Finanční plán a analýza projektu

6.5.1 Náklady projektu

Jednotlivé náklady, které jsou s projektem spojeny v jednotlivých fázích, zobrazuje následující tabulka. Celkové investiční náklady představují souhrn veškerých nákladů od projektové dokumentace, po terénní úpravy až po vybavení naučné stezky. Při stanovení nákladů se vychází z aktuálních cen pro rok 2014 za jednotlivé služby, materiál a zboží potřebných k realizaci projektu. Ceny jsou uvedeny bez DPH.

Tabulka č. 6.6.1 Rozpočet projektu naučné cyklotrasy

Položka	Měrná jednotka	Cena za měrnou jednotku	Množství	Celkem v Kč
Předinvestiční fáze				
zpracování projektové dokumentace	ks	12.000	1	12.000
* dotační poradenství	ks	27.500	1	12.000
Investiční fáze				
Úpravy terénu				
odstranění křovin z krajnic	m ²	28,6	5091	145 603
odklizení překážek z cest	m ²	10,2	5091	51 928
Zpevnění povrchu	m ²	52,4	1423	74 565
Výroba a instalace informačních tabulí				
grafické a obsahové zpracování	ks	6584	15	98 760
tisk materiálů	ks	1550	15	23 250
výroba panelů	ks	3980	15	59 700
dřevěná konstrukce	ks	5360	15	80 400
patky	ks	930	65	60 450
instalace	ks	850	15	12 750
Výroba a instalace mobiliáře				
zastřešení	ks	8530	4	34 120
stůl	ks	6800	7	47 600
lavice	ks	4530	14	63 420
odkakový koš	ks	4635	8	37 080
stojan na kola	ks	2640	10	26 400
Výroba a instalace značení				
výroba směrových tabulí	ks	410	50	20 500
výroba návěstí před křižovatkou	ks	450	30	13 500
Zhotovení značení Klubem českých turistů	ks	5000	1	5 000
Propagační materiály - tištěný průvodce				
zpracování obsahu a grafiky	ks	5000	1	5 000
tisk progačních materiálů	ks	1,9	20000	38 000
Náklady projektu celkem				898 026

Zdroj: Vlastní zpracování.

*zahrnuje poradenství, konzultace při čerpání a administrace dotačních finančních prostředků, vedení projektového účetnictví, tvorbu průběžných zpráv.

6.5.2 Výnosy projektu

Primárním cílem toho projektu jak již z jeho podstaty vyplývá, není generovat zisk. Jelikož používání naučné cyklostezky není zpoplatněno, jedná se o veřejnou službu poskytovanou místním obyvatelům a návštěvníkům regionu, nelze vyčíslit konkrétní hodnoty finančního výnosu. I když návrh projektu není realizován za účelem zisku, předpokládají se příznivé ekonomické výsledky v podobě nepřímých finančních příjmů, které mohou díky zvýšené návštěvnosti vznikat především v sektoru ubytovacích a stravovacích služeb.

6.5.3 Možnosti financování projektu

Pro realizaci tohoto projektu se jeví jako nejvhodnější řešení získání dotace z finančních prostředků ze Strukturálních fondů Evropské unie, které jsou běžně přerozdělovány v oblasti podpory rozvoje cestovního ruchu. Město Nové Hrady, které by mohlo být realizátorem projektu, nevyčleňuje velké částky v oblasti cestovního ruchu, například za rok 2012 investice činily 42.860,-- Kč. Je tedy otázkou, zda by bylo město schopno částku 898.026 Kč pokrýt ze svých zdrojů, nebo zda by bylo potřeba zvolit variantu žádosti o investiční úvěr, jelikož nárok na dotaci je splatný až po realizaci samotného projektu, proto po dobu realizace žadatel nese náklady projektu na vlastní účet.

Návrh projekt má charakter samostatně realizovatelného, malého investičního projektu, který se konkrétně zaměřuje na značení a vybavení turistických stezek (pěší, cyklistické, lyžařské, hippostezky), jejich zřízení, rekonstrukce, označení turistickými značkami a vybavení drobným mobiliářem – odpočívadla, informační tabule aj.

Projekt svou lokalizací spadá dle označení normalizované klasifikace územních celků v České republice pro potřeby Eurostatu do regionu s označením NUTS II – Jihozápad. Pro čerpání dotací z fondů Evropské unie na projekty spadající do tohoto území slouží regionální operační program (ROP Jihozápad) regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad, který je jeden ze sedmi regionálních operačních programů v ČR. Program podporuje projekty v oblastech dopravy, školství, zdravotnictví, sociálních služeb a

cestovního ruchu v Jihočeském a Plzeňském kraji. ROP Jihozápad nabídl v období 2007–2013 subjektům jak veřejného tak soukromého sektoru 633,653 milionů eur. V současné době je připravováno programové období 2014-2020, pro které není ještě stanovena konečná podoba finanční alokace pro celou ČR (regionální a tematické operační programy). Indikativně se bude o cca 20,5 mld. eur. V současné době není známa výše finanční alokace pro ROP Jihozápad.

ROP Jihozápad obsahuje 4 prioritní osy rozdělující operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být podpořeny.

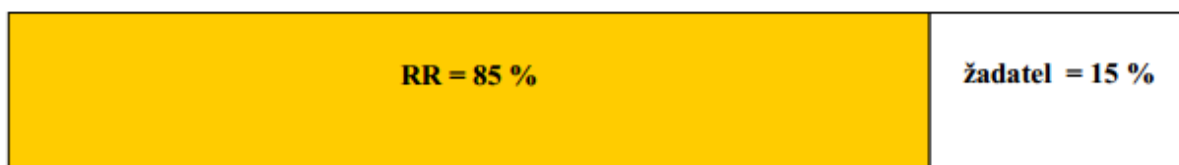
V rámci rozdělování finančních prostředků pro ROP Jihozápad do těchto oblastí podpory je sestavován plán výzev k předkládání žádostí regionální radou pro jednotlivé období. Na jednotlivé výzvy žadatelé reagují podáním svého projektu, který tematicky koresponduje s účelem dané výzvy. Jelikož programové období 2014-2020, do kterého projekt časově spadá, je zatím v přípravné fázi, nejsou všechny výzvy pro toto období zcela konkretizovány a jsou upřesňována v průběhu roku.

Pro tuto chvíli se jeví jako nejvhodnější možnost získání finanční podpory výzva č. 34, která je zacílena na oblast podpory 3.1 – Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu. Tato výzva doposud nebyla dále rozpracována, její detailnější specifikace je očekávána v polovině roku 2014.

Poslední, již uzavřená výzva, která byla věnována této oblasti podpory (3.1), byla výzva č. 29. Pro tuto výzvu bylo alokováno na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu celkem 194 mil. Kč a žadatelem mohli být kraje a obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zakládané nebo zřizované kraji a obcemi, nestátní neziskové organizace, malé a střední podniky a zájmová sdružení právnických osob.

Projekty nezakládající veřejnou podporu, jako jsou projekty krajů a obcí, projekty organizací zřizovaných kraji a obcemi, projekty dobrovolných svazků obcí a veřejnoprávních NNO, mají následující procentuální strukturu financování dle obr. č. 6.7.3.1. To znamená, že projekt nové naučné cyklostezky by byl financován z 85% (763.322,-- Kč) z fondů Evropské Unie a z 15% (134.703,-- Kč) z rozpočtu žadatele.

Obrázek č. 6.6.3.1 Schéma spoluúčasti na financování projektů

Zdroj: Vlastní zpracování.

6.6 Harmonogram projektu

Následující schéma znázorňuje harmonogram projektu, tedy dobu realizace jednotlivých aktivit projektu v jeho fázích - předinvestiční, investiční a realizační. Harmonogram zohledňuje a bere v potaz časovou rezervu u jednotlivých aktivit.

Tabulka č. 6.8.1 Harmonogram projektu

Fáze projektu	1. rok v měsících					2 rok v měsících									
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Předinvestiční fáze															
Příprava projektové dokumentace															
Zpracování žádosti o dotaci a podání žádost															
Zpracování podkladů pro výběrové řízení															
Uskutečnění výběrového řízení dodavatelů															
Investiční fáze															
Navržení obsahu informačních panelů a propagačních materiálů (průvodce atd.)															
Grafické zpracování obsahu															
Tisk obsahu informačních panelů a propagačních materiálů															
Získání povolení ke stavebním úpravám															
Stavební práce - úpravy terénu															
Výroba, dodání a instalace mobiliáře															
Výroba, dodání a instalace informačních panelů															
Vyznačení naučné cyklostezky turistickými značkami po celé její délce															
Vyhotovení závěrečné zprávy a vyhodnocení projektu															
Provozní fáze															
Otevření naučné cyklostezky															
Zaslání žádosti o vydání dotace															
Údržba trasy a okolí - povrch komunikací, vybavení a značení, úpravy porostů															

Zdroj: Vlastní zpracování.

6.7 Formulář žádosti projektu

Projektová žádost má pevně stanovenou formální strukturu, předkládá se na vyplněném standardizovaném formuláři. Na dobře zpracované žádosti závisí rozhodnutí o udělení finančních prostředků pro realizaci projektu, proto je třeba věnovat této problematice příslušnou pozornost.

Základní kroky spojené s podáním žádosti o dotaci z fondů EU jsou následující:

- Vytvoření podrobného projektového záměru,
- nalezení příslušného operačního programu a v něm konkrétní oblasti podpory,
- zpracování žádosti o dotaci (v této fázi je vhodné využívat pořádané semináře či konzultace a dokumentaci zveřejněnou příslušným operačním programem – uživatelská příručka Benefit7 obsahuje pokyny pro vyplnění formuláře žádosti o podporu z ROP Jihozápad,
- souběžně se zpracováním žádosti je nezbytné sledovat datum otevření výzvy k podání žádosti,
- před podáním žádosti o dotaci je nezbytné žádost pečlivě zkontrolovat, a to nejen její logickou provázanost, ale také formální náležitosti vč. všech příloh,
- hodnocení a výběr žádostí dle předem stanovených a zveřejněných kritérií,
- realizace projektu, která se musí řídit všemi platnými postupy, neboť projekt je hrazen z veřejných zdrojů,
- po ukončení fyzické realizace projektu (nebo jednotlivých etap projektu) předkládá příjemce dotace žádost o platbu a monitorovací zprávu,
- následující tři až pět let po obdržení dotace (závisí na podmínkách programu) je příjemce povinen udržovat výsledky projektu a pravidelně o nich informovat poskytovatele dotace prostřednictvím monitorovacích zpráv. V případě porušení této podmínky se žadatel zavazuje vrátit část či celou dotaci.

6.8 Závěrečné hodnocení projektu

Smyslem projektu jako nově vytvořeného produktu vyplňující mezeru v infrastruktuře cestovního ruchu je zvýšení využití turistického potenciálu Novohradských hor.

Cílové skupiny, na které se projekt primárně zaměřuje, jsou mladší a střední věkové kategorie návštěvníků i stálých obyvatel, rodiny s dětmi, skupinky přátel, turisté s představou trávit dovolenou aktivním a rekreačním sportovním vyžitím, obdivovatelé přírody se zájmem o poznávání místní krajiny a relaxaci ve zdravém a nedotčeném prostředí, které doposud nebylo zatíženo masovým turismem.

Projekt neslouží v první řadě ke generování zisku, ale především jako veřejná bezplatná, každému přístupná služba, která má vylepšit jak úroveň cestovního ruchu, tak podmínky pro volnočasové vyžití místních obyvatel. V druhé řadě jsou ovšem očekávány nepřímé příjmy plynoucí ze zvýšené ekonomické aktivity vyvolané nárůstem počtu turistů a prodloužením jejich pobytu na daném území.

Projekt zhodnocuje lokalizační předpoklady území, propojuje jeho přírodní a kulturní atraktivitu a je navržen tak, aby byl odpovídal nejnovějším trendům cestovního ruchu a nabízel návštěvníkům propojení poznání mikroregionu, sportování v podobě oblíbené cykloturistiky, aktivního odpočinku a zábavy.

7. Závěr

Cílem diplomové práce bylo vypracování optimalizačního projektu v oblasti naučných stezek na území Novohradských hor, a to na základě porovnání analýzy nabídky naučných stezek ve sledovaném území a analýzy preferencí návštěvníků ve vztahu k naučným stezkám, a to za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu.

V dnešní době přibývá stále více účastníků cestovního ruchu, kteří se zaměřují na vyhledávání možnosti aktivního strávení svého volného času ve spojení s pobytem v přírodě. Cykloturistikou je trendem, který má rostoucí význam pro oblast cestovního ruchu. Cykloturismus je zdravý, ekologický, nenáročný a zábavný, proto není divu, že v Česku je cykloturistika nejvíce aktivně provozovaným sportem. Jedním z důvodů pro rozvoj cykloturistiky je též rostoucí poptávka po šetrných produktech cestovního ruchu, vyznávání zdravého životního stylu a aktivního odpočinku. Lokalita Novohradsko má všechny předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, jelikož je zde vysoká koncentrace přírodních a kulturních atraktivit nacházejících se v téměř nedotknuté přírodě, která nabízí návštěvníkům nevšední prostředí české krajiny.

Jednoznačným trendem v cestovním ruchu je v dnešní době orientace na poptávku, tzn. na přání a potřeby klientů. Z tohoto trendu se vycházelo při identifikaci příležitosti využitelných při návrhu projektu, který by optimalizoval nabídku naučných stezek, a to prostřednictvím použití dotazníkového průzkumu, kde se sledovaly preference návštěvníků jednotlivých atributů naučných stezek. Při porovnání zpracovaných informací z dotazníkového šetření se stávající nabídkou a podobou naučných stezek ve sledované oblasti, vyplynuly určité rozpory. Celkem byly analyzovány šetřením v terénu atributy u 7 naučných stezek ve sledovaném území. Tyto naučné stezky se svým terénem a povrchem zaměřují pouze na pěší turistiku s velmi omezenou možností využití cykloturistiky k jejich absolvování. Tematicky zaměřené jsou převážně na okolní krajinu s podrobnějšími informacemi o flóře a fauně a na historii daných míst. Trasování většiny naučných stezek je řešeno okruhem, kde nejkratší okruh nese délku necelé 3 km a nejdelší nabízená varianta v současné době dosahuje délky necelých 8 km. Při značení těchto tras je využíváno turistických značek a směrových tabulí.

Atributy současné podoby naučných stezek zjištěné v terénu se neshodují s preferovanými atributy návštěvníku především v následujících aspektech – délka a

možnost absolvování. Účastníci cestovního ruchu na tomto území dávají přednost trasám delším a s možností absolvování na jízdním kole.

Na základě tohoto srovnání a zjištěné skutečnosti, že na území existuje velmi dobrá síť komunikací propojující atraktivní střediska, která bohužel v současné době není dostatečně značena a technicky vybavena, byla vyvozena příležitost pro rozšíření služeb cestovního ruchu v podobě návrhu nové naučné cyklostezky.

Projekt je navržen způsobem odpovídajícím poptávce. Smyslem návrhu nové naučné cyklostezky je rozšíření nabídky dle přání návštěvníků a zvýšení kvality služeb cestovního ruchu v zájmovém území. Záměrem naučné cyklistické trasy je propojit významné přírodní a historické atraktivity nacházející se na území s turisticky atraktivními místy, které je možné při absolvování trasy navštívit a rozšířit si tak výlet na kole o další volnočasové aktivity, které jsou v Novohradských horách nabízeny.

Projekt představuje vybudování naučné cyklistické trasy ve dvou variantách, kdy obě varianty mají charakter okružní trasy. Kratší varianta okruhu je dlouhá 45,4 km, pro náročnější a vytrvalejší cyklisty se pak nabízí delší varianta okruhu v délce 65,5 km. Nová trasy naučné cyklotrasy využívá existujících komunikací převážně typu silnic typu II. a III. s omezenou intenzitou provozu.

Cílové skupiny, na které je návrh projektu orientován, jsou milovníci přírody, zájemci o aktivní odpočinek spojený s poznáváním, sportovci, aktivně orientovaní turisté, rodiny s dětmi a skupiny přátel.

Projekt není navržen primárně za účelem generování zisku, ale především jako veřejná bezplatná, každému přístupná služba, která má zlepšit jak úroveň cestovního ruchu, tak podmínky pro volnočasové vyžití místních obyvatel. V druhé řadě jsou ovšem očekávány nepřímé příjmy plynoucí ze zvýšené ekonomické aktivity vyvolané nárůstem počtu turistů a prodloužením jejich pobytu na daném území. Další socioekonomické přínosy s projektem spojené jsou zvýšená návštěvnost regionu, propagace aktuálně méně známých atraktivit do produktů cestovního ruchu, zvýšení atraktivity a povědomí o území, vzdělávací význam, rozvoj a podpora volnočasových aktivit a přispění k rozšíření udržitelných typů návštěvnosti regionu.

Jako vhodný zadavatel projektu je uvažováno město Nové Hrady a optimální varianta na získání finančních prostředků je využití dotace v rámci regionálního

operačního programu NUTS II Jihozápad, oblast podpory 3.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu.

Pro realizaci projektu je nutno zajistit technické vybavení v podobě mobiliáře trasy. Naučná cykloturistická trasa bude v rámci informačního a naučného systému vybavena celkem 15 informačními panely a mobiliářem na vybraných zastaveních. Značená je pomocí směrových značení a cyklistického značení. Obsahové zaměření informačních panelů je všeobecné, informující o historických skutečnostech.

Hlavní cíl diplomové práce byl naplněn navržením projektu nové naučné cyklostezky. Projekt měl optimalizovat současnou podobu naučných stezek ve sledované oblasti. Jelikož je nová naučná stezka určena hlavně pro cyklisty, reaguje na poptávku návštěvníků a přispívá tak k optimalizaci existující nabídky naučných stezek ve vybrané oblasti s preferencemi návštěvníků.

8. Summary

The main goal of this thesis was to propose the optimization of educational trails in the selected area of the Nature park Novohradské hory based on the comparison of analysis of the supply of educational routes with the analysis of preferences for educational routes in mentioned area.

Nowadays is still growing the number of the participants in the tourism which are interested in a way of active spending of their spare time connected with a stay in nature. Cycling is the most actively practised sport in Czech republic. One of reasons for the expansion of the cycling is the increasing demand for green tourism products and healthy life style. This locality offers perfect conditions for development of tourism because of large concentration of natural and cultural attractions.

In the order to identification of opportunities was used primary data, these were obtained by questionnaire survey focused on preferences for particular attributes. After comparison of these detected informations with the current form of educational routes were found out certain contradiction. Most of educational routes in this area serves only for hiking due to their terrain with limited possibilities for using a bike during their completing. The majority of respondents would like to complete route by bike. Another contradiction between supply a demand is the length. The longest one of all educational routes achieves nearly 8 km, but most of visitors would like to complete routes longer than 15 km.

We can see that not all attributes of current educational routes respond to visitor's imaginations about them.

Based on these contradiction and the fact that selected area has very good network of roads was designed the proposal of the project of new educational cycle route.

The purpose of this new educational cycle route is the improvement of supply and increasing quality of tourism services. This new route is also connecting important natural and historical places in Novohradské hory with tourist attractive points.

This project is designed in two options, like a shorter route with length 45,4 km and like a longer route for more relentless visitors with length 65,5 km.

The project is not designed primarily for the purpose of obtaining financial profit, but mainly to provide public free servis. On the other side are expecting some indirect financial profit resulting from increased economic aktivity due to higher amount of visitors coming to this area. Another's socio-economic contributions connected with project are increased visit rate, the promoting of this area, increased attractiveness of the area, educational value, development and promotion of leisure activities.

The main objective of the thesis was achieved by creating new educational cycle route. The project was supposed to optimize the current supply of educational routes, therefore the project reacts on visitor's preferences and is designed as the route for cyclists.

9 Seznam pramenů a použité literatury

- BOUČKOVÁ, Jana. *Marketing*. Praha: C. H. Beck, 2003, 432 s. ISBN 80-717-9577-1.
- BRIEDENHANN, Jenny a Eugenia WICKENS. *Tourism routes as a tool for the economic development of rural areas - vibrant hope or impossible dream? Tourism Management*. Vol. 25, No. 1, p. 71-79, 2004.
- BUHALIS, Dimitrios (1999). *Marketing the competitive destination of the future. Tourism management*, 21 (2000). 97-116.
- CVACHOVÁ, Klára. *Naučné stezky v cestovním ruchu Novohradských hor*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2011. Bakalářská práce. Vedoucí práce Josef Navrátil. 103 s
- ČESKÁ CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU - CZECH TOURISM. *Průzkum chování a potřeb cyklistů, bikerů a in-line bruslařů v Česku Česko jede*. [online]. c2011 [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <<http://www.ceskojede.cz/rubriky/cyklo-a-in-line-pruzkum/>>.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Český statistický úřad*. [online]. c2014 [cit. 2014-02-25]. Dostupné na Internetu: <<http://www.czso.cz/>>
- DOLANSKÝ Václav, Vladimír MĚKOTA a Vladimír NĚMEC. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1996. 376 s. ISBN 80-7169-287-5
- EKONOMICKÁ FAKULTA JIHOČESKÉ UNIVERZITY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH. *Požadavky na závěrečné práce* [online]. c2013 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <<http://www.ef.jcu.cz/education/studujici/poradavky-na-zaverecne-prace>>
- FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-1.
- GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent RITCHIE. *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. 11th Edition. New York: Wiley, 2009. 624 s. ISBN 978-0-470-08459-5.
- HARWATH (1981). *Tourism multipliers explained*. [online]. c2009 [cit. 2014-03-28]. Dostupné z: <www.horwathhtl.co.za/includes/newroom/Tourism%20Multipliers.pdf>
- HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006, 223 s. ISBN 80-716-8948-3.

- HORNER, Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: Aplikovaný marketing služeb*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 486 s. ISBN: 80-247-0202-9.
- JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, 313 s. ISBN 978-80-247-4209-0.
- KLÍMOVÁ, Viktorie. *Regionální podpora podnikání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 145 s. ISBN 978-802-1043-992.
- KOTLER, P. *Marketing od A do Z: osmdesát pojm, které by měl znát každý manažer*. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-7261-082-1.
- MAIER, Karel. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000, 142 s. ISBN 80-716-9644-7.
- MALÁ, Vlasta. *Základy cestovního ruchu*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2002, 97 s. ISBN 80-245-0439-1.
- MĚSTO NOVÉ HRADY. *Strategický plán rozvoje města*. . [online]. c2009 [cit. 2014-03-28]. 79 s. Dostupné z: < www.novehrady.cz/VismoOnline-ActionScripts/File.ashx?id_org=10625&id_dokumenty=2930>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY (2007). *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007-2013* [online]. c2007. [cit. 2014-03-26]. 66 s. Dostupné z: < http://www.mmr.cz/getmedia/fe9ed7fd-a7b8-43f3-95ae-e0adbbbbc0e5/III-_Koncepce_7-11-07.pdf>.
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020*. [online]. c2008. [cit. 2014-03-16]. 150 s. Dostupné z: < <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf>>
- NAVRÁTIL, Josef. *Návštěvník jako rozvojový faktor navštíveného místa: aplikovaná geografie cestovního ruchu na příkladu vody v turistických regionech jižní Čechy a Šumava*. 1. vyd. Praha: Alfa, 2012, 189 s. ISBN 978-808-7197-509.
- NĚMEC, Vladimír. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 184 s. ISBN: 80-247-0392-0.

- PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 341 s. ISBN 80-247-1014-5.
- PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELEŇKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
- PETRŮ, Z. a J. HOLUBOVÁ. *Ekonomika cestovního ruchu*. Vyd. 3. Praha: IDEA SERVIS, 1994.
- PETRŮ, Zdenka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 1999, 107 s. ISBN 80-859-7029-5.
- REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (ROP) JIHOZÁPAD. *Uživatelská příručka BENEFIT7*. [online]. c2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <<http://www.rr-jihozapad.cz/?menu=pro-zadatele&art=metodicke-pokyny-a-oznameni>>
- STRUKTURÁLNÍ-FONDY.CZ [a]. *Fondy EU. Regionální politika EU* [online] 2007-2013 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Temp/Informace-o-fondech-EU>>
- SVOZILOVÁ, Alena. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 353 s. ISBN 80-247-1501-5.
- WILLIAMS, Stephen. *Tourism geography*. New York: Routledge, 1998, 212 s. ISBN 04-151-4215-6.

10 Seznam tabulek a obrázků

10.1 Seznam tabulek

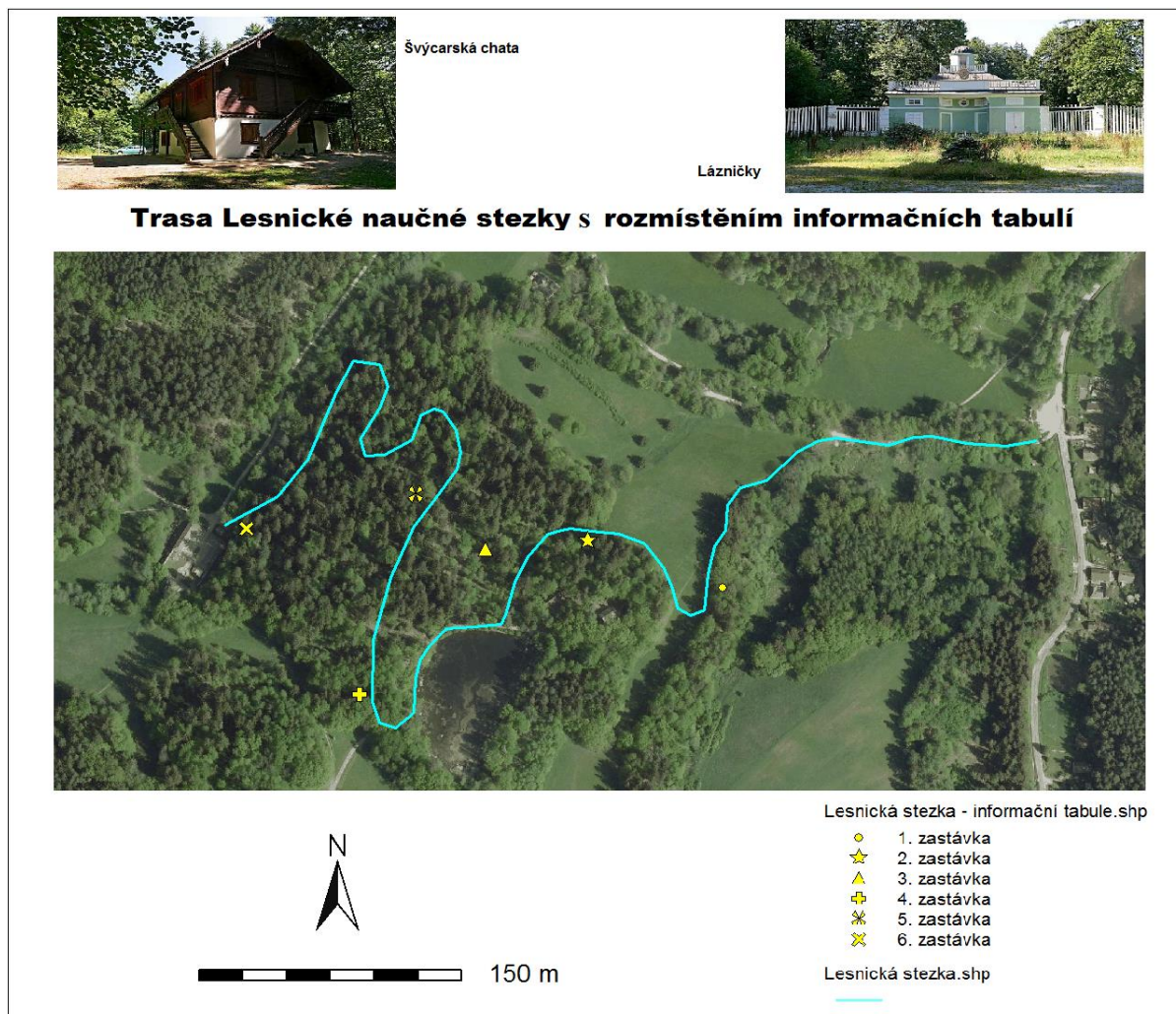
Tabulka č. 4.1.3.1	Návštěvnost ČR dle hromadných ubytovacích zařízení	50
Tabulka č. 5.2.1	Přehled naučných stezek s hlavními charakteristikami	65
Tabulka č. 5.3.2.1	Struktura odpovědí u otázky č. 1	75
Tabulka 5.3.2.2	Struktura odpovědí u otázky č. 2	76
Tabulka č. 5.3.2.3	Struktura odpovědí u otázky č. 3	77
Tabulka č. 5.3.2.4	Struktura odpovědí u otázky č. 4	78
Tabulka č. 5.3.2.5	Struktura odpovědí u otázky č. 5	79
Tabulka č. 5.3.2.6	Struktura odpovědí u otázky č. 6	80
Tabulka č. 5.3.2.7	Struktura odpovědí u otázky č. 7	81
Tabulka č. 5.3.2.8	Struktura odpovědí u otázky č. 8	82
Tabulka č. 5.3.2.9	Struktura odpovědí u otázky č. 9	83
Tabulka č. 5.3.3.1	Atributy naučné stezky dle preferencí respondentů	85
Tabulka č. 5.4.1.1	Porovnání nabídky a poptávky po naučných stezkách v Novohradsku	87
Tabulka č. 6.1.6.1	Informační panely	101
Tabulka č. 6.1.8.1	Přehled aktivit v jednotlivých fázích projektu	103
Tabulka č. 6.5.1.1	Technické parametry a výškový profil, delší varianta trasy	107
Tabulka č. 6.5.1.2	Technické parametry a výškový profil, kratší varianta trasy	108
Tabulka č. 6.5.2.1	Rozmístění mobiliáře podél trasy naučné cyklostezky	111
Tabulka č. 6.6.1	Rozpočet projektu naučné cyklotrasy	113
Tabulka č. 6.8.1	Harmonogram projektu	116

10.2 Seznam obrázků

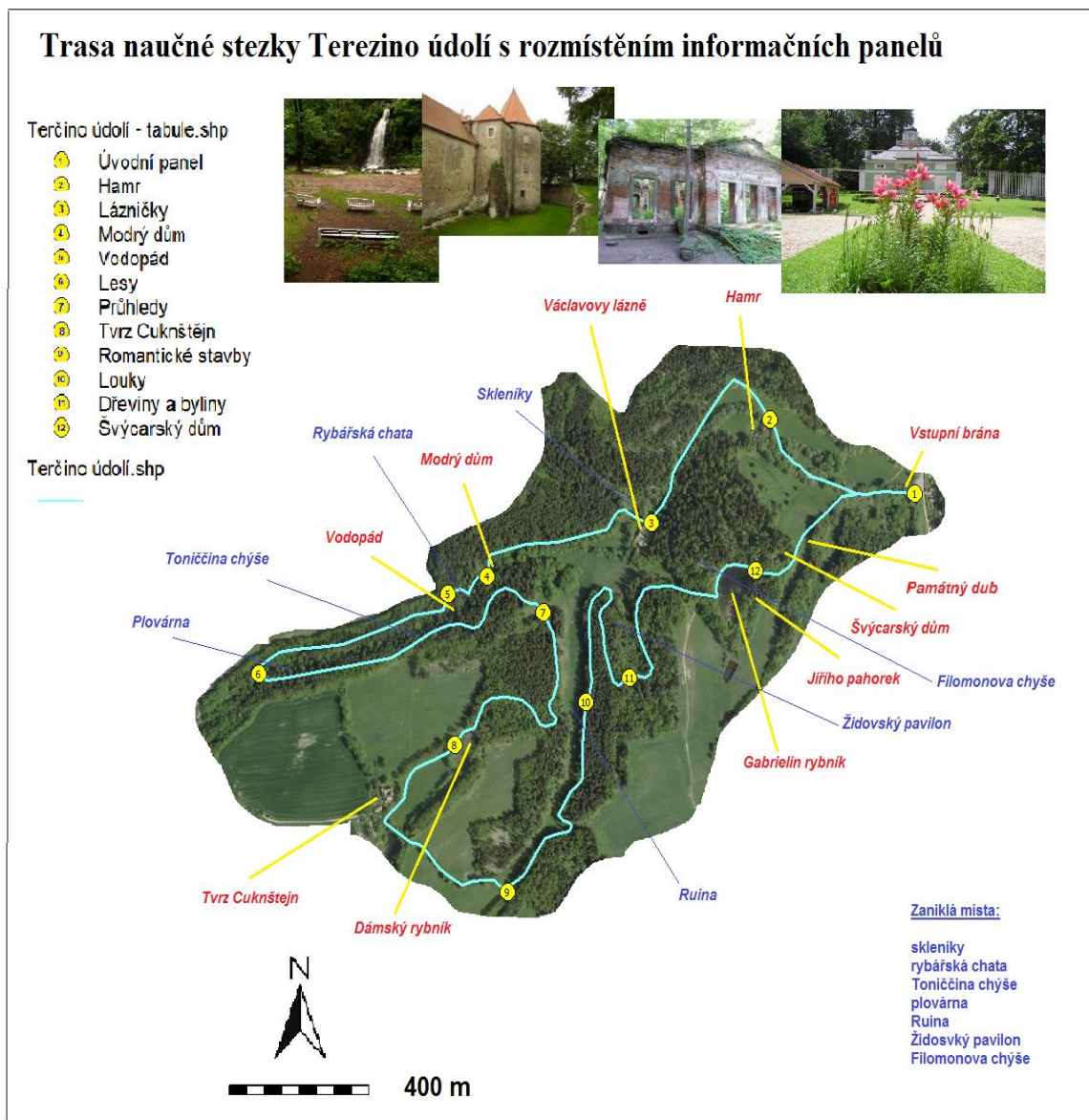
Obrázek č. 2.3.2.1	Základny projektového managementu	31
Obrázek č. 2.7.1	Značky používané pro naučné stezky	40
Obrázek 2.7.2	Značení cyklotras dopravním značením	41
Obrázek č. 4.1.1.1	Vymezení území Novohradských hor a Novohradského podhůří	43
Obrázek č. 4.1.3.1	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení podle krajů	49
Obrázek č. 4.2.2.1	Vzdálenosti do zkoumaného území z vybraných lokalit	54
Obrázek č. 5.2.1	Přehled rozmístění naučných stezek ve sledovaném území	66
Obrázek č. 5.3.1	Pohlaví respondentů, N = 350	67
Obrázek č. 5.3.2	Věková struktura respondentů, N = 350	68
Obrázek č. 5.3.3	Počet navštívených NS v minulém roce, N = 350	69
Obrázek č. 5.3.4	Dosavadní způsob absolvování trasy NS, n = 350	69
Obrázek č. 5.3.5	Spokojenost návštěvníků s nabídkou naučných tras ve sledovaném území, N=350	70
Obrázek č. 5.3.6	Preference délky trasy naučných stezek, N = 350	71
Obrázek č. 5.3.7	Preference značení tras naučných stezek, N = 350	71
Obrázek č. 5.3.8	Preference způsobu dopravy na stezku, N=350	72
Obrázek č. 5.3.9	Preference způsobu trasování, N = 350	72
Obrázek č. 5.3.10	Preference tematického zaměření naučných stezek, N = 350	73
Obrázek č. 5.3.11	Preference možnosti absolvování trasy naučné stezky, N = 350	74
Obrázek č. 6.1.6.1	Lokalizace projektu v rámci ČR	97
Obrázek č. 6.1.6.2	Trasa naučné cyklostezky v obou variantách s průchozími body	98
Obrázek č. 6.1.6.3	Trasa naučné cyklostezky v obou variantách s rozmístěním naučných panelů	99
Obrázek č. 6.6.3.1	Schéma spoluúčasti na financování projektů	116

11 Přílohy

Příloha č. 1 Trasa naučné Lesnické stezky

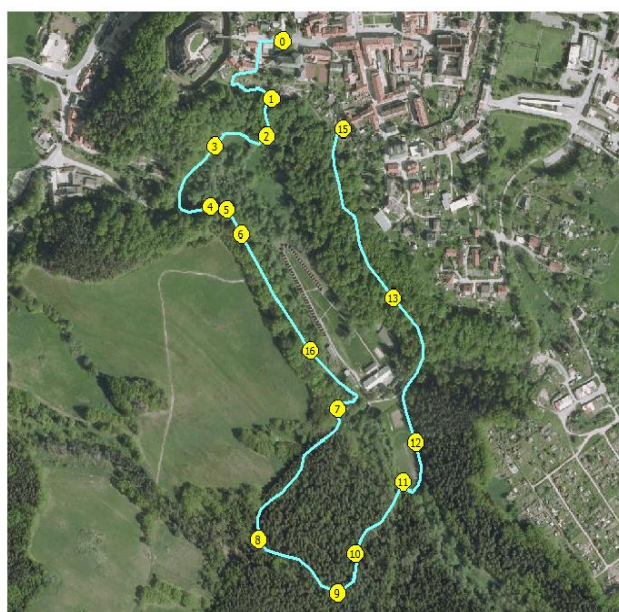
Zdroj: Cvachová, 2011

Zdroj: Cvachová, 2011

Trasa naučné stezky Sokolí hnízdo s rozmístěním informačních panelů

sokolí hnízdo - tabule.shp

- 0 Úvodní panel
- 1 1. zastávka
- 2 2. zastávka
- 3 3. zastávka
- 4 4. zastávka
- 5 5. zastávka
- 6 6. zastávka
- 7 7. zastávka
- 8 8. zastávka
- 9 9. zastávka
- 10 10. zastávka
- 11 11. zastávka
- 12 12. zastávka
- 13 13. zastávka
- 14 14. zastávka
- 15 15. zastávka

sokolí hnízdo.shp

200 m

Trasa naučné stezky Krajinou humanity s rozmístěním informačních panelů

600 m

NS krajinou humanity - informační panely.shp

- ① Úvodní panel
- ① 1. Romain Rolland
- ② 2. Lev Nikolajevič Tolstoj
- ③ 3. Mohandás Karamčand Gándhí
- ④ 4. Tadžin Gjamccho
- ⑤ 5. Conrad Lorenc
- ⑥ 6. Albert Schweitzer
- ⑦ 7. Josef Vavroušek

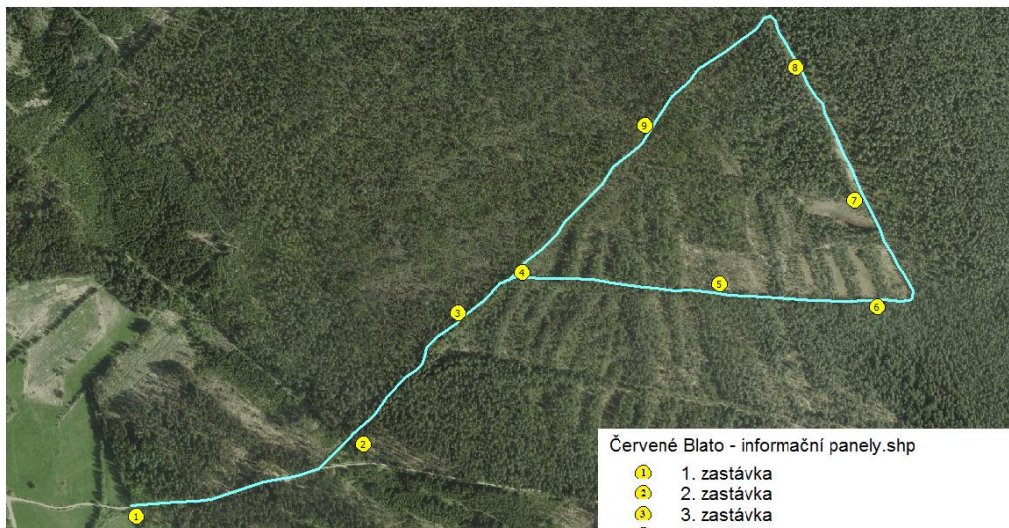
NS Krajinou humanity.shp

Zdroj: Cvachová, 2011

Příloha č. 5 Trasa naučné stezky Červené Blato

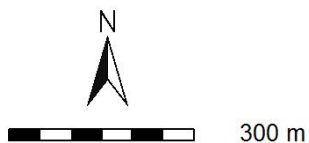
Trasa naučné stezky Červené Blato s rozmístěním informačních panelů

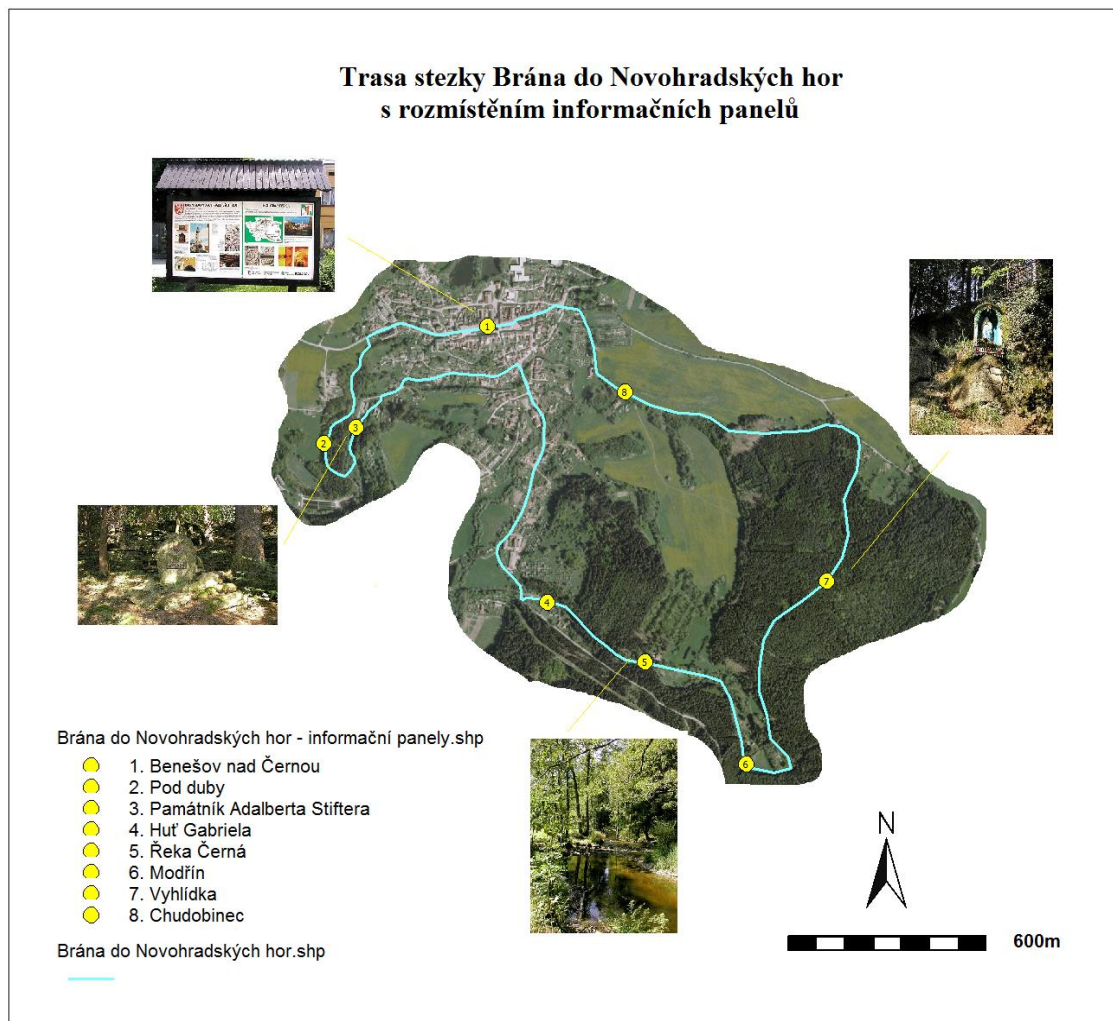
Červené Blato - informační panely.shp

- 1. zastávka
- 2. zastávka
- 3. zastávka
- 4. zastávka
- 5. zastávka
- 6. zastávka
- 7. zastávka
- 8. zastávka
- 9. zastávka

Červené blato.shp

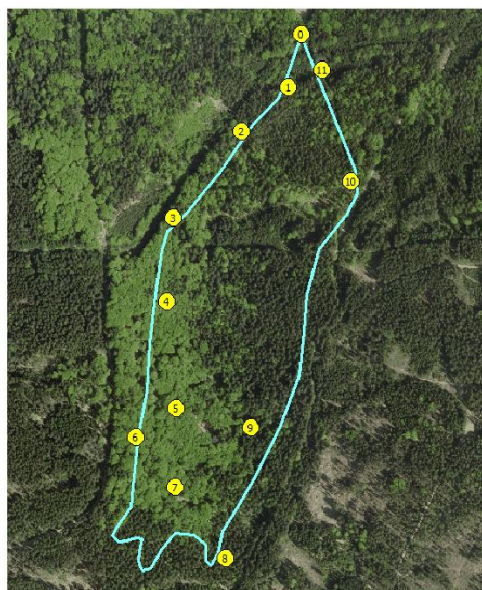

Zdroj: Cvachová 2011

Zdroj: Cvachová, 2011

**Trasa NS Hojná Voda s rozmístěním
informačních panelů**

NS Hojná Voda - tabule.shp

- ① Úvodní panel
- ① 1. zastávka
- ② 2. zastávka
- ③ 3. zastávka
- ④ 4. zastávka
- ⑤ 5. zastávka
- ⑥ 6. zastávka
- ⑦ 7. zastávka
- ⑧ 8. zastávka
- ⑨ 9. zastávka
- ⑩ 10. zastávka
- ⑪ 11. zastávka

NS Hojná Voda.shp

 300 m

Zdroj: Cvachová, 2011